STRIPSCHRIFT

nr. 51-52 verschijnt tweemaandelijks prijs 3,75/65 bfr.

marc sleen over nero & co
gotlib franse stripgrootmeester
kobus en kachelmans: ontploffingsstrip
bulletje en bonestaak jeugdsentiment
servet een soort kuifje?

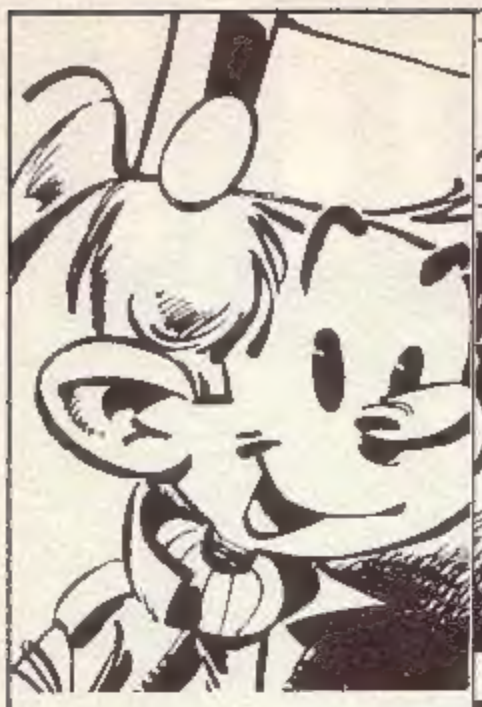

robbedoes

EEN ONUITPUTTELIJKE BAKERMAT VAN STRIPGIGANTEN

De geboorte van een nieuwe stripheld is door de band een moeilijke en langdurige onderneming, waar heel wat transpiratie aan te pas komt. Zelfs de stripgrootmeesters van vandaag waren eens anonieme figuren die met 'n mapje onder de arm alle uitgeverijen afliepen, in de hoop ergens erkenning te vinden voor hun – naar eigen zeggen: miskend – talent.
Maar ook voor 'n weekbladuitgever is een selektietaak allesbehalve een makkelijk klusje. Voor het ontdekken van beloftevolle tekenaars, of het 'aanvoelen' van populaire helden of reeksen moest week na week alle beschikbare vakkennis, doorzicht en ervaring worden samengeraapt. Die fijne stripneus bezit ROBBEDOES al meer dan 35 jaar. De suksesreeksen spreken voor zichzelf: in 1947 werd Morris (zie foto) de ROBBEDOES-kantoren binnengeloodsd, met in zijn voetspoor de rasechte wildewest-cowboy Lucky Luke. Een jaar later krijgt Buck Danny, met zijn geestelijke co-piloot Vic Hubinon, toestemming om bij ROBBEDOES te landen. Ondanks zijn adembenemende, halsbrekende toeren over de hele wereld is hij beslist nog niet aan z'n einde toe. 1954: ROBBEDOES gooit zijn poorten wagenwijd open voor de binnenmarcherende Beverpatroelje. Hopman Mitacq houdt vanonder zijn halfslappe, donkerbruine deukhoed een oogje in 't zeil. 28 februari 1957: tot grote ergernis van de hele redaktieploeg wordt een nieuw kantoorhulpje aangeworven: Guust Flater. Hij verovert op slag het hart van de typiste, juffrouw Jannie, en van het hele lezerspubliek. En die zijn wat blij dat de redaktie – konstant op de rand van de waanzin – er na 16 jaar nog steeds niet in geslaagd is dat stuk ongeluk naar buiten te werken. 1958 is het jaar van de Grote Invasie. Een gezellig, wriemelend minivolkje overspoelt ROBBEDOES: de Smurfen. Sindsdien heeft hun onstuitbare expansiedrang zo'n hoge vlucht genomen dat ze zelfs op het Afrikaanse kontinent op de meest onverwachte plaatsen komen opduiken. Twee jaar later scoort ROBBEDOES 'n nieuwe voltreffer: Roba lanceert zijn Bollie en Billie, 'n duo dat vandaag de dag uit de striphitlijsten gewoon niet is weg te branden.
Jarenlang beregoeie strips, die via ROBBEDOES hun weg naar de top hebben gevonden. Maar ook vandaag de dag heeft ROBBEDOES nog niks aan stripvakmanschap ingeboet, wel integendeel.
Iedere week opnieuw brengt het een lading kersverse, originele strips van de grootmeesters van gisteren, vandaag en morgen. Enkele voor beelden: Natasja, Yoko Tsuno, Baard en Kale, De Blauwbloezen, Ford T, Rolf Karsten, Sammy en Jack Attaway, De Krobbels, Ouwe Niek, Sandy en Hoppy, Cara en Calebas, De mini-mensjes, en ga zo maar door. Allemaal samen iedere week in ROBBEDOES, het 24-karaats stripblad. Overal verkrijgbaar: 1 gulden.

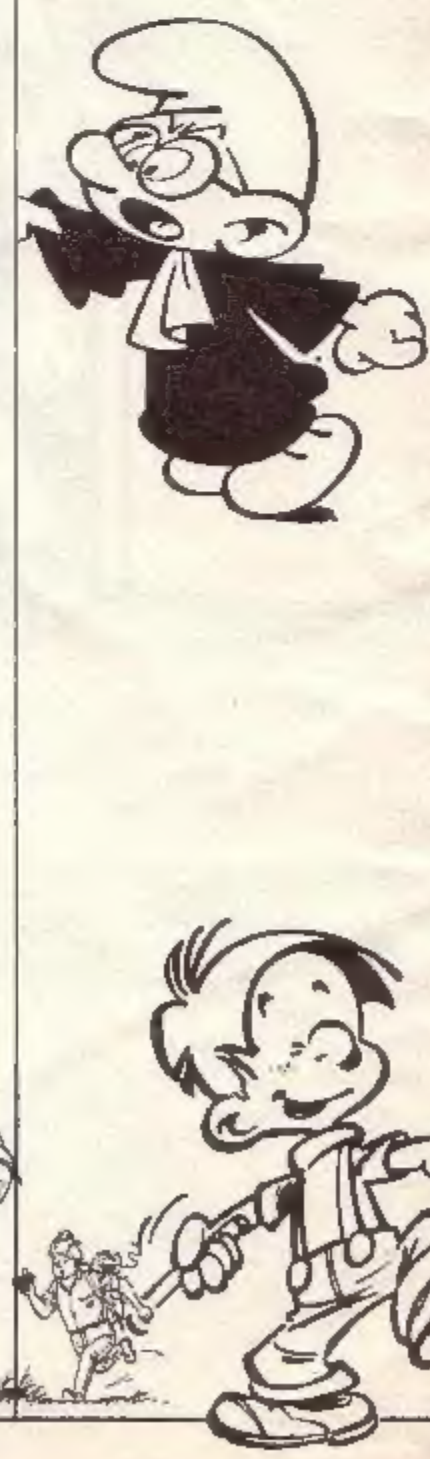

GRAFIC GROUP DUPUIS / 1815

maart/april 1973

STRIPSCHRIFT

Uitgegeven door NV VGI voor

HET STRIPSCHAP

Nederlands centrum voor belangstellenden in strips, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

Hoofdredaktie: Cornelis Jan Aarts, Kees de Bree, Rob van Eijck, Sandra Griffioen, Frans Netscher, Henk Siebels, Martin Wassington.

Nieuwsredaktie: Kees de Bree, Frans Netscher

Vormgeving: George Noordanus

Advertentie-exploitatie: Dick v.d. Berg

Adressen

Hoofdredaktie: de Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk zh, (070) 90 87 80 tst 12

Nieuwsredaktie: Kees de Bree, Kinkerstraat 59'", Amsterdam

Advertentie-explotatie: De Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk zh, (070) 90 87 80 tst 11

Stripschrift is verkrijgbaar:

via een abonnement à f 20,80 incl. btw; giro 226312 tnv Stripschrift, de Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk zh.

via een lidmaatschap/abonnement à f 27,16 incl. btw; giro 1513000 tnv de penningmeester van Het Stripschap te Amsterdam.

in de losse verkoop f 3,75.

Aan dit nummer werkten verder mee

Hans van den Boom, Marcel Gotlieb, Irene de Groot, Ger de Knegt, Jan Kooijman, Henk Oonk

Summary
This issue of Stripschrift contains an interview with Marc Sleen about his comic-strip creations Nero & Co; with this interview goes a four page-reprint of Oktaaf Keunink, an early creation of Sleen.
We interviewed also Marcel Gotlieb, excellent french comic-drawer. From his magazine 'l'Echo des Savanes' we reprint a 12 page-story about getting up in the morning.
Furthermore there is an article about Börge Ring en Piet Hein Broenland, who created a new comic-strip for the dutch weekly 'Sjors', and about one of the first dutch comics: 'Bulletje en Bonestaak.'

INHOUD

1 De voorpagina werd speciaal voor Stripschrift getekend door Marc Sleen.

4 'Ik teken om geld te verdienen, ik verdien geld om op safari te gaan, en ik ga op safari om inspiratie op te doen voor mijn tekeningen', dit zegt Marc Sleen, geestelijk vader van o.a. Nero & Co in een interview met de Stripschrift-redaktie.

12 Behalve Nero & Co tekende Marc Sleen nog vele andere stripfiguren, een daarvan was Oktaaf Keunink. Van Het Volk in Gent kregen wij toestemming vier pagina's van Oktaaf te herdrukken.

17 Ruiladvertenties voor de verzamelaars.

18 In Sjors verschijnt gelijktijdig met het uitkomen van dit nummer van Stripschrift een nieuwe strip van de hand van Börge Ring. Piet Hein Broenland, redakteur van Sjors, schreef de tekst bij deze humoristische strip, die de titel 'Kobus en Kachelmans mee kreeg.

23 Er komt weer een stripdag, ditmaal in Den Haag. Meer informatie op de pagina 'Bestuursmededelingen'.

26 Boekbesprekingen door Kees de Bree.

28 Stripgrootmeester in Frankrijk is Marcel Gotlieb. Hij tekent regelmatig in het striptijdschrift 'Pilote' en geeft samen met twee collega-tekenaars een eigen tijdschrift uit 'l'Echo des Savanes'. Een tekenaar die meer bekendheid in Nederland verdient.

35 Uit 'l'Echo des Savanes' een herdruk van een 12 pagina-verhaal, waarin door Gotlieb op uitstekende wijze de ontnuchterende sfeer van alweer een nieuwe dag wordt weergegeven.

48 Stripnieuws en wetenswaardigheden verzameld door Kees de Bree, Frans Netscher en Martin Wassington.

52 Een van de eerste Nederlandse strips was Bulletje en Bonestaak van A.M. de Jong en George Raemdonck. Jan Kooijman haalt herinneringen aan dit brok jeugdsentiment op.

54 Rob van Eijck en Martin Wassington brachten een bezoek aan IJf Blokker alias Barend Servet, die op 19 mei de stripdag opent.
IJf Blokker vertelde dat Servet eigenlijk een soort Kuifje is en Fred Haché Kapitein Haddock.

56 Theo van den Boogaard tekende speciaal voor Stripschrift en Stripschap een Barend Servet-strip.

MARC SLEEN:

ik wil alleen ontspanning brengen in de vorm van humoristische strip

door Martin Wassington
(met bibliografische en karakterologische gegevens van Cornelis Jan Aarts en Jan Josef van Vliet)

De Stripschriftredaktie onderzocht of M. Neels (Marc Sleen), inderdaad zoveel van Nero wist als zijn ingestuurde Stripschriftênquete deed vermoeden.
Na een lange autorit hebben we toch maar ongeveer vijftig kilometer omgereden, als een 'Ferrari Super Gt Special' ons gidst naar de fraaie residentie, riante villa met zwembad, van M. Neels, tekenaar èn scenarioschrijver van Nero een avonturenstrip geënt op humor of zo u wilt andersom èn enthousiast filmer van het dierenleven der Afrikaanse savannes.
Marc Sleen is de meester van de ongecompliceerde humor. Geboren 31 december 1922 te Gent Brugge, viert hij aanvankelijk thuis zijn tekentalenten bot, maakt kennis met de padvinderij van waaruit hij leert leven in de natuur met opvattingen als trouw, erewoord, eerlijkheid en vriendschap.
Zijn ideaal, kunstschilder te zijn, tracht hij te verwezenlijken via een zevenjarige studie aan het Sint Lucas Instituut; het zal echter allemaal anders lopen.
In 1944 maakt hij als politiek gevangene – hij 'verbleef' in concentratiekamp Leopoldsburg — kennis met Paul de Rijck, voor de oorlog hoofdredakteur van 'Het Nieuwsblad' van de Standaard.
Bij de bevrijding van België verzoekt deze hem op de voorpagina van 'De Nieuwe Standaard' dagelijks een politieke kartoen te tekenen.
Dat betekent de start van een tekenaarsloopbaan en indirekt raakt hij daardoor betrokken bij diverse mini-oorlogjes, met heuse processen en politiek steekspel tussen krantenconcerns.
We danken het zelfs aan een van deze processen dat we kennis maken met 'De avonturen van Van Zwam', later: 'Nero & Co', die na een redaktiesplitsing in de 'Nieuwe Gids' gaan verschijnen.
Het grote sukses voor Marc Sleen kondigt zich aan wanneer hij in 1946 een tekenwedstrijd in het kader van 'het Humoristisch Kampioenschap van België' wint. Zijn foto prijkt dan voorop 'Overal' het weekendblad van 'Het Volk'. De prijs van 55.000 francs besteedt hij aan een nieuwe slaapkamer, wat hem er toch niet van weerhoudt een aantal gags en stopcomics (als Ferdinand van Mik) te beginnen. Stropke en Flopke, Piet Fluwijn en Bolleke, De lustige Kapoentjes en Joke en Poke in 't Kapoentje, Octaaf Keuninck in 'Ons Zondagsblad', Doris Dubbel in 'de Middenstand' en Polopoff in 'Overal'.
Inmiddels zijn er, terwijl de personages sterk wijzigden gedurende achttien jaar en veertig kilometer strip, zo'n tachtig Nero albums verschenen.

'Het is geen vrolijke Marc Sleen, die u hier treft', is een welkomstwoord waar we wel even van onder de indruk zijn als blijkt dat mevrouw Sleen plotseling in het ziekenhuis is opgenomen.
Het is er oorzaak van, dat het gesprek maar moeizaam op gang komt en Marc Sleen een aantal vragen pareert met 'Next question, please', Stripschrift's redaktie staat echter pal en wanneer de spiritualiën ten tonele verschijnen, wordt het nog best een leuk gesprek.

Red.: Nà 'De Avonturen van de Neus', voorloper van Nero, en náást Polopoff verschijnen plotseling 'De Avonturen van Detektief Van Zwam'. Vanwaar deze plotselinge geboorte?

Sleen: 'De Standaard' werd na de oorlog heropgericht onder de naam 'De Nieuwe Standaard' en ik zou dagelijks een politieke karikatuur tekenen in deze nieuwe uitgave. De eigenaars van 'De Standaard' eisten echter de naam 'Standaard' op, zo werd 'De Nieuwe Standaard': 'De Nieuwe Gids'.
Ik ging over naar 'De Nieuwe Gids' en Vandersteen bleef bij 'De Standaard' en kwam met Rikki en Wiske als dagstrip onder kontrakt.
Toen mij bleek welk een enorm financieel sukses een strip door zijn continuïteit was en politieke karikaturen best gemist konden worden, ging ik onmiddellijk op het verzoek van 'De Nieuwe Gids' in om een gelijkgeaarde dagstrip te maken.

Red.: Nero, aanvankelijk Heiremans genoemd, duikt op in het eerste verhaal van Van Zwam, 'het Geheim van Matsuoka.' Matsuoka, een chinees misdadig brein heeft een drank uitgevonden die persoonlijkheidsveranderingen teweeg brengt in de vorm van grootheidswaan. Heiremans wordt aldus Nero, een naam die hij voortaan gemakshalve houdt. Behalve dat is er veel aan Nero veranderd.

Sleen: Hij heeft wat minder loof achter de oren en het karakter van held verloren. Wanneer dan in 1959 Adhemar de zoon van Nero verschijnt, haalt deze hem voortaan uit de moeilijkheden.
Dat is mijn suksesformule.

Red.: Het zijn anders nogal vreemde familieverhoudingen; Nero trok er

De Lustige Kapoentjes

vaak op uit met madam Pheip, die nauwelijks voor minnares in aanmerking komt, terwijl zijn vrouw met de vaat wacht. Ook verdwijnt een sprekend op Nero gelijkende zoon uit 'Het Rattenkasteel' spoorloos.

Sleen: Ja, daar heb ik werkend aan een katholieke krant de nodige brieven over gekregen. Ik was toen Adhemar geboren werd vergeten dat Nero al een zoon uit een buitenechtelijke verhouding had. Het gebeurt vaak dat ik een oud album lees en me met spanning afvraag, wat er op de volgende bladzij staat te gebeuren.

Red: We ontdekten bij uw 'Gouden Kabouter' een toespeling op Vandersteens 'Bronzen Kabouter'. We hebben ons afgevraagd of er een 'Vander-Sleen' samenwerking is geweest.

Sleen: We werkten destijds aan dezelfde krant, maar er was geen enkele vorm van samenwerking.

Red.: Ook niet in het wekelijkse bijvoegsel 't Kapoentje?

Sleen: 't Kapoentje, een naam van mij, was een kinderbijlage van 'De Standaard' en ging met mij naar 'De Nieuwe Gids' en 'Het Volk', het werd bij 'De Standaard' later 'Ons Volkske'. We publiceerden er wel samen in, maar samenwerking behelst m.i. dat tekenaars, zoals dat nu veel gebeurt, samenwerken met een scenarist – een man die de hoofdpersoon en het decor maakt.

Red.: Er bestaat toch veel overeenkomst tussen de personen uit beide strips, Nero en Lambik, Petoetje Petatje en Suske en Wiske, Jan Spier en Jerom en misschien ook madam Pheip en Sidonia?

Sleen: Tussen Lambik en Nero zijn duidelijk verschillen; Lambik is een blaaskaak, een man met pretenties, terwijl Nero wel dom is

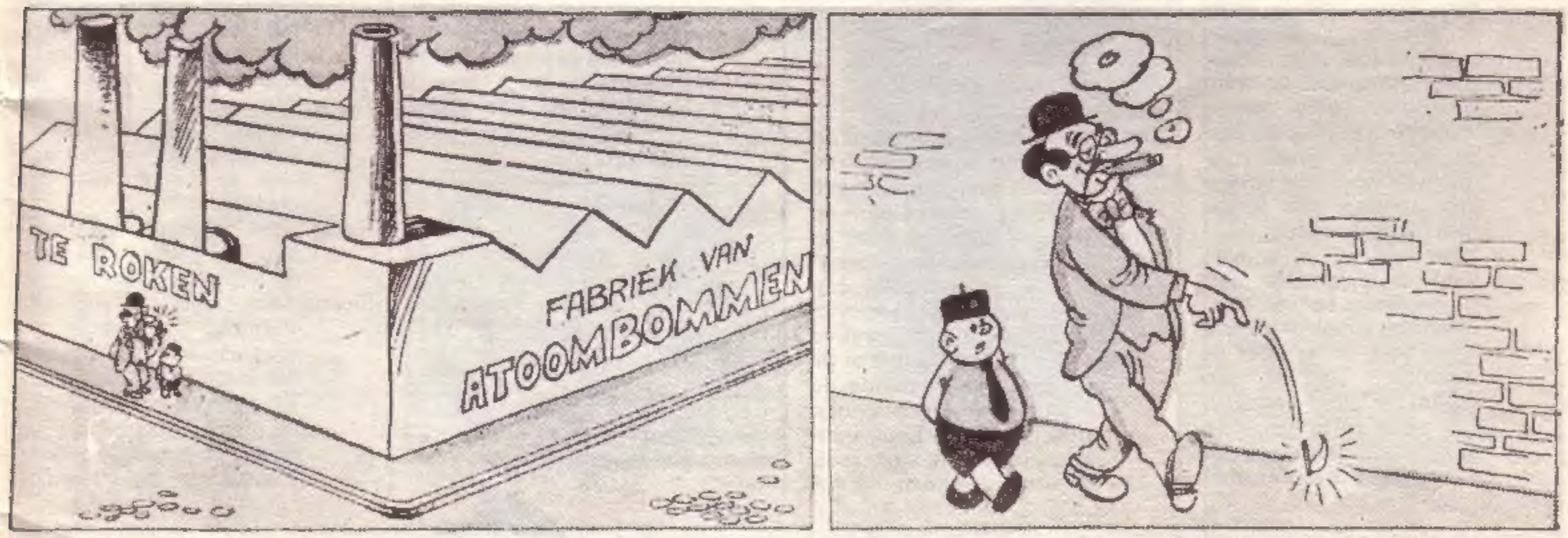

Piet Fluwijn en Bolleke

Octaaf Keunink

maar geen pretenties heeft. Overigens zijn de snoevers in **mijn** verhalen valsaards, oplichters en slechterikken.

Red.: Uiterlijk is de gelijkenis in ieder geval treffend, plompe verschijning en die enkele haren.

Sleen: Misschien wel, maar je moet niet vergeten dat Nero ouder is dan Lambik en vijf jaar voor Vandersteen met Jerom kwam, had ik al Jan Spier.

Red.: Slaan krachtfiguren als Obelix, Jan Spier en Jerom een verhaal niet bij voorbaat half dood?

Sleen: Dat is meestal zo, Jan Spier was een voorloper van Jerom die de grote vedette van Vandersteen is geworden, maar ik beroem me er niet op want voor Jan Spier was er 'Popeye the Sailorman' en daarvoor waarschijnlijk wel weer een andere krachtpatser, het is een soort wisselwerking.
Maar als je zo'n man hebt, is er moeilijk mee te werken, het is zelfs praktisch onbegonnen werk met zo'n 'deus ex machina', als hij verschijnt is alles opgelost. Jan Spier zette een trein opzij, hield met een hand een olifant tegen en met zijn linkervoet nog een aanstormende autobus. Je moet zo'n krachtpatser pas aan het eind van een verhaal gebruiken, intussen moet hij slaappillen slikken of zijn been breken.
Ik heb Jan Spier inmiddels helemaal laten verdwijnen: hij is nu zetbaas van een fritkot.

Van Zwam en Nero (hertekend)

Red.: En Van Zwam?

Sleen: Ook Van Zwam werd op den duur onuitstaanbaar; hij kon met zijn loep aan de vingerafdrukken op het gordijn zien, dat er twee ontvoerders waren: een grote dikke en een kleine magere, waarvan de dikke op zijn zevende de mazelen had en de kleine op zijn tiende de wijnpokken. Ik was dan ook verplicht hem somtijds over een stuk zeep te laten uitglijden.

Red.: Maar hoe zit dat dan met Adhemar, die is zowel snugger als sterk. Dat is toch vreemd dan?

Sleen: U vindt dat jammer en dat mag u in uw onderbewustzijn, maar ik doe dat zeer bewust, ik tracht te pleizieren, ik probeer ook de lezer te geven wat hij verlangt.
Nero, die doet teveel dwaze dingen en een man die altijd domheden begaat wordt onsympathiek. Wanneer je dan een zoon neemt die alles voor zijn vader opknapt, vind ik dat één geheel worden. Ik vind dat Nero niet moet boksen of geweldplegen, ik heb veel liever dat onbenullige mannetje, dat die enorme rabauwen van krachtpatsers, die alles geweld aan doen, op hun plaats zet. Hij maakt er geen misbruik van.

Nero en Madam Nero (oorspronkelijk)

Red.: Men ziet wel vaker een vader-zoon verhouding in een strip b.v. Grote Pyr en zijn dichterlijke zoon.

Sleen: Ja ik weet niet of tekenaars dingen van elkaar overnemen, maar kijk een kracht die ik zelf meende te hebben gevonden, vind ik plotseling terug in een heel oude film, b.v. Buster Keaton zit op een gegeven moment in de woestijn aan een struik, dan komt een giraffe en begint aan zijn haar te knabbelen. Wel, Nero zit op gegeven moment aan een struik en een kameel knabbelt zijn beide haren eraf.
Ook loopt er b.v. in 'Jour de France' al drie jaar een strip van een professor, die een soort levenselixer proeft en dan een heel klein ventje wordt, maar dat is toch Adhemar, ik durf echter niet te zeggen dat dat plagiaat is.

Red.: Nero is een echte Vlaming we komen daarmee op het politiek vlak.

Sleen: Nero, vind ik, was een Vlaming, was een die Vlaams denkt, Vlaams handelt en ook een paar Vlaamse expressies heeft. Ik denk Vlaams en ik denk Gents. Alles voor Vlaanderen en Vlaande-

WHA! AL HET BESTE MATERIAAL WORDT OPZIJ GEZET !!!
KOM KINDERS. TEGEN TIT DAMMEN EEN RONDE WINNEN !!
CONGO
PLANCKAERT CERAMI ADRIAENSENS KERCKHOVE
S. MAES
DE TEKENAARS.
VAN GENEUGDEN CLOSE
Marc Sleen

Tour de France (het Ronde Circus)

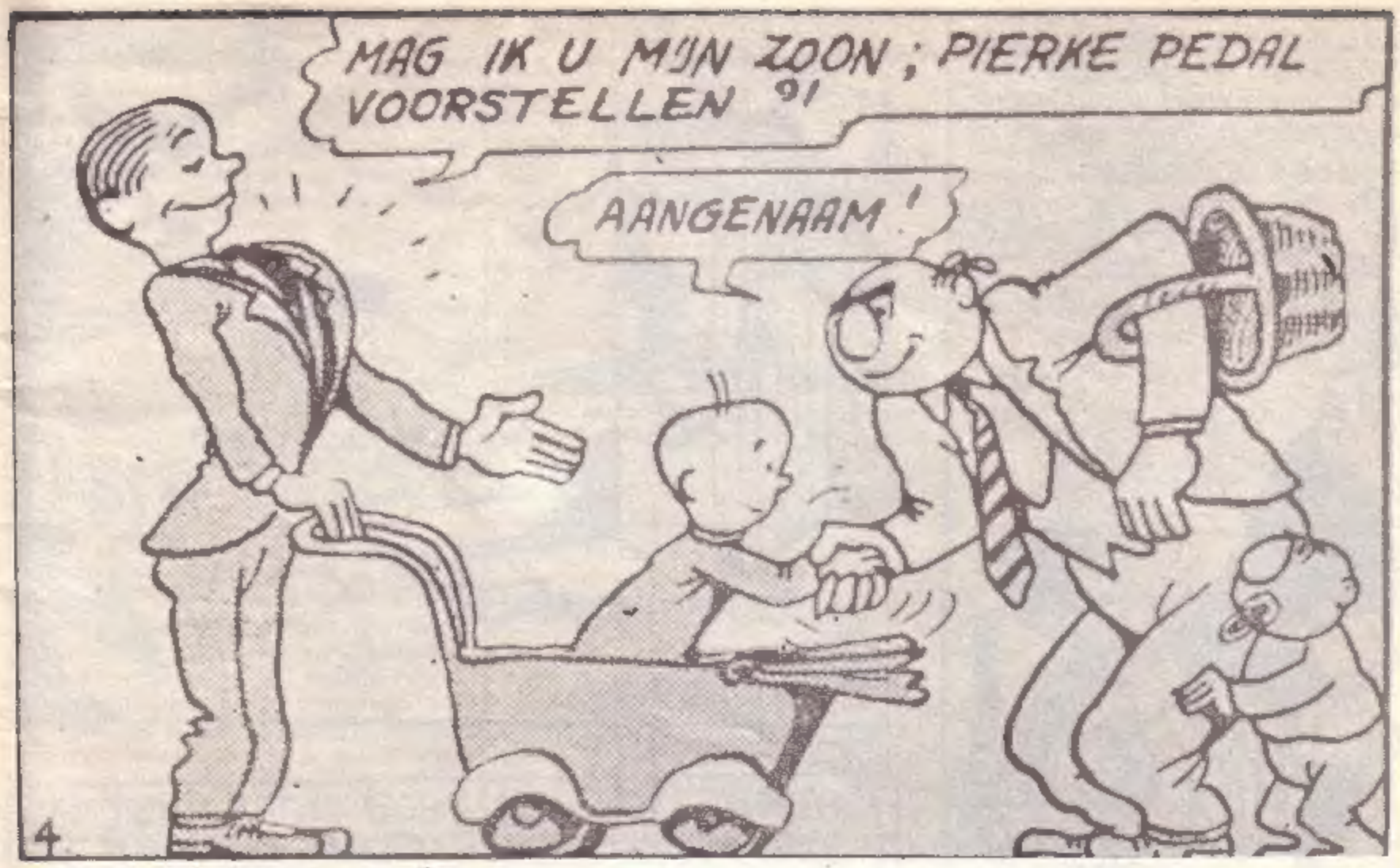

Jef Pedal, Pierke Pedal, Nero en zijn zoon

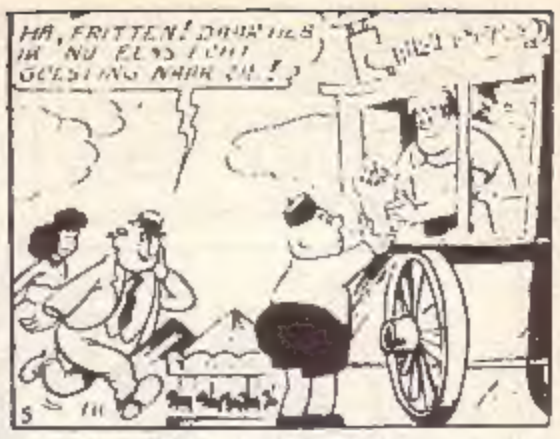

Isabelle Pedal, Nero, Bolleke en Jan Spier

Van Zwam, Nero, St. Niklaas en zijn ezel

Petoetje en Papa Papoea

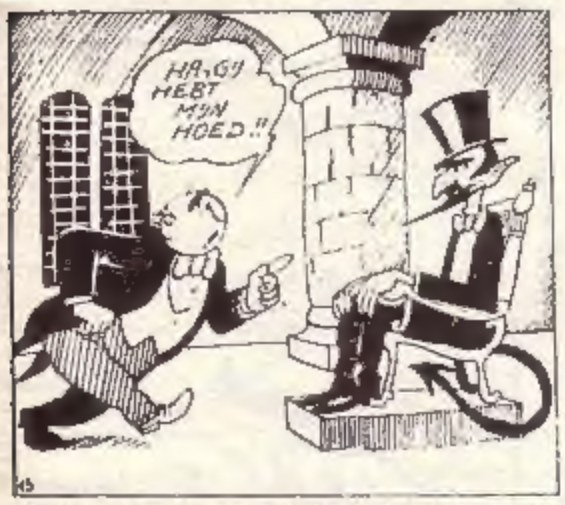

Nero, Geeraard de Duivel en de hoed

Nero en Madam Pheip

ren voor Christus, maar zover zijn we nog niet.

Ik heb zes jaar met de trein naar mijn werk gereisd en toen zag ik mijn publiek zitten met de krant en toen zag en hoorde ik met wat ze lachten; de man met de pet met zijn pul koffie en boterhammen.
Dat is het grootste deel van mijn publiek, maar je mag niet werken voor het publiek. De man met de pet lacht om de meest banale dingen, de man die integendeel gestudeerd is, die moet ook iets van zijn gading vinden, dat moet iets verfijnder zijn. Tilt u te erg – dan begrijpt het grote publiek het niet. Tussen die twee in zit iets heel anders – de jeugd – waarvoor het bedoeld is te zijn, tenminste zo eist het de krant. Anders zou ik er andere dingen, zoals naakt inbrengen.

Red.: In de tijd van 'Het Volk' was Nero een echte volksstrip. Hij werd de bezorgers, die het album direkt na de laatste aflevering in de krant aan de man brachten, letterlijk uit de handen gerukt.
Hoe kwam u bij 'Het Volk' en met welk verhaal?

Sleen: Na een samensmelting van 'Het Vrije Volk' en 'De Nieuwe Gids' tot 'Het Nieuws van de Dag', belandde ik tenslotte bij 'Het Volk', samen met 't Kapoentje'. Het eerste verhaal in 'Het Volk' en mijn negende Nero-verhaal was 'De Hoed van Geeraard de Duivel', mijn achtste verhaal 'De man met het Gouden Hoofd werd toen door moeilijkheden niet uitgegeven, (Red. verscheen alsnog in Cisco).

Red.: Bij 'Het volk' begint het grote sukses. Was het een commerciële stunt om de albums op krantenpapier voor de prijs van 15 francs te brengen, in tegenstelling tot b.v. Tintin voor 35 francs?

Sleen: Ja, dat leverde enorme resultaten op, sommige albums beleefden 5 drukken van zo'n 70.000 exemplaren elk. Ik vrees dat ik dat publiek nu kwijt ben.

Red.: Hebben de vernederlandsing van Nero en de overgang naar 'De Standaard' met elkaar te maken, m.a.w. heeft u dáárdoor een ander publiek gekregen?

Sleen: De Standaard is een elite-uitgeverij, het duurt daar 3 à 4 maanden eer een in de krant verschenen verhaal in album verschijnt, bovendien heeft de kleur zijn intrede gedaan.
Ik heb daar in de eerste plaats mee te maken omdat aktuele dingen eer zo'n album verschijnt hun nieuwskarakter hebben verloren.

De Hollanders vinden het Vlaams ook pittig, maar de Nederlanders die ons in Vlaanderen moeten civiliseren kunnen daar niet zo mee lachen. Ik heb me bij de vernederlandsing neergelegd omdat ik teveel tegenstand kreeg.

Red.: Hoe worden de teksten verwerkt?

Sleen: Ik maak ze in 't klad en stuur ze dan naar Professor van der Heyden, die ze verbetert en terugzendt met aantekeningen als:
'Dit begrijpt geen kat in Nederland'.

Red.: Maar dan is toch de strip van Sleen aan het vervreemden?

Sleen: Ja, dat is al zeven jaar zo, maar ik heb me erbij neergelegd, ik ben een brave jongen.

Red.: Maar is het dan nog wel acceptabel, dat u op gegeven moment dingen maakt waar u helemaal niet meer achter staat?

Sleen: Dat is het leven. U doet ook dingen die u liever niet doet.
U moet uw geld ook verdienen, terwijl u liever iets anders deed. Ik teken om geld te verdienen, ik verdien geld om op safari te kunnen gaan en ik ga op safari om inspiratie te vinden voor mijn tekeningen. Met de direktie zijn er wel heftige diskussies over geweest, het argument is dan: 'We kunnen dan dat en dat publiek niet bereiken als we het vlaams blijven gebruiken' of 'We kunnen onze taal niet te grabbel gooien'.

Red.: U bent nogal gek op duivels, hè?

Sleen: Ik zou liever nog veel meer duivels gebruiken. De duivel is een almachtig iets, dat is de man die met solfer en vuur komt en gaat. Dat is weer zo'n fantastische figuur. Ik zou ook graag God de Vader of Jezus of de Heilige Geest gebruiken. Ik houd in mijn verhalen

HOEZO, GEEFT MIJN BOEREN-TOEBAK GEEN BLAUWE ROOK MISSCHIEN ?!
WIL GIJ MIJ DOEN ONT-STEEK IN WOED!??! WIL GIJ, UIT MOERBEIK MIEDELPUUNT VAN WES EUROPA - BLAUWE VESTIENG GESMEET WORD!?
122

Madam Pheip, Mijnheer Pheip en Petoetje

Petoetje en Petatje

IS ER WEER ENE TUSSEN GEVALLEN JA! DAN IS DE SCHELDE ZIJN GRAF!
'T IS MIJN SCHULD, IK HEB DIE REDDINGSBOEI OP ZIJN HOOFD GEWORPEN !!

Kapitein Oliepul en Petoetje

ALFREDO.... IK HEB DAARJUIST IN DE HAVEN EEN VROUW GEZIEN DIE VIJFTIG LEGE VATEN KOCHT....
EN DAN?... DE VROUWEN KOPEN TOCH ALLES OP TEGENWOORDIG!
136

Ricardo en Alfredo

van een ongebreidelde fantasie, het houdt nergens steek, maar ik heb graag van die gekke dingen en zo.

Ik ben niet genoeg bekend natuurlijk, maar ik ben fantastisch.

Red.: Heeft dat met uw geloof te maken die duivels, heiligen enzo?

Sleen: Op mijn vijfde zat ik al in een Katholiek Instituut, waar ik iedere morgen om vijf uur eruit moest, met een kapje over mijn schouders moest ik de mis gaan doen, iedere morgen, tot mijn dertiende jaar Dat ware harde tijden, gelooft u mij. Dat heeft mij niet losgelaten. Ik neem al die motieven die me geobsedeerd hebben in mijn jeugd, maar die ik nu belachelijk vind, die wel een bron van inspiratie kunnen zijn, Lieve God, de Bijbel dat zit vol. Het prachtigste boek ter wereld. De mythologie, Griekse of andere, komt er ook wel eens in.

Red.: Wat is volgens u het best geslaagde verhaal?

Sleen: 'Het knalgele Koffertje', dat was werkelijk knotsgek, waar niets aan elkaar hing. Maar op de redaktie zeiden ze op het moment dat ik dacht: 'Geweldig, Marc' : 'Marc, wanneer is dat gedaan? ' en 'Hoelang duurt dat nog? '. Dat gaf me dan een klap.

Red.: Alleen Tuizentfloot gaat nog knotsgek door?

Sleen: Niet meer, die heb ik laten vallen, die komt niet meer terug.

Crazy pure crazy. Dat is teveel kolder, ik heb tegenstand bij mijn direktie. 'Wat moet zo'n man, die loopt er maar doorheen met een sabel, roept 'aha, aha', prikt iedereen en is weer weg', zeggen ze.

Red.: Hij vormt een grandioze combinatie met Nero en meneer Pheip.

Sleen: Pheip is de persiflage op de Brusselaar. Hij wil b.v. absoluut met Nero en Adhemar mee naar Brazilië en denkt daarbij aan chachacha, rhumba en flamengo. Dat is natuurlijk een vergissing en hij wil dan meteen terug op het moment dat dat niet kan. Hij is een lastpaal, een hinderpaal.

Red.: Langzamerhand komen er aantrekkelijker vrouwen in Nero voor, dat was vroeger wel anders: madam Nero en madam Pheip waren seksloze manwijven.

Sleen: Madame Pheip heeft echt bestaan, een vrouw met de broek aan, ze werkte in St. Niklaas in een wasserij, ze stond daar altijd te stomen en te paffen om mannen uit te dagen. Ik was bang voor haar. Ik heb trouwens vroeger ook wel fraai geproportioneerde vrouwen getekend, b.v. Isabelle van Jan Spier. Maar daar kwamen reacties op. Nee, ik houd wel van mooie vrouwen.

Red.: Ook als zij gewapend zijn met een deegroller als madam Nero of geldt dan Pazewol's: 'Als een vrouw tot je spreekt, glimlach, antwoord niet? '

Sleen: Nee, ik kan daar wel mee lachen. Een tijd geleden stond madam Nero bij diens late terugkeer met een deegroller te wachten, waarop Nero zei: 'tiens, ben je nog zo laat aan het bakken? '

Red.: In de Dolle Dina's schijnt u niet zo van geëmancipeerde vrouwen te houden.

Sleen: Ja, daar is veel protest opgekomen uit Nederland, men was daar niet zo dol op, ik liep schijnbaar teveel achter.

Nero en Oscar Abraham Thuizentfloot

Thuizentfloot en Amadeus Moderato

Red.: In 'De Blauwe Mannen', gaat madam Nero voor het eerst zelf op stap, is er dan toch nog hoop?

Sleen: Nee, als de vrouwen morgen voor mij willen gaan werken en ze ons de beste beetjes laten, dan mogen ze wat mij betreft emanciperen.

Red.: Er komen ook nogal wat andere politieke toespelingen en figuren in Nero voor. Een gek uit de Nerovingers verdeelt de wereld in een linker en rechterhelft, rechts wonen dan: De muzikanten, de optimisten, de dichters, de lollekesheren, de goedgehumeurden en links de kniezers, de nijdigen, de malcontenten, de afgunstigaards, de kwaadsprekers en de jaloersigaards. Stalin en Camille Huysmans belanden in 'De hoed van Geeraard de Duivel' in de hel. Adhemar doet uitvindingen voor het Penthagon en maakt traangas voor de oproerpolitie. Mao Tse Toeng kan de Kongolese Republiek de les niet lezen.
Bent u tegen socialistische, communistische regimes?

Sleen: Ik heb het allemaal meegemaakt met de Duitsers, er is niet zoveel verschil. Ik heb in een concentratiekamp gezeten voor mijn overtuiging en dat onthoud ik. Alles waar zwepen aan te pas komen, zoals in de landen van het Oostblok, verwerp ik.

Red.: Prefereert u dan b.v. een Amerikaans systeem?

Sleen: Het een is niet beter als het ander. En ga nu niet beweren dat ik voor de Amerikanen ben. Maar de Amerikanen hebben in het verleden toch al genoeg bewijzen geleverd dat iedereen zijn zegje mag doen. Maar ook zij hangen de beest uit in Vietnam en elders. Ik ben tegen alle dwang en onderdrukking, Russcisch, Duits of Amerikaans. Natuurlijk moet men vrijheid enigszins controleren. En misschien is het communisme in teorie de beste weg naar uitschakeling van ellende en armoe.
Alleen vind ik dat dat niet gepaard mag gaan met vrijheidsberoving.

Red.: Past u uw denkbeelden aan die van het publiek aan?

Sleen: Ik wil nooit moraliseren en als mensen verschillende interpretaties geven over hetzelfde, dan is dat niet mijn schuld.
Ik wil geen opdracht vervullen, ik wil alleen ontspanning in de vorm van een humoristische tekenstrip brengen.

WAAROM MOETEN WIJ ALTIJD KOKEN, AFWASSEN, STRIJKEN, NAAIEN, SCHUREN, STOFZUIGEN, KINDEREN KWEKEN,
BREIEN EN PATAT-FRIET MAKEN?
18
WAAROM MOGEN WIJ NIET DE TUIN OMSPITTEN, BIECHT HOREN, DE TOUR DE FRANCE WINNEN, IN DE MIJNEN WERKEN, BILJARTEN EN VOETBALSPELEN?

Dolle Dina

KOM, DOE NIET ZO KINDERACHTIG. SPREEK BESCHAAFD!
HEEFT... HEEFT HIJ GESPROKEN?
IK BEGRIJP ER NIETS VAN
NATUURLIJK HEB IK GESPROKEN! IEDERE NORMALE MENS KRIJGT TOCH BIJ ZIJN GEBOORTE DE SPRAAK MEE! WAT IS DAAR NU AAN!

Adhemar, & Co.

DE NIEUWE AVONTUREN VAN NERO EN Co
HIJ ZIET ER HELEMAAL NIET VERSCHRIKKELIJK UIT.
DAT IS HET HEM JUIST. HIJ ZIET HET ER NIET UIT. HIJ IS HET!
NAAR HET SCHIJNT HEEFT HIJ EEN HART VAN STEEN.
WAT ZEG JE OVER VANDERSTEEN...
NEE HET IS EEN VERHAAL VAN STEEN
EEN HART VAN STEEN? NIKS SPECIAALS DAT HEBBEN DE MEESTE MENSEN TOCH TEGENWOORDIG.
'K VIND HEM KNAP. EN DIE HEMELSBLAUWE OGEN!!
'K HEB ER GEEN GOED OOG OP.
BOEM BOEM
EINDELIJK EENS EEN MOOIE JONGEN IN DIT VERHAAL!
BAH BAH 'T IS NEN DANDY

Nero en Compagnie (Iwan de Verschrikkelijke)

DRAMATIS PERSONAE

Van Zwam:
gediplomeerd detektief, als hij een spoor heeft lost hij het niet. Zijn speurzin schuilt in zijn loep. Wanneer hij deze nl. eens uitleent aan madam Nero, weet zij uit een sigarettenpeukje het autonummer van de gezochte te vinden.

Nero:
Heiremans, dagbladverschijnsel, zoals op zijn deur staat vermeld, hij verdringt Van Zwam als belangrijkste persoon.
Hij is het type van de gewone burger met eigen waan en vaderlijke bemoeizucht. Zijn stommiteiten, verlangen naar geld en macht, vormen voorwaarden voor de verhalen.

Madam Nero:
Een aanvankelijke helleveeg. Nero wast na zijn escapades nederig een veertien dagen oude vaat, deformeert langzaamaan tot een ietwat tegenpruttelend huisvrouwtje, dat haar huishoudelijke karweitjes braaf doet.

Adhemar:
De zoon van Nero is een onuitstaanbaar intelligent en bovendien sterk jongetje. Hij reageert in de wieg op troetelwoordjes met: 'Kom doe niet zo kinderachtig, spreek beschaafd'. Hij is de redder van het platte Vlaams, immers hij 'verbetert' onmiddellijk zijn teergeliefde vader als deze 'taalfouten' maakt.

madam Pheip:
Dolle Dina van het eerste uur, een pijprokende kenau, instaat om buffels neer te schieten

meneer Pheip:
Type van de franskiljon, welgestelde Brusselaar, die zo graag Vlaams wil praten en in zijn pogingen daartoe een amusant mengelmoesje produceert.

Petoetje en Petatje:
Aangenomen kinderen van madam Pheip, aanvankelijk gepredestineerd om een belangrijke rol te spelen, nu verdwenen omdat naar 'Sleen' zegt ze teveel op Suske en Wiske begonnen te lijken. Ze krijgen als afscheidscadeau (?) de hoofdrollen in Patati Patata.

Oscar Abraham Tuizentfloot:
Volkomen knotsgekke kolderfiguur. Komt van Geel, vergelijkbaar met paviljoen 3.
Hij is de enige nog levende kaper.
Gepensioneerd kaper der acht wereldzeeën.
Ontdekker van Port Salut en Trinidad.
Hij versloeg de Fransen bij Abouki,
– de Spanjaard bij Santa Cruz,
– de Engelsen bij Trafalgar,
– Nelson bij de Dardanellen en hij won de slag bij Zwijnaarde.
Als 'Oto-Mobil' won hij: 'De 24 uur van Le Mans,
'De trofee van Francorchamps' en
'De Grote Prijs van Wuustwezel', 'Nu Gij'!
Ook hij moest verdwijnen omdat de 'Standaard-direktie' hem niet apprecieerde!

DE AVONTUREN VAN NERO EN COMPAGNIE

door Cornelis Jan Aarts

De avonturen van detectief Van Zwam
In: De Nieuwe Gids (Brussel) & De Antwerpse Gids (Antwerpen), 3 oktober 1947-31 maart 1950.

1. Het geheim van Matsuoka.
2. Het 'B'-gevaar.
3. Het zeespook.
4. Het rattenkasteel.
5. De erfenis van Nero.
6. De blauwe toekan.
7. De juwelen van Gaga-Pan.
8. De man met het gouden hoofd.

Van Zwam, gediplomeerd detectief, bindt in de eerste drie verhalen de strijd aan met de doortrapte Chinees Matsuoka. In het eerste verhaal reeds vindt Van Zwam in Nero (die eigenlijk Heiremans heet) en Jef Pedal (alias Jan met de Hamer) zijn bondgenoten. Ook is Marc Sleen zelf in het eerste verhaal present; hij zal nog vaak in zijn eigen werk moeten terugkeren om zijn geesteskinderen voor zijn strip te behouden. In de volgende verhalen wordt de familie uitgebreid met Isabelle, de vrouw van Jef Pedal (verhaal 2); Madam Nero, de vrouw van Nero (4); een zoon van Nero, van wie we verder nooit meer iets horen

28. De granaatslikker.
29. De vliegende handschoen.
30. Het geheim van Bakkendoen.
31. De pax-apostel.
32. Operatie 'Koekoek'.
33. Het knalgele koffertje.
34. De daverende pitteleer.
35. De draak van Halfzeven.
– Intermezzo: 'Met vreugde en ontroering delen de heer en mevrouw Nero U de geboorte mee van een zoon.' (13 september 1959).
36. De zoon van Nero.
37. Het wonderwolkje.
38. De brollebril.
39. De Nerovingers.
– 'Intermetzo' met nieuwjaarswensen (26 december 1960-1 januari 1961).
40 De groene patreel.
41. Kangoeroe-eiland.

ges voor De Standaard te tekenen. Maar dan neemt tijdens het proces, de nog onbekende tekenaar Wirel de strip over . . . in De Standaard.

De geschiedenis van Nero & Co
In: De Standaard (Brussel), 12 april 1965-30 juni 1965.

Een kort verhaal getekend door Wirel, waarin de lezers van De Standaard kennis maken met Nero en de compagnie. Nero draagt een groot deel van dit verhaal een zak over zijn hoofd.

De avonturen van Nero en Co
In: De Standaard, 1 juli 1965-heden.
Tevens in een aantal Noordbrabantse kranten: Brabants Dagblad, Dagblad De Stem, Eindhovens Dagblad, Helmonds Dagblad & Nieuwsblad van het Zuiden.

54. Het bobobeeldje.
55. Het groene vuur.
56. De linkadoors.
57. Aboe-Markoeb.

(4); Pierke Pedal, zoon van Jef en Isabelle (4); Jan Spier, de laatste nazaat van Jan Breydel (6) en zijn vrouw Minoetje (8).

De avonturen van Nero en zijn Hoed
In: Het Volk (Gent), De Antwerpse Gids & De Nieuwe Gids, 1 april 1950-15 oktober 1951.

9. De hoed van Geeraard de Duivel.
10. Moea-Papoea.
11. De zwarte voeten.
12. De bronnen van Sing Song Li.

In deze serie van vier neemt Nero de hoofdrol van Van Zwam over. Verhaal 9 verschijnt (ten onrechte!) nog als 'De avonturen van detectief Van Zwam', maar boven de volgende verhalen staat: 'De nieuwe avonturen van Nero en zijn Hoed' en 'De verdere avonturen van Nero en zijn Hoed'.
Nieuwe personages doen hun intrede, en oude vertrouwde verdwijnen. Erbij komen: Madam Pheip (9); Petoetje, aangenomen zoon van Madam Pheip (10) en de a.s. Mijnheer Pheip (11). Jef, Isabelle en Pierke Pedal spelen na verhaal 9 niet meer mee, Minoetje in verhaal 12 voor het laatst.

De avonturen van Nero en Co
In: Het Volk & De Nieuwe Gids, 16 oktober 1951-31 maart 1965.

13. Het vredesoffensief van Nero.
14. Beo de verschrikkelijke.
15. De bende van de zwarte kous.
16. De ark van Nero.
17. De ring van Petatje.
18. De rode keizer.
19. De hoorn des overvloeds.
20. De gouden vrouw.
21. De groene Chinees, een Japans verhaal.
22. Pol de pijpegeest.
23. De X bom.
24. Het ei van October.
25. De wortelschieters.
26. De negen peperbollen.
27. De ijzeren kolonel.
– Intermezzo: Marc Sleen gaat met verlof en belandt in het ziekenhuis (29 juli 1961-31 juli 1961).
Het B-gevaar. (Het tweede verhaal, hertekend door Adhemar).
42. Het lodderhoofd.
43. De witte parel.
44. De driedubbelgestreepte.
45. De kille man Djaro.
46. Het zevende spuitje.
47. De brief aan Nasser.
48. De juweleneter.
– Intermezzo met nieuwjaarswensen (31 december 1963-2 januari 1964).
49. De kromme cobra.
50. De spekschieter.
51. De Krabbekokers.
52. De pijpeplakkers.
53. De Lowie-Treize kast.

De compagnie krijgt in deze periode van 15 jaar nog versterking van Petatje, aangenomen dochter van Madam Pheip (17); Oliepul, kapitein van His Majesty Pul (21); Oscar Abraham Tuizentfloot, kaper der acht wereldzeeën, de ontdekker van Trinidad en Port-Salut (28) en Professor Adhemar, de geniale zoon van Nero (36). Verder lopen de verrassendste sujetten door de strip rond: Kolonel How van de Royal Blue Beans (27); Ricardo, een ongure Maltees (27), Amedeus Moderato, eerste violist van het philharmonisch orkest van Istanboel (33); Agent 7923, een geheim agent (33); Linus Badevinus, een denker (33); Jean Marie Lowie van Halfzeven, een toneelspeler (35); Tjeef met de kleppe (35); J.P. Stanislas Oroskop, een sterrekundige (47); Amedee Spekschieter, een spekschieter (50); de tweelingen Fritzmar en Aldemar von Bakkendoen (30) en Jean Paul en Jean-Pierre Krabbekoker (51).
Marc Sleen besluit met Nero en Co Het Volk te verlaten en naar De Standaard te gaan, juist wanneer Nero opgesloten zit in De Lowie Treize kast. Nero komt de kast niet meer uit (nou ja, voor drie bladzijden nog) en het verhaal wordt afgeraffeld. Het Volk wil middels een proces aan Sleen verbieden zijn personages te gebruiken.

58. Het geheim van Slappe Bizon.
59. De paarse futen.
60. De lolifanten.
61. De matras van Madras.
62. Kouwe Kwibus.
63. Arthur de vetvogel.
64. De wallabieten.
65. De gouden kabouter.
66. Baringo.
67. Nero tegen de F.F.F.
68. Toffe Theo.
69. Mama Kali.
70. De blauwe mannen.
71. De woefwasserij.
72. De Nerotiekers.
73. De dolle Dina's.
74. De kakelende kaketoe.
75. Hoed je voor Kastar.
76. De paprikanen.
77. Magellaan II.
78. Zongo in de Kongo.
79. De gele gorilla.
80. De totentrekkers.
81. Iwan de verschrikkelijke.
82. De ring van de Moefti.
83. De rosse rupsen.
84. Patati Patata.

De kernploeg bestaat nog steeds uit Nero, Madam Nero, Adhemar, Madam en Mijnheer Pheip, Petoetje en Petatje, Kapitein Oliepul, Kapitein Tuizentfloot, Detectief Van Zwam, Marc Sleen en de ezel. Ricardo blijft boef. Weer nieuwe personages. Natuurlijk, maar minder talrijk en dol komisch dan vroeger. Het vermelden waard zijn: Arthur de vetvogel (63); Quartertemper, de enige nog in leven zijnde ridder van de vierkante tafel, hij schreef Cleopatra, maar ze heeft nog steeds niet teruggeschreven (65); de tweeling Jonathan ('Tommetoch') en Michael Skinner (66) en de nieuwste vondst Papaver, een schurk die verliefd is op Madam Pheip (83).
Petoetje en Petatje schijnen te verdwijnen, omdat ze teveel op Suske en Wiske lijken. Vooruit maar, maar als ook de oude Tuizentfloot, zoals het gerucht wil, de strip verlaat, dan mag de rest van ons voorgoed op safari.

OKTAAF KEUNINK

door MARC SLEEN

KIJK EENS MENEER WAT IK U AAN TE BIEDEN HEB...

EEN UNIEKE COMBINATIE. VULPEN, DOOSOPENER, ZAKMES, SCHROEVENDRAAIER EN TANDENSTOKER.

ALLES VERVAT IN EEN ECHTLEDEREN OMHULSEL..

DAT ALLES VOOR VIJFTIG FRANK!

HET INTERESSEERT ME VOOR GEEN SNARS MENEER.

MAAR MENEER, PROFITEER TOCH VAN DEZE SPOTPRIJS....

VOLGENDE WEEK KOST HET DUBBEL ZOVEEL...

DIT IS EEN REKLAME ARTIKEL MENEER! EEN GUNSTKOOPJE!

WACHT MENEER, DIT IS MIJN LAATSTE EXEMPLAAR. IK VERKOOP HET U VOOR TIEN FRANK

IK VERLIES ER GELD OP MAAR NEEM HET MAAR VOOR TIEN FRANK.

VAN EEN KOOPJE GESPROKEN....

WEL DE LELIJKE BEDRIEGER!

NIEUW

VULPEN-MES DOOSOPENER

7,75 fr

DAAR IS DIE BEDRIEGER, AGENT! HIJ GAF ME EEN LODEN STUK VAN VIJF FRANK!

422

OKTAAF KEUNINK

door MARC SLEEN

'K HEB HET WEER ZITTEN!

'T IS 'T VALLEN VAN 'T BLAD!

IEDER JAAR DIT TIJDSTIP HEBT GE HET ZITTEN.

'T ZIJN UW AMANDELEN.

EEN DOOD-GEWONE KEELONTSTE-KING..

HO JA! DOODGEWOON WAAR GE GEWOON DOOD VAN KUNT GAAN..!...

GE ZOUDT ZE BETER LATEN UITHALEN.

TE GEVAARLIJK OP ONZE OUDERDOM ZEGT RIK CLEMENT EN DIE KAN HET WETEN....

ZE ZULLEN WEL VERDROGEN. HIER. 'K HEB EEN DRANKJE GEREED GEMAAKT MET HEXA-ETHYLTETRA-FOSFAAT DAT DOODT DE MICROBEN.

IK MOET NAAR HET BUREEL. HET IS TIJD....

NIETS TE BURELEN

U WARM HOUDEN GORGELEN... SULFAMIDEN NEMEN.

TEMPERA-TUUR NEMEN..

POLS VOELEN EN ZWIJGEN! 'K WIL U NOG NIET VERLIEZEN!

MAAR DE BAAS VERWACHT ME. HIJ HOUDT VAN STIPTHEID

EN DE LOOP-JONGEN MOET ZIJN BEVELEN KRIJGEN

414

EN SIMONNEKE JANSEN WACHT OP DE CORRESPON-DENTIE.

STIL, RUSTIG EN WARM BLIJVEN..... KOMT DIK IN ORDE..

OKTAAF KEUNINK

door MARC SLEEN

WAT SCHEELT ER, KEUNINK? WAT IS ER GEBEURD?

UW ARM GEBROKEN, MENEER KEUNINK? HOE IS DAT NU TOCH GEKOMEN?

OKTAAF, VRIEND! WAT IS ER NU GEBEURD?

RUZIE GEMAAKT, MET DE VROUW, OKTAAF?

HOE KOMT GE AAN DIE GEBROKEN ARM, KEUNINK?

IS HIJ GEBROKEN, OKTAAF?

VAN DE TRAP GEVALLEN, KEUNINK?

@☆☆#☆??!#%7+!!

418

SCHILDE

ZO! DAT BESPAART ME EEN HELE BOEL UITLEG!

OKTAAF KEUNINK

door MARC SLEEN

KEUNINK, DE BAAS VRAAGT NAAR U...

OKTAAF, IK GEEF U OPSLAG.

1 APRIL

DANK U WEL, MENEER D'RECTEUR, MAAR IK ZAL DIE OPSLAG NIET AANVAARDEN...

1 APRIL

DE BAAS WOU EENS PLEZANT DOEN. HIJ BOOD ME OPSLAG AAN. EEN APRILGRAP!

MAAR IK LIET HEM ZIEN WIE DE PLEZANTSTE IS. IK WEIGERDE!

HET IS PAS MAANDAG DE EERSTE. MAAR AANGEZIEN WE ZATERDAG EN ZONDAG NIET WERKEN HEEFT DE BAAS DE BLAADJES **NU** AL AF GESCHEURD.

IK HEB DIE OPSLAG MAAR AANGENOMEN.

KAPPIE
MARTEN TOONDER

ƒ 7,90 per deel

VIER NIEUWE PAPERBACKS LATEN U DE AVONTUREN VAN ZEEMAN K A P P I E OPNIEUW BELEVEN

verschijnen in september 1973. bestel nu!!!

SKARABEE LAREN

Stripantikwariaat LAMBIEK
Kerkstraat 104, Amsterdam, tel. 020-67543
Open: maandag t/m zaterdag van
11.00 tot 17.30 uur.

Een greep uit onze voorraad:
De Vlammenzee door Jacques Martin
Tarawa de bloedige Atol
De Yucca Ranch, de 2e Jerry Spring
Red Rider, nr. 1 en 3
Karamel & Romulus
Tom Pus, een Noorse Tom Poes
Corentin 1 t/m 3
Le Sceptre d'Ottocar, zwart/witte Tin Tin
Robbedoesalbum 6, 13, 18, 20 e.a.
The Travels of happy Hooligan
by F. Opper
Buster Brown's happy days
Ook de Franse uitgave van Little Nemo

DE BESTE EN NIEUWSTE STRIPS EN ALLE TIJDSCHRIFTEN ALTIJD IN VOORRAAD BIJ **bruna**. OOK IN ONZE STATIONS BOEKHANDELS EN KIOSKEN **EN**, IN ONZE WINKELS DIE NOG **ILA** HETEN.
Volop strips in de meer dan 100 filialen van
bruna b.v.*

*Hoofdkantoor Hollantlaan 2 Utrecht Postbus 8181 telefoon (030) 884233

HULPRUBRIEK

AANGEBODEN:
zwart/wit Tin Tin's, Bécasines, Bronzen Sleutel, Bokkerijders, Spaanse Spook, enz., enz.. Het Geheim van de Calumet, 10 harde kaft Kuifje's, (verschillende eerste drukken), ongeveer 25 Jong Europa's en Favorieten reeks, Robbedoes album 14, 21, 25, 26, 36, 38, Buck Danny: Onbemande vliegtuigen (origineel), Tarawa de bloedige atol, Don Bosco, K.Z.V. 3, 14, 19, 22, Sjors Weekblad 1935, 1936 plus minus 75 nrs. Branner, Tom Poes, Kaspar de Draak, de Plamoen, vier verschillende Tom Poes puzzels uit ca. 1948.

GEVRAAGD:
De eerste 8 Chick Bill's, Tom Poes Weekblad 1e tot en met 4e jaargang (alleen in goede staat), Bommelbode 1 tot en met 12, Pum Pum Weekblad 1e en 2e jaargang, Robbedoes op avontuur.

Kontakt gevraagd met Belgische en buitenlandse stripverzamelaars, -tekenaars en -handelaars.

W.v.d. Plas, Jan Evertsenplaats 205, Rotterdam 3002, tel.: 010-135843.

GEVRAAGD:
Knipsels 'Arman & Ilva' (1e 5 verhalen); knipsels 'Kraaienhove' (Parool); Pep 1965 t/m 1972 (kompleet)

E.W. Frederiks, Stadionkade 18, Amsterdam.

GEVRAAGD:
Tom Poes: knipsels vóór 116, K.Z.V., boeken vóór B 44;
Donald Duck: 1952, 1953, 1954,
Mickey Magazine: 1950-1959 (liefst ingeb.)

P.J. Sjouw, Gentiaanstraat 16, Assen, tel.: 05920-10409.

AANGEBODEN:
Sjors: 1954: 1 t/m 16; 1955: 1 t/m 3; 29 t/m 47 (alle nrs. ingebonden)

GEVRAAGD:
Donald Duck: 1953: 23 t/m 43; 1954: 40 t/m 52; 1955: 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 19, 20, 23, 26, 27, 29, 30, 34.

H. Werkman, Rodeweg 34, Assen, tel.: 05920-15021.

AANGEBODEN:
De Leeuw van Vlaanderen, Alex de Onversaagde, alle Chick Bill's uit de Collectie Jong Europa en Collectie Junior.

GEVRAAGD:
Lucky Luke 1 t/m 4, Kaptein Grijzebaard, Stilte, we draaien, De Dwerg in het Rotsbos, Duck's 1953: 9, 10, 11, 13, 16, 17, 23, 26, 32, 35. 1954: 3, 4, 5, 7, 9, 12 t/m 15, 18, 22. 1955: 52.

Wim van Helden, Hugo de Grootstraat 3, Leiden, tel.: 01710-32775.

AANGEBODEN:
100 Kris Kras en DD. Panda en de meestervlieger; S&W Ringelingschat; Kappie en het ijsbergraadsel; Lex Brand 12, 20, Tom Wels 1 t/m 12; Kapitein Rob 1, 4, 5, 14, 16, 21, 25, 28, 32, 33, 34, 37, 42; Eric 1, 2, 7, 8, 12, 13, 14, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 30, 31, 43.

GEVRAAGD:
Eric 35, 36, 37, 41.
Bert Meppelink, Dreeslaan 39, Havelte (Dr.).

AANGEBODEN:
Tom Poes boekjes: Klonters, Vibreerputje, Schoonschijners, Fotoboek, Rare uitvinding, Vermakelijke beestenboel, Gebr. Weeromstuit, Laarzenreuzen, Kniphoed, Slaagsysteem, Kwanten, Zwelbast.
S&W-knipsels zwart/wit ('57); Robbedoes en Kwabbernoot; DD '53.

H. v. Klinken, Vrouwensteeg 6 A, Leiden, tel.: 01710-20816 tussen 18.00 en 19.00 uur.

GEVRAAGD:
Tom Poes knipsels

AANGEBODEN:
Tom Poes knipsels 139, 140 ov 11 t/m 21.
Verdere knipsels: Panda 110 t/m 118; Suske en Wiske: de steensnoepers, de gekke gokker, de boze boomzalver; Bruintje Beer: de drievenval, de belletjes; Wipperoen: het dappere boekje, de kwaducten, de sneeuwsnoevers; Puk en Poppedijn: de stempelmaker; Jerom: Het gouden hoofd.
Boeken: Panda: de meesterdief, het ding; Kappie: de Keltische vlam, in de wildwest, de zeewedstrijd, de vreemde kolenlading, de automatische stuurman maakt een zorgelijke reis.

Jelle Peter de Ruiter, Jan van Arkelstraat 4, Kampen, tel.: 05202-5432.

GEVRAAGD:
Pum Pum Weekblad 1ste t/m 5de jaargang; knipsels Eric de Noorman en Smidje Verholen.

E.J.M. van der Spek, Uitterlier 114, De Lier 2253 Z.H.

AANGEBODEN:
Robbedoesalbums: 14, 15, 18, 20, 21, 22, 24, 27, 28, 29, 33, 35, 39, 45, 38 (goede tot prima staat)
T. Koninckx, van Miereveltlaan 35, Delft, tel.: 015-135858.

GEVRAAGD:
Dick Bos: 8, 9, 14, 25, 27; Bommel B (11, 12, 14, 18, 57); Tijl Uilenspiegel; Knipsels van Panda, Kappie, Hollewijn, Aram, Wipperoen, Smidje Verholen.

AANGEBODEN:
SenW (o.a. Bronzen Sleutel, Schat van Beersel); Eric de Noorman (Vl. serie vrijwel kompleet); Bommel, Panda, Kuifje, Donald Duck, Dupuis uitg. e.v.a.

F. van Rijn, Kerkweg 13, Cothen (U), tel.: 03436-550.

WIE RUILT oud Bruintje Beer materiaal voor Engelse uitgaven? Schrijf (in het Engels) aan: Laurel Clark, 70, Highgate West Hill, Highgate Village, London N 6 6 BU, England.

GEVRAAGD:
Donalds '57, '58, '59, '65, '66 liefst komplete jaargangen, conditie: vers van de pers
Tom Poes boekjes 2e, 3e en blader-mee-serie, dito conditie. Revue: Prins Valiant en Tom Poes-verhalen. Eric de Noorman: nr. V, VIII en XXVI. Ook in perfecte staat.

René van Heezik, Prof. Kaiserstraat 7, Den Haag.

GEVRAAGD:
Gijs Goochem (met spoed)
tel.: (alleen overdag) 070-908780 tst. 12

GEVRAAGD:
Donald Duck's: nrs. 1 t/m 10 van 1952; 1953: 1 t/m 5, 10, 11, 13 t/m 15, 17, 18, 20 t/m 23 en 25; 1954: 2 t/m 4, 7, 10, 12, 18, 21, 25 t/m 27, 32, 37 t/m 40, 43, 44, 48 t/m 50; 1955: 3, 9, 10, 46 t/m 48, 51, 52; 1956: 1; 1958: 34, 35; 1960: 2, 3, 40, 43; 1961: 4, 51; 1962: 1, 8, 22, 30; 1963: 4, 8, 41; 1964: 6, 43; 1965: 36; 1966: 17, 34, 42; 1967: 18, 20, 25; 1968: 35; 1970: 23.

AANGEBODEN:
Donald Duck's na 1959 (beperkt).

R.J. van Westering, Graaf Aelbrechtlaan 26, Amstelveen, tel.: 020-411485 (na 18.00 uur)

AANGEBODEN
Lombardalbums (oa Corintin I, Alex de Onversaagde, Blake & Mortimer), Dupuis (oa Robbedoes op avontuur, Donkerburcht, Karamel & Romulus), Caramba, Tijl 1 en 2, Spaanse Spook en andere S en W, Story 8, Sjors (Branner), Tom Poes (serie 1, 2, 3 ea) Eric, Dick Bos (1e druk)

GEVRAAGD
weekbladen' Kuifje, Pum Pum, Doe Mee, KZV, Tom Poes, Sprint, Bravo, Robbedoes, Ons Volkske, Sjors, ea
G. Knispel, Vaartstraat 18 III, Amsterdam, tel.: 020-737102.

AANGEBODEN
Suske & Wiske: alles Lombardkollektie (oa Corentin, Chick Bill, Chlorophyl), Dupuis-uitgaven, Robbedoes verz.nrs. 14, 85 nrs. Wonderland (vooroorlogs), Jopie Slim en Dikkie Bigmans, Fliederflier: alles, Pom, Verk en Fop, T.P. wereldkroniek: alles, losse afl. T.P. uit Revue, Aram, Eric, Pep, Donald Duck, Rob's vrienden enz.

GEVRAAGD
beginwerk Toonder: metro Unicum (het weekblad voor U) Bravo (ned. + vlaams), Doe Mee, weekblad Cinema en Theater, A.B.C., Bram Ibrahim, Thijs IJs, Pum Pum, T.P. Revue los, T.P.W. 3e + 4e jaargang. Tom Poes puzzles, prentbriefkaarten serie 1 + 2.
Paulus: eikelmannetjes, hulpsinterklaas (Arbeiderspers), knipsels Vrije Volk, Kuifje weekblad tot 1960, Vicq.
Cor Laurens, Soesterweg 148, Amersfoort, tel.: 03490-14378.

GEVRAAGD
Het geheim van Matsuoka (De Gids); Het B-gevaar (De Gids); De Juwelen van Gaga-Pan (Desclee De Brouwer); Humor en tragiek uit de Tour & Figuren uit de Tour (Het Volk) & Pijkens is troef!
C.J. Aarts, Singel 500, Amsterdam

door Rob van Eijck

BÖRGE RING:
eigenlijk ben ik tekenfilmer
PIET HEIN BROENLAND:
ik werk 't liefst met humor

Börge

Piet Hein

Naast Distel in Sjors heeft tekenaar Börge Ring er sinds kort nog twee andere strips bijgekregen, nl. 'Fleur' in Tina en 'Kobus en Kachelmans' in Sjors. Reden te over dus om eens een praatje te gaan maken met deze tekenfilmer, die zich op de strip gestort heeft, en met Piet Hein Broenland, die het scenario van 'Kobus en Kachelmans verzorgt en tegelijk eerste redakteur van Sjors is.

ontploffingsstrip

Rob van Eijck: Van wie is het idee van Kobus en Kachelmans afkomstig?

Piet Hein: Het is een heel oud idee van de Sjorsredaktie; de redaktie was al jaren zwanger van het idee, maar het was nooit uitgevoerd. We gingen uit van een muis, maar omdat de muis al op een heleboel manieren gebruikt is in de strip, wilden we iets nieuws hebben en ben ik een tijdje gaan zitten denken, met eh . . . wel, de inspiratie komt uit de fles, en toen dacht ik, laten we er een bal gehakt tegenover zetten, een beetje dom figuur, waardoor de muis ekstra ekselleert. Maar er moest ook een reden zijn waarom die man zo vaak heibel heeft met die muis en zo ontstond Truusje. Het is eigenlijk een cirkel: als je bij de muis begint; die vindt het wel prettig bij Kachelmans in huis, hij heeft alles wat hij hebben wil. Maar Kachelmans is zich gaan interesseren voor een van zijn administratieve assistentes, een zekere Truusje. Truusje valt erg op snobistische dingen, moderne dingen, en daar wil Kachelmans wel aan meewerken, maar . . . Truusje heeft een rothekel aan muizen. En Kobus weet dat, dus alles wat Kachelmans doet om indruk op Truusje te maken wordt stelselmatig door hem verziekt, omdat hij anders zijn eigen positie ondermijnd ziet worden. Kachelmans heeft op zich geen hekel aan die muis, hij moet eerst kwaadgemaakt worden; maar als Kobus dan weer iets verknalt, wordt Kachelmans woest en gaat hem achterna, waarbij hij dan meestal zijn eigen huis of zijn auto of zo afbreekt

R: De strip geeft enigszins de indruk van een slapstick. Is dat bewust gedaan?

P.H.: We noemen het zelf een ontploffingsstrip, kortweg. Het is niet helemaal Guust Flater, dat is wat meer high-brow, dacht ik; dit is veel simpeler, want je moet niet vergeten, je schrijft voor kinderen en daarom heb ik de tekst ook kort gehouden. Maar de kinderen moeten goed kunnen zien wat er gebeurt.

R: Zit er ook iets van de tekenfilm in?

P.H.: Ja, het is vrij tekenfilmachtig. Ik had in het begin nogal moeite met het scenario, omdat ik teveel plaatjes wilde hebben: elke aktie wilde ik met een paar plaatjes duidelijk maken. Maar we hebben nu een modus gevonden, waarbij het mogelijk is met 16, 17 plaatjes toch alles er in te zetten wat we willen, door bewust een paar dingen over te slaan. Maar dat is niet erg. Bör tekent zodanig dat je toch niets mist.

Börge Ring: Ik ben eigenlijk tekenfilmer. Striptekenen doe ik pas twee jaar.

teamwork

R: Waarom ben je op strips overgegaan?

B.R.: Het is gek gegaan: Lo Hartog van Banda kwam op een gegeven moment bij me en zei: ik heb jou nodig om een strip te tekenen. Ik zei. ik kan helemaal geen strip tekenen, want ik inkt zoals de blinden knokken. Toen zei hij: ik ken een meisje dat dat voor jou kan doen. En met dat meisje, Joanika, was ik twee maanden later getrouwd; Banda zei toen: hebben jullie niet een beetje al te letterlijk idee van teamwork? Toen Joanika in verwachting was van ons eerste kind moest ze ophouden met werken en ben ik het inkten zelf gaan doen. Mijn vrouw kleurt nu in.

R: Waarom is Banda gestopt met het schrijven van Distel?

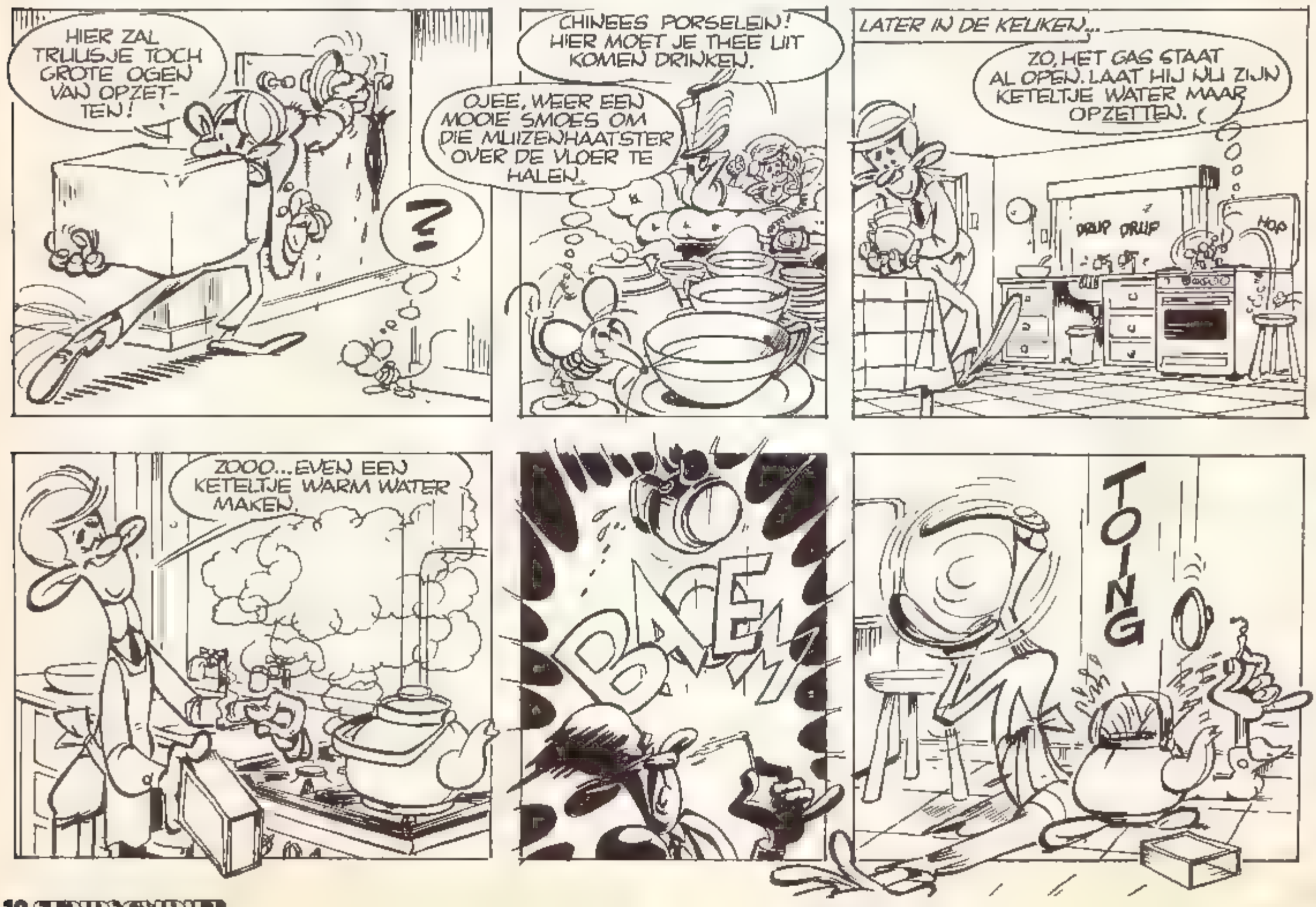
HIER ZAL TRUUSJE TOCH GROTE OGEN VAN OPZETTEN!
?!
CHINEES PORSELEIN! HIER MOET JE THEE UIT KOMEN DRINKEN.
OJEE, WEER EEN MOOIE SMOES OM DIE MUIZENHAATSTER OVER DE VLOER TE HALEN.
LATER IN DE KEUKEN...
ZO, HET GAS STAAT AL OPEN. LAAT HIJ NU ZIJN KETELTJE WATER MAAR OPZETTEN.
DRUP DRUP
HOP
ZOOO... EVEN EEN KETELTJE WARM WATER MAKEN.
BOEM
TOING

B R Vanwege Ti Ta-Tovenaar, daardoor heeft hij geen tijd meer. Hij heeft alle strips gestopt die hij kon laten vallen. Patty Klein schrijft nu Distel. Zij werkte vroeger bij de Toonderstudio's, ze was leerlinge van Andries Brandt. Nu is ze freelance en schrijft vreselijk veel; ik geloof dat ze vier strips voor Tina heeft, en voor Okki. Ze heeft het nu even druk met strips als Banda vroeger.

R: Hoe gaat die samenwerking?

Patty bedenkt het onderwerp. Het moet iets zijn waarmee ze vertrouwd is; als we een strip zouden moeten maken over ruimtevaart, zou ze daar eerst een heleboel over gaan lezen. Als ze iets bedacht heeft, komt ze bij me en probeert me voor een bepaald onderwerp op te geilen. Want ze wil graag dat ik het leuk vind en er echt achter sta. Ze schrijft een synopsis van een 44-pagina verhaal en daarna gaat ze aflevering voor aflevering uitwerken. Dan stuurt ze mij een pagina of tien tegelijk op en als er iets is dat zich niet laat tekenen, of liever gezegd, dat ik niet kan tekenen, dan bel ik haar op en veranderen we het.

niet voor strippofielen

R: Gaat de samenwerking bij Kobus en Kachelmans op dezelfde manier?

B.R.: Die hebben we van tevoren uitvoerig besproken en ik dacht dat we dat bij iedere aflevering zouden doen, maar Piet schijnt een blind vertrouwen in mij te hebben, want hij stuurt maar op, terwijl ik in het begin de pagina's in potlood aan hem het zien, zodat er nog veranderd kon worden; maar dat hoeft nu niet meer

P.H.: Ik maak het plot; dan schrijf ik het, bijna precies zo als het getekend wordt. Er verandert nog wel eens een kleinigheidje, in opzet of tekst, maar het beeld is vanaf het begin al erg duidelijk; wel summier natuurlijk, maar Bör en ik zitten met Kobus en Kachelmans helemaal op dezelfde golflengte

B.R.: De tekst is kort en eenvoudig, want Piet zei tegen mij: laten we in godsnaam proberen het eenvoudig te houden door het op de kinderen te richten en niet op een groep strippofielen, die het erg leuk zouden vinden om er een high-brow tekst in te hebben.

R: Die enorme aktie in de tekeningen, komt dat door de tekenfilmachtergrond?

B R.: Meer omdat ik het leuk vind om aktie te tekenen; daarom ben ik ook naar de tekenfilm gegaan. Ik heb een aantal jaren bij Toonder gewerkt, ik heb daar geanimeerd, voor de Ster-reklame en zo. Animeren is prachtig; als je het tien jaar gedaan hebt, wordt het pas echt leuk.

R· Hoe gaat het maken van Fleur, in Tina?

B R.: Die zit ook vol met aktie. Ik wilde een meisje tekenen dat lief was, maar niet mooi, weet je. Want het moeten altijd van die móóie meisjes zijn. Zij is een soort vrouwelijke Guust Flater, niet in tekenstijl, maar omdat zij vindt dat op kantoor een heleboel dingen eigenlijk best kúnnen, zij heeft maling aan regels. De aktie is wel anders in Fleur, meer ingehouden, het is een ander blad, hè. Fleur is een ander soort strip dan Kobus en Kachelmans, maar niet minder interessant. Ik maak alle drie de strips met evenveel plezier, maar ik zou wel graag willen dat ik niet een paar keer per week van strip moest wisselen, ik zou graag een hele week lang dezelfde strip maken.

Fleur

achtergrond

Het maken van Kobus en Kachelmans duurt twee maal zo lang als Distel of Fleur. In Kobus en Kachelmans zijn veel voorwerpen en het verhaal, de aaneenrijging van wederzijdse aanslagen, gaat zo snel, dat het verschrikkelijk moeilijk visueel uit te beelden is. Bij Kobus en Kachelmans heb je veel interieurs en daarvoor moet ik veel dokumentatie hebben; de ene dag moet ik van Piet naar Hilversum om daar een theeservies te bekijken in een etalage en de andere dag moet ik in een winkel om foto's van gasfornuizen gaan vragen; die man in de winkel wilde de katalogus eerst niet geven, hij zei dat het een kostbare katalogus was. Toen zei ik: ik moet u wat bekennen, ik sta hier onder valse voorwendsels. ik wil helemaal geen gasfornuis kopen, en toen ik vertelde waar het voor was kon ik die katalogus zo meenemen.

In Fleur en Kobus en Kachelmans teken ik de achtergrond alleen maar zover als ze met de kompositie te maken hebben. Alle andere achtergrond doet Joanika. Zij kan van alles tekenen, ze kan me van hier naar de maan tekenen.

R: Vind je achtergronden niet zo leuk?

B.R.: Jawel, maar ik ben mijn hele leven animator geweest en dan heb je alleen met het algemeen overzicht en de figuren te doen.

van reklame tot strip

R: Is dit de eerste strip die je schrijft?

P.H.: Ja, daarvóór heb ik alleen redaktiewerk gedaan, wat ik natuurlijk nog steeds doe. Maar redaktiewerk betekent niet dat je geen invloed hebt op de verhalen. We bedenken vaak samen plots voor een tekenaar, bijvoorbeeld Sjors en Sjimmie, Brammetje Bram. Maar zelf een strip schrijven was wat ik zonder meer graag wilde. Ik zit amper een half jaar in dit vak, daarvóór ben ik altijd tekstman geweest in de reklame. Maar ik

ZEKER WEER EEN STREEK VAN JOU, STUK ONGEDIERTE. PAK AAN!
IK DENK DAT IK OPZIJ GA SPRINGEN.
KLEDDER
DAG, SERVIES!
WAAAH! MIJN SERVIES STUK!
DE KETEL IS TOCH NOG HEEL?
HIER!
JA, IK BEN GEK!

wilde nou persé eens een keer iets maken dat echt van mezelf was. Ik had al heel lang het idee om iets in de stijl van Guust te gaan doen, maar alles wat ik op papier zette, bleef kopieëren van wat Franquin maakt. Toen heb ik gezegd: het moet iets heel anders worden. Ik hoorde dat oude idee van die muis en ik ben dat gaan uitwerken; en het bevredigt me uitermate.
Ik heb acht jaar in de reklame gezeten en ben in die tijd langzamerhand gaan omturnen: van echte kommerciële reklameman ben ik door de jaren heen steeds meer in gaan zien wat een flauwe kul ik af en toe stond te verkopen. Toen dacht ik: ik wil of in de film- of in de stripwereld terecht zien te komen en dat is me in de stripwereld gelukt. Ik ben bij Oberon gekomen als leerling-redakteur en nu ben ik eerste redakteur Sjors geworden. Maar ik wil in ieder geval mijn strip blijven schrijven, ook als ik bijvoorbeeld een drukkere baan bij Oberon zou krijgen.

R: Teken je ook zelf?
P H.: Zodra ik dit werk begon heb ik me ingeschreven op een teken- en schilderkursus; niet omdat ik het zelf wil gaan doen, want ik heb wat dat betreft te weinig talent, maar ik wil graag alle moeilijkheden leren kennen, die je hebt bij het gebruik van kleur en lijn en perspektief en zo. Dat kun je dan met de tekenaar ook beter bespreken. De reden van die kursus is om inzicht in de materie te krijgen.

Distel

humor

R: In welk genre wil je het liefst schrijven?
P.H.: Het zal zich grotendeels aan de humoristische kant afspelen, ik ben erg voor goede humor. Als ik broodschrijver was en ik kreeg een aanbod voor een realistische strip, dan zou ik het wel doen, maar ik werk liever met humor. Als ik in de realistische sfeer moest kiezen, zou ik het liefst science-fiction doen. Ik zou ook dolgraag een filmscenario schrijven, maar dan zou ik die film wel zelf willen regisseren.
R: Wat zijn je favorieten op filmgebied?
P.H.: Dat is erg moeilijk, want dat is het vervelende met mij, ik kan nooit zeggen: die of die is een goede regisseur. Als ik een film gezien heb, zeg ik, godverdikkeme, dat is een goede film en even later, als ik weer een film van dezelfde regisseur zie, dan denk ik, ach nee; dat heb ik bijvoorbeeld met Fellini.
R: En je favorieten op stripgebied?
P.H.: Mijn grote favoriet is nog steeds Guust Flater, die blijft helemaal nummer één staan. En dan Kobus en Kachelmans op de tweede plaats. Als ik twee tekenaars van Sjors mag noemen, van wie ik vind dat ze geweldig kunnen tekenen, dan zijn dat Ryssack en Berck. En van de stripschrijvers vind ik vooral Greg erg goed, speciaal in Olivier Blunder, dat vind ik geweldig, het is gewoon een smuller.
Maar ik kan rustig stellen dat ik geen stripfanaat ben. Ik sleep me elke avond rot aan materiaal dat ik mee naar huis neem, om me helemaal te oriënteren op stripgebied, alle oude Stripschriften bijvoorbeeld, maar je moet niet vergeten, dat ik hoewel ik wel altijd strips gelezen heb, nog geen stripfanaat was. Nu raak ik er steeds meer door geboeid en krijg je de merkwaardige situatie dat je alles wilt gaan lezen. Het is vreselijk, ik krijg op mijn sodemieter thuis, want zelfs onder het eten zit ik nog met een album op tafel.
R: Doe je veel aan dokumentatie?
P.H.: Ja, dat vind ik belangrijk. Voor mij kost het niet zoveel tijd, maar voor Bör wel. Hij verzamelt de dokumentatie voor wat hij moet tekenen. Maar ik probeer bij het schrijven er wel altijd rekening mee te houden, dat het over iets gaat, wat hij te pakken kan krijgen.
B.R.: Het kost niet zoveel moeite, maar het vervelende is de tijdsfaktor. Vaak moet je een tekening leveren, vlak nadat je het scenario hebt gekregen.

KOM ER-UIT ALS JE DURFT!
IS DAAR IEMAND?
IK HEB WEL EEN AARDIG IDEE-TJE.
HA, HET WATER KOOKT.
KACHELMANS STRAKS OOK.
WAT ZAL HET EEN GENOT ZIJN OM UIT ZO'N SERVIES TE DRINKEN.
EVEN HET JUISTE MOMENT AFWACH-TEN.
POM POM POM EDOM POM

En dan ontdek je dat je bijvoorbeeld niet eens een foto van een volkswagen hebt. Als animator heb ik twintig jaar lang dokumentatie opgebouwd over mensen, hoe ze reageren, hoe ze bewegen; persfoto's en allerlei houdingen. Ik heb bijvoorbeeld ook Laurel en Hardy-films bestudeerd, beeld voor beeld, hoe ze bewegen. Maar dat is natuurlijk wel eenzijdige dokumentatie.

R: Is het geen geweldige druk, om iedere week weer een grap voor Kobus en Kachelmans te verzinnen?

P H.: Ja, omdat ik natuurlijk ook mijn redaktiewerk heb. Bovendien hebben we het probleem dat we zonder voorsprong werken. Voor we met de strip begonnen, wilde ik proberen een paar scenario's vooruit te maken, maar het was toen erg druk op de redaktie, dus daar kwam niets van. Ik schrijf natuurlijk invallen op, net als iedereen, maar ik werk ook wel 'ns andersom; ik ga nu een Kobus en Kachelmans schrijven over een servies en dan ontstaat het idee tijdens het maken; maar het gebeurt vaak dat ik na het derde plaatje de zaak aan de kant gooi omdat het niet lukt. En de kroeg helpt dan ook niet altijd .... De ideeën komen uiteindelijk toch wel, maar het kost altijd moeite en tijd.

Het lastige is dat je ook nog redakteur bent; als je dan aan zo'n strip zit te werken, komen er per dag vijfentwintig telefoontjes en drie mensen, die aan je bureau komen zeuren. Soms ga ik dan ook wel eens ergens anders zitten werken, dan ga ik bijvoorbeeld naar huis

R: Zou je niet liever een vervolgverhaal maken, waardoor je dan van die spanning af bent?

P.H.: Ik vind Kobus en Kachelmans een vervolgverhaal, het is een 'one-shot', maar het stramien blijft alle afleveringen hetzelfde. Ik vind die one-shot, iedere week een nieuwe grap, verzinnen, leuker dan een vervolgverhaal, het is veel meer een uitdaging. Ik zou in een vervolgverhaal waarschijnlijk verzanden, ik zou afslappen, omdat ik zou denken: nou, we hebben vorige week een grap gehad, ik kan het nu wel even iets rustiger aan doen; en dan wordt de kwaliteit slechter.

R: Zijn er in de tekeningen nog speciale kenmerken te vinden van het animeren?

B.R : Animeren is niet iets dat specifiek bij tekenfilm hoort. Uderzo bijvoorbeeld animeert fantastisch, en andere tekenaars ook. Wat ik mee heb van de tekenfilm is misschien het vermogen om, als je een bepaalde situatie hebt, één aspekt naar voren te trekken en óver te dimensioneren. Als je bijvoorbeeld een muis hebt, die piepklein is en hij ziet in het theeservies een man die een ketel naar hem gooit en je wilt er de nadruk op leggen dat die man woedend is, dan haal je de man naar voren; maar het kan ook dat je er de nadruk op wilt leggen dat de muis in gevaar is, of dat je de nadruk wilt leggen op de verwoesting; daarnaar kies je de instelling en aktie. Elk van die aspekten kan ik naar voren trekken tot het hoofdmotief, door mijn instelling. Negentig procent van tekenfilm is de enscenering, meer dan de beweging, natuurlijk moet je goed beweging kunnen weergeven, maar dat andere is essentieler. Misschien vergis ik me, omdat ik het in de tekenfilm geleerd heb, want natuurlijk doet iedere striptekenaar dat.

Misschien is mijn voordeel van tekenfilm dat ik snel schetsen kan, dat ik in korte tijd alle mogelijkheden onderzocht heb; en dan kies ik degene die naar mijn mening de situatie het beste uitdrukt.

R· Zou je wel eens een realistisch verhaal willen tekenen?

B.R.: Als ik dat kon, wel. Maar ik ben als tekenaar niet knap genoeg om goed realistisch te kunnen tekenen; daarvoor moet je zo knap kunnen tekenen als Khing, of Kresse, anders wordt het niets

R. Zijn de drie strips die je nu tekent niet erg veel werk?

B.R.: Ik ben dol op erg veel werk. En we werken met z'n tweeën. Bovendien is het fijn dat Oberon zorgt voor lettering en kleur.

R: Hoe lang doe je over een pagina?

B.R.: Ik durf het niet te vertellen, anders zeggen de mensen wat komt die knaap gemakkelijk aan zijn geld.

P.H.: Hij zegt het niet omdat ik er bij zit; want dan bel ik hem binnenkort op en zeg ik: je hebt toen verteld dat je er zo en zolang over doet, je hebt drie dagen geleden een scenario gehad, waar is de strip?

R: Je komt uit Scandinavië, is het niet?

B.R.: Ja, uit Denemarken, West-Jutland. Ik ben hierheen gekomen, omdat hier zoveel te doen was op het gebied van tekenfilm. Ik heb Marten Toonder persoonlijk leren kennen in 1956; ik was toen in Nederland met een Deens orkest; ik speelde gitaar, het was een jazz-combo. Toonder ging weer tekenfilm maken en vroeg mij toen: heb je geen zin bij ons te komen werken? Toen zei ik: ja, maar ik moet even terug naar Kopenhagen om het te leren. Maar ik wou al heel, heel jong graag in tekenfilms. Toen ik op de tekenschool zat, als zestienjarige, liep ik stage bij een tekenfilmer, op een reklamebureau. Ik maakte mijn eerste tekenfilm toen ik nog op school zat, ik was toen veertien. Ik had gelezen hoe zo'n tekenfilm gemaakt werd en dat wilde ik ook doen.

Ik had een lichtbak laten maken, met een grote 100 watt lamp er in, waardoor ik altijd mijn hand brandde. Een oudere schoolvriend had een 16 mm kamera, waarmee je één beeldje tegelijk kon nemen en hij heeft de film toen opgenomen.

R: Maar wil je, nu je strips tekent, niet meer terug naar de tekenfilm?

B.R.: Ach, ik kan zoveel tekenfilm krijgen als ik wil, als ik tijd overhoud, naast de strips. Ik ben wel van plan dat te gaan doen. Maar ik moet oppassen dat ik niet tegen teveel dingen ja zeg.

AHA, DAT ZAL TRUUSJE ZIJN
(((DING DONGGGGG
WAT ZAL ZE OPKIJKEN.
REKEN MAAR.
IS DAT JE SERVIES? MOET IK SOMS OP DE GROND GAAN LIGGEN THEE DRINKEN?
N-N-NEE, K-KIJK... EH... TRUUSJE... EH...
WIL IEMAND EEN KOEKJE BIJ DE THEE?

K A P I T E I N R O B

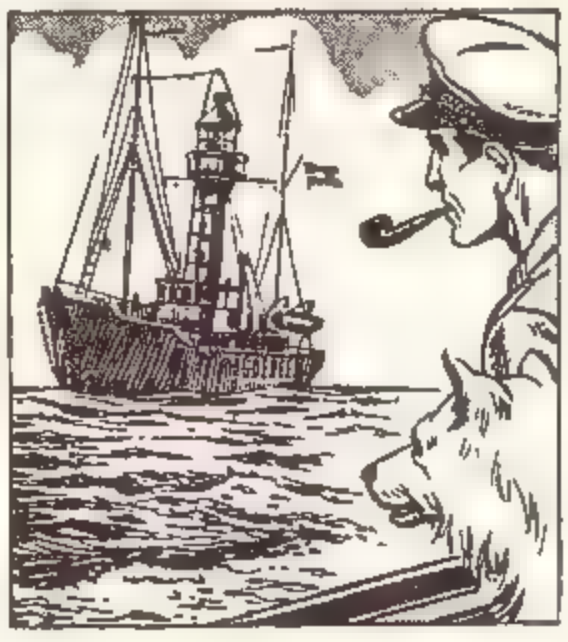

PIETER KUHN

HET LAATSTE DEEL, NUMMER 26 IS VERSCHENEN !

DE HERUITGAVE VAN ALLE VERHALEN VAN ZEEBONK ROB IS VOLTOOID !

SKARABEE LAREN

IEDEREEN KAN WEER MEEREIZEN NAAR HET DODENDE LICHT, NAAR DE SCHATTEN VAN ESMERALDA . . . KAN WEER OP JACHT NAAR HET FORTUIN, HET MEXICAANSE AFGODSBEELD enz

paperback *f* 8,90 per deel

WILLEN DEGENEN DIE HUN ABONNEMENTSGELD EN/OF LIDMAATSCHAPSGELD NOG NIET BETAALD HEBBEN, DIT ZO SPOEDIG MOGELIJK OVER MAKEN. ALVAST BEDANKT.

FALATOFF

geeft U al het stripnieuws uit Frankrijk en bovendien ZONDER MEERPRIJS de gelegenheid Uw Frans weer eens te oefenen.

Zojuist verschenen nr 12/13 met artikelen over Franquin en De La Fuente.

Abonnement (6 nrs. van 60 blz): *f* 14,—
Eerste 10 nrs. *f* 11,— incl. porto.
Giro 2805518 van J. Van Den Boom, Aerdenhout.

EROGRAFICA

SEKSY FOTOSTRIPS

In English - en Français - in Deutsch - en Español !

in kleur en zwart/wit

AMUSEMENT–EROTIEK–SPANNING–SENSATIE! ! !

TUK

HET BESTGELEZEN SEKSBLAD

PRIVATE

De absolute internationale SEKS-TOPPER, nu zelfs 82 pagina's volledig in kleur.

ALOM VERKRIJGBAAR ! ! !

Inlichtingen:
De VAAR b.v. Postbus 427, Dordrecht.

Vraagt gratis katalogus van onze Nederlandse en internationale kollektie voor verzamelaars.

nieuws van HET STRIPSCHAP

wob-vergadering

Op 10 maart jongstleden is er in een zaal van het Centraal Station te Amsterdam een tweede bijeenkomst georganiseerd, gewijd aan het wetenschappelijk Onderzoek van het Beeldverhaal. Ondanks de bedroevend geringe opkomst, was het een zeer nuttige vergadering, waarop allerlei suggesties verder uitgewerkt werden, zodat men nu binnen afzienbare tijd aan de slag kan gaan.

Mensen, die van hun belangstelling blijk hebben gegeven of dit alsnog doen (even een berichtje sturen aan de sekretaris), zullen binnenkort nog nader bericht ontvangen.

ledenaanbiedingen

Tot grote vreugde van velen weer leverbaar:
plakboekjes, 8 stuks voor f. 7,50

Verdere aanbiedingen:
Simpelman f 2,65; Bommelbibliografie f 3,95; stempels van Toonder's stripfiguren, 2 series (A en B), in dozen van 12 stuks, prijs per serie f 12,50. De stempels zijn NIET los verkrijgbaar.

filmotheek

Gelukkig zijn er al velen onder u, die de 'Stripschapfilms' hebben gezien. Velen ook weten (allen horen te weten) dat het Stripschap deze films uitleent aan een ieder die daar heil in ziet. Voor zijn vereniging, klup, buurt, burgemeester, vrouw, kind of voor zichzelf.
Dat gebeurt dan via de STRIP SCHAP-FILMOTHEEK.
Adressen en inlichtingen staan verderop in deze rubriek.
De films zijn typisch Stripschapfilms. Dat wil zeggen dat het geen tekenfilms zijn, zoals je die overal kunt zien. Het zijn filmpjes die op een of andere wijze uniek zijn, door de maker, door het tijdstip van maken of zonder meer door het verhaal.
Het zijn tekenfilms voor de stripliefhebber.

Sinds kort is de filmotheek uitgebreid met twee diaseries van ieder twee verhalen. Twee oude Tom Poes-verhalen en twee Amerikaanse horrorstrips, die ook beide de moeite van het lezen van de muur waard zijn. Tezamen nemen de films zo'n anderhalf uur in beslag, terwijl dat bij de dia's uiteraard van de leessnelheid van de langzaamste aanwezige lezer afhankelijk is. Wie de tijd over heeft om samen met bovengenoemde geestverwanten in de sfeer van strips te vertoeven, hij of zij neme kontakt op met een van de volgende personen:

Ch. Wauters, Linnaeusstraat 13 III, Amsterdam (020) 35 51 82 of:
P. Adriaanse, Wouwermanstraat 39 IIII, Amsterdam.

bestuur

Voorzitter:
Martin Wassington, van Mourik Broekmanstraat 11 II, Amsterdam (020) 17 13 32.
Sekretaris:
John van der Mark, Suze Robertsonstraat 56 hs, Amsterdam.
Penningmeester:
Wil Soyer, Overtoom 536 I, Amsterdam (020) 16 61 13
4e Bestuurslid:
Kees Helderman, Zocherstraat 60 III, Amsterdam (020) 16 82 14
Voorlopig bestuurslid:
John M. Willemse, Dorus Rijkershof 5 I, Amsterdam

ledenvergadering

Algemene ledenvergadering van Het Stripschap:
Op zaterdag 19 mei wordt de 9e Algemene Ledenvergadering gehouden als onderdeel van STRIP '73. Dit alles zal plaatsgrijpen in het Maerlantlyceum in Den Haag, Johan Bilderstraat 11.
Aanvang 10.00 uur precies, alleen toegankelijk voor leden.
Nadere informatie over deze stripdag is reeds aan de leden verstuurd.

stripdag den haag

Op zaterdag 19 mei zal te Den Haag in het Maerlantlyceum aan de Johan Bilderstraat 11 STRIP '73 gehouden worden.
De bedoeling van deze Vijfde Dag van het Beeldverhaal is, dat het geheel in een ludieke sfeer zal verlopen. Het Stripschap is van mening dat strips en stripverzamelen tot een nooddruftige levensbehoefte aan het ontaarden is en dat het werkelijke plezier ervan verloren gaat. Daarom poogt het Stripschap met deze dag het denkraam van een iegelijk ontiegelijk te pleizieren.
De kosten van de dag zijn voor de leden van Het Stripschap f 10,— en voor introducees f 15,—.
De stripdag begint met een Algemene Ledenvergadering. Daarna om ongeveer 11.30 uur wordt Strip '73 geopend door IJf Blokker (Barend Servet). Tussen deze sprekers door zal een kleine maar toch bijzondere gebeurtenis plaatsgrijpen.
Na de lunchpauze staat een ruilbeurs op het programma, terwijl tegelijkertijd mogelijkheid bestaat om de aanwezige tekenaars te benaderen voor het maken van tekeningen.
Dan zal het ludieke evenement van Strip '73 beginnen, u zult daarvoor alle speelsheid en inventiviteit nodig hebben. De AVRO heeft ons hiervoor dekors ter beschikking gesteld welke gebruikt zijn bij de AVRO Stripkwis die in samenwerking met het Stripschap in de maand april op het televisiescherm zal verschijnen.
Nadat een ieder plezier beleefd heeft met striptekenaars, ruilen en ludieke spelletjes, is er een avondpauze.
Het avondprogramma begint met een prijsuitreiking aan degene die het beste de spelletjes voltooid heeft en daarna volgt de filmavond. Het Stripschap is bezig enige bijzondere stripfilms bij Strip '73 te betrekken.

Programma Strip 73

10.00 Algemene Ledenvergadering
11.30 Opening Strip '73
11.40 Belgische en Nederlandse striptekenaars

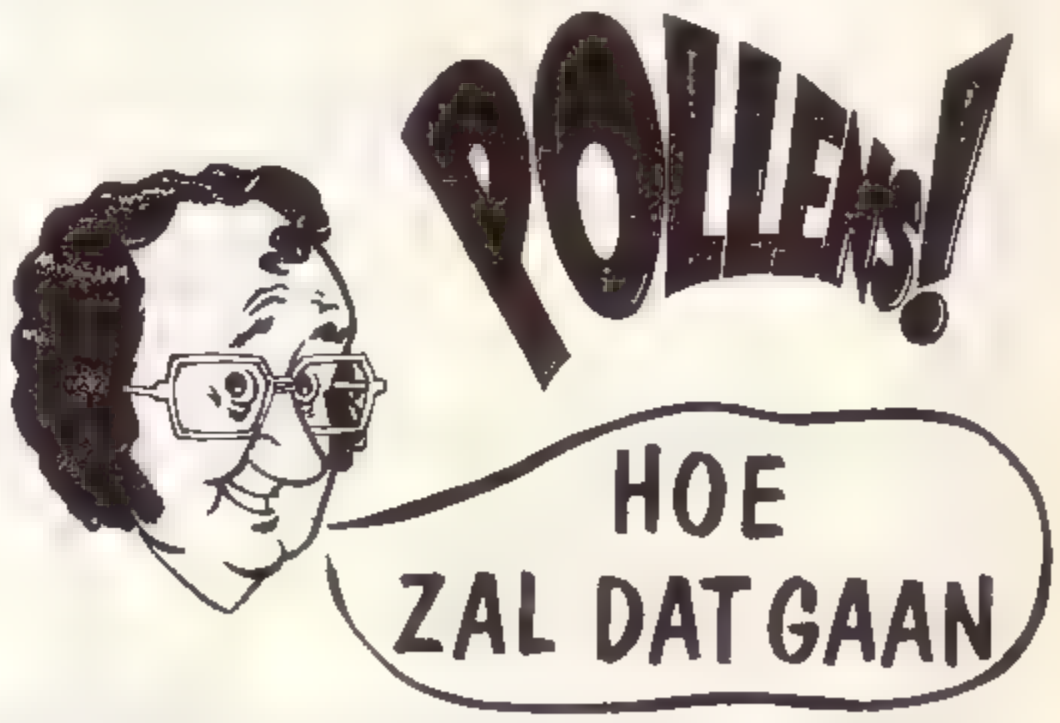

Enige bekende Belgische en Nederlandse striptekenaars ondermeer Bob de Moor en Willy Vandersteen zullen als eerste programmapunt wat over hun — en misschien over andere — strips en stripfiguren vertellen.

13.00 Middagpauze
14.00 Ruilbeurs
15.00 Ludiek evenement Strip '73
17.00 Avondpauze
19.30 Film
21.30 Sluiting

DRAJIS

GRAMMOFOONPLATEN GRAMMOFOONPLATEN

LIJSTHOFSTRAAT 74
ROTTERDAM
TEL. 12 83 92

VAMPIRELLA

EERIE

CREEPY

JERRY SPRING

NERO

TIMOER

OUWE NIEK

MICHEL VAILLAINT

K O N I N G H O L L E W I J N

MARTEN TOONDER

IS AL LANG WEER TERUG OP ZIJN MAJESTEITELIJKE ZETEL
SAMEN MET DRS. DREUTEL EN DETECTIVE EUVEL !!!

LEES: DE HOLLE APPEL, DE WORTELTREKKER, DE LORROCRAAT,
DE FLUTTERS EN GA ZO MAAR DOOR

delen 1, 2, 3 en 4 reeds verschenen. deel 5 komt spoedig.
paperback *f* 7,90 per deel

SKARABEE LAREN

DE EERSTE MAANREIS
uit: Paris Match

DOOR KUIFJE TEKENAAR HERGÉ
voor het eerst
in de Nederlandse taal
in CISO MAGAZINE

Gratis bij jaarabonnement CISO
à *f* 25,-
op giro 1412138
t.n.v. C. Coenders
Vogelenzanglaan 3
Breda

FORMULE 5
NIEUWE NEDERLANDSE STRIPS
IK BEN SEXY?
ROME
FORMULE 5 • KOMISCHE SCHETSEN EN BOERTIGE TAFERELEN • EEN STRIP TRIP VOOR SLECHTS F1,50 • VERKRIJGBAAR IN DE BETERE BOEK HANDEL • LOSSE NUMMERS: STORT F1,50 OP GIRO 419665 T.N.V. D.MAAS, HAARLEM•

BOEKBESPREKINGEN

BLANCHE EPIPHANIE

De avonturen van de prille zeventienjarige Blanche Epiphanie, die met lange blonde haren, grote onschuldige ogen en met rondingen begiftigd is waar vele volrijpe vrouwen alleen maar van kunnen dromen, verschenen voor het eerst in 'V-Magazine' en werden verder in 'Linus' en 'Valentina' gepubliceerd. De weelderige strip is getekend door Georges Pichard en van scenario voorzien door Jacques Lob. Van dezelfde kunstenaars verschenen reeds eerder de strips 'Ténébrax', 'Submerman' en 'Ulysse'. Op dit ogenblik geniet Georges Pichard grote bekendheid door de strip 'Paulette' die hij in samenwerking met Wolinsky maakt en in 'Charlie' publiceert. Het 'V-Magazine' waarin Blanche haar debuut maakte was in de jaren vijftig één van die frivole franse tijdschriften die in haar cartoons reportages, korte verhalen, aktualiteitenrubriek etc. de nadruk legde op 'de vrouw als heerlijk sexy wezen'. De sex werd echter op zodanige wijze verpakt dat het tijdschrift net niet 'onder de toonbank' verkocht hoefde te worden. In België heette het blad 'X-Magazine'. Onder invloed van de Barbarella-boom in de jaren zestig begon tekenaar Pichard in het striptijdschrift 'Chouchou' samen met scenario-schrijver Lob aan zijn eerste 'gekultiveerde' sex-strip, 'Ténébrax'.

Doordat het tijdschrift slechts een kort leven beschoren was, werd de strip nooit afgemaakt. In 1964 begon hetzelfde duo met de familiestrip 'Submerman' in het blad 'Pilote'. Begin '66 kwam Lob op het idee om

de Odysseus van Homerus te bewerken; Pichard maakte de tekeningen en 'Ulysse' was geboren. Het prachtige liefdesepos kreeg een weergaloze, grafische uitwerking en een vleugje modernistische SF mee. Het blad 'Linus' mag er met recht trots op zijn deze uitstekende strip als eerste gepubliceerd te hebben. Daar de tekeningen echter steeds gewaagder werden, maakte direkteur Gandini plotseling een einde aan het verhaal door verdere publikatie te verbieden. Het werd voor het soepel samenwerkende tweetal de 2e voortijdig afgebroken strip. Voor Pichard betekende het echter wel bekendheid. Hij tekende eerst nog korte tijd de wederwaardigheden van het op strip-tease beluste rondborstige meisje Lolly Strip en begon daarna (juni 1967) met Lob in 'V-Magazine' met 'Blanche Epiphanie', la petite porteuse de chèques. Blanche is in dienst van de genadeloze bankier Adolphus die meerdere malen probeert de beeldschone Blanche te nemen. In dit stre-

PAR PITIÉ JE VOUS EN SUPPLIE, LAISSEZ-MOI PARTIR D'ICI. JE VOUS REMBOURSERAI LE PRIX DE MA LIBERTÉ. DUSSÉ-JE POUR CELA TRAVAILLER NUIT ET JOUR JUSQU'A LA FIN DE MON EXISTENCE

Blanche met Adolphus, links met diens minnares Morena

ven is hij niet de enige. Met de overdadige vormen waarmee Blanche 'behept' is, zou ik haast zeggen, is het moeilijk om waar dan ook door mannen met rust gelaten te worden. Gelukkig heeft het weesje (tsja) Blanche een geheimzinnige gemaskerde redder, monsieur Défendar, die het meiske steeds voor brute verkrachting behoedt. Het verhaal, dat in episodes is ingedeeld, speelt rond 1900 en is één grote parodie op de zogenaamde 'goeie ouwe tijd'. De Romantiek en alle super-sentimentele verschijnselen die daarmee gepaard gingen, worden tot een lachertje gemaakt. Pichard tekent in de figuur van Blanche, ronde uitdagende vrouwelijke welvingen, sexy en het liefst niet of nauwelijks bedekt. Toch is de enigszins wellustige aantrekkingskracht van de strip door het sublieme grafische werk en het subtiel humoristische scenario verre van banaal. Het ragfijne esthetisch bloot van Pichard heeft zo'n geheel eigen stijl dat iedere tekening tot een klein kunstwerkje uitgroeit. Dit wordt benadrukt door de perfekte indeling van de bladspiegel (die in vele opzichten afwijkt van de klassieke vorm). In december 1968 verscheen de laatste Blanche episode in 'V-Magazine'. Eind '72 verschenen de gebundelde avonturen van Blanche in boekvorm en vorige maand was het R.F.P. die dit werk naar Nederland haalde. Een boek om te kopen, een boek om te strelen.

Blanche Epiphanie. Omvang 60 pag. (zwart-wit). Kleurenomslag. Groot formaat (32 x 24 cm.). Een voorwoord van Jean-Pierre Dionnet. Prijs f 20,—.
Uitg. SERG, 40, rue Marceau. —94 Ivry.

Kees de Bree

KAPITEIN ROB

Vreugde en droefheid, hoe tegengesteld ook, liggen vlak bij elkaar. Vreugdevol is het verschijnen van de nieuwe Skarabee paperback met de 2 avonturen die het gehele Kapitein Rob-oeuvre in boekvorm, in de Skarabee-reeks, kompleet maakt. Dit deel (nr. 26) bevat de niet eerder in boekvorm verschenen verhalen: 'De verdwenen burcht' en het onvoltooide 'Rendez -vous in Jamaica'.
Droefheid welt in ons op als we er aan denken dat dit de allerlaatste twee verhalen van de stoere kapitein zijn die ooit het daglicht zullen zien. Midden in verhaal 73, Rendez-vous in Jamaica, kwam het abrupte, brute einde: op 20 januari 1966 zakte Pieter Kuhn op de Prinsengracht in Amsterdam ineen en stierf bijna onmiddellijk. Op dat ogenblik waren er reeds 30 dagafleveringen van zijn laatste verhaal in 'Het Parool' afgedrukt (t/m 5420). Aflevering 31 (nr. 5421) was al wel door Evert Werkman geschreven en geïllustreerd, maar werd uit piëteitsoverwegingen niet meer afgedrukt. Pieter Kuhn had zijn tekeningen reeds t/m nr. 5471 geïnkt en van tekstsuggesties voorzien. De daarop volgende tekeningen (5472 t/m 5478) waren slechts gedeeltelijk met potlood aangezet. Zo eindigde de avonturen van Kapitein Rob in een vaag schimmenspel.

L'ÉMIR DONNE UN GRAND FESTIN POUR CÉLÉBRER LE RETOUR DE SON FILS. CETTE NUIT APRÈS LA FÊTE LE PRINCE VIENDRA TE RETROUVER DANS TA CHAMBRE ..N'ES-TU PAS HEUREUSE?
4

Blanche in de harem van een oosterse prins

Ruim 20 jaar lang (1945-1966) hebben vele Parool-lezers genoten van de avontuurlijke zeebonk en zijn onsterfelijke tegenspelers. Simon Carmiggelt schreef eens: ' . . . ledig fust ware mijn leven, indien deze wijdverspreide courant niet de avonturen van Kapitein Rob bevatte. Want wat de dag mij ook aan deceptie of nederlaag heeft toegebracht — de avond ligt als een feest te wachten. Ik rep mij huiswaarts in de eindeloze stoet der gedweeë salarisgangers, ik drijf het lemmet van mijn sleutel diep in de vinding van de heer Lips, ik breek in een wolk van spruitjesgeuren op de knieën bij de brievenbus en ik sla Rob open met de verlichte zucht van een gewoonte-drinker, die de eerste dosis eindelijk voelt binnenstromen'. Toch dacht lang niet iedereen er zo over als Carmiggelt. De verhalen van Kuhn hebben tijdens zijn leven nooit die erkenning verworven waar ze eigenlijk recht op hadden. Dit was dan ook de reden dat uitg. Skarabee op 15 april 1970 de verhalen in boekvorm 'opnieuw' op de markt bracht, teneinde een reeks te starten die het oeuvre van Pieter Kuhn zou rechtvaardigen. Nu, bij het verschijnen van het laatste boekje mag deze opzet zonder meer geslaagd genoemd worden. De verhalen werden zoveel mogelijk chronologisch (vanaf het begin) en met korte tussenpozen uitgegeven. Het is niet altijd mogelijk geweest om in alle delen een optimale drukkwaliteit te bewerkstelligen, hetgeen te wijten was aan de verschillen in kwaliteit van het beschikbare oude materiaal. Hierdoor is het wel eens voorgekomen (o.a. in het laatste deel) dat de achterzijde van dat gedeelte krant

Kapitein Rob met Cora van Rijn

waarop de strip was afgedrukt, zichtbaar werd in de tekeningen. Dit is de uitgever echter nauwelijks aan te rekenen, voor hem niets dan lof. Met deel 26 is een suksesvol dokument voltooid. Kapitein Rob, Kees, professor Lupardi, baron Himota, Cigarette Larry, Peer den Schuymer, Kid Blauwneus, het zeilschip de Vrijheid; het zijn stuk voor stuk namen met een betekenis en een bekoring die zijn ontstaan in een fantasievol brein en die mede dankzij de levensechte tekeningen zullen blijven voortbestaan in de herinnering van al diegenen die ooit met Pieter Kuhn's geesteskinderen hebben kennisgemaakt (of zullen maken).

De avonturen van Kapitein Rob, deel 26, Omvang 232 pag. Prijs f 8,90. Paperback. Uitg. Skarabee, Laren (N.H.).

Kees de Bree

STRIPANTIQUARIAAT
PANDA
Frederikstraat 151, 's.Gravenhage
NIEUW TELEFOONNUMMER 070-46 16 37
Nu geopend: dagelijks van twaalf tot zes
's zaterdags van tien tot zes
OMDAT HET ZONNETJE SCHIJNT
ALLE SUSKE & WISKE'S AFGEPRIJSD!

door Hans van den Boom

Waarschijnlijk heeft u nog nooit van hem gehoord en voelt u zich desondanks prima. Toch heeft u dan heel wat gemist. Bekijk de illustraties bij dit artikel maar eens, dan wordt u vanzelf ook enthousiast over . . .

de grollen en grappen van GOTLIB

Aangezien Gotlib in ons land nog niet algemeen bekend is lijkt een korte toelichting bij dit interview wel op zijn plaats.
Gotlib is Fransman, hoewel oorspronkelijk uit Hongarije afkomstig. Zijn volledige naam is Marcel Gotlieb (en niet Gottlieb met dubbel t zoals in 'Les cahiers de la BD' beweerd wordt). Hij woont een paar kilometer ten zuiden van Parijs in een plaatsje waarvan ik de naam niet zal noemen. Gotlib is zowel scenarist als tekenaar. Zijn belangsrijkste (teken)werk is de strip 'Gai-Luron' (1962-1969) in het blad Vaillant, dat tegenwoordig onder de naam Pif verschijnt; verder de 'Dingodossiers' (1965-1969) en 'La rubrique-à-brac' (1969-heden), beide voor Pilote. Met enkele andere tekenaars (Mandryka en Brétecher) geeft hij het striptijdschrift 'L'Echo des Savanes' uit. Hiervan verschijnt deze maand het derde nummer. Gotlib is op het ogenblik 39 jaar oud.

fanzines en prozines

S: Met name in Frankrijk schieten de stripschriften (of. fanzines) bij bosjes de grond uit. Wat is uw mening daarover?
G: Naar mijn mening is het verschijnsel 'fanzine' belangrijk in die zin, dat het de jongeren in staat stelt zich eens ergens anders te uiten dan in dagboek of schoolkrantje. Dat de kwaliteit soms niet al te best is komt er minder op aan. Zij nemen deel aan een 'onderneming', 'maken' iets, krijgen te maken met allerlei problemen op het gebied van materiaalvoorziening, financiering, distributie, etc. . . . . allemaal dingen die men vroeger alleen aan 'grote mensen' overliet.
Daarnaast bestaan er natuurlijk een aantal meer professionele fanzines (ook wel prozines genaamd), zoals Phénix en zo te zien ook Stripschrift. Van dit laatste blad kan ik moeilijk objectief wat zeggen, aangezien het in de Nederlandse taal verschijnt.
Mijn Nederlands is niet meer wat het geweest is, en ik kan dan ook over de inhoud geen oordeel geven. Wat de vorm en presentatie betreft, lijkt Stripschrift mij van zeer goede kwaliteit. De behandelde onderwerpen zijn ook voor mij vaak interessant (we hadden Gotlib omgekocht met een stapeltje oude nummers, red.).
Het 'MAD'-nummer boeide mij bijzonder, want ik ben een groot liefhebber van dat blad. Erg goed was ook de Amerikaans-Russische parodie op Flash Gordon uit het SF-nummer van Stripschrift, een verhaal dat ik nog niet kende.
S: Over de Nederlandse striptijdschriften kunt u waarschijnlijk ook weinig zeggen?
G: Deze tijdschriften (Pep, Sjors, Tante Leny en Modern Papier) lijken mij op een heel behoorlijk niveau te staan, maar ook hier kan ik niet meer over zeggen, daar ik geen Nederlands spreek. Ik heb evenwel hier en daar enkele vieze plaatjes opgemerkt. Jullie zouden je moeten schamen zulke dingen te tekenen. Ptouy!

Vaillant

Pif

rubrique-à-brac

S: Hoe staat u tegenover het behandelen van politieke onderwerpen in stripverhalen?
G: Ik vind dat dit een gunstige ontwikkeling is. Beeldverhalen zitten nog steeds met een stapel vooroordelen opgescheept, bijvoorbeeld dat strips per definitie kinderachtig zijn. Ondermeer door het gebruik voor politieke doeleinden wordt het stripverhaal tegenwoordig ook door de oudere groepen geaccepteerd. Mijn Rubrique-à-brac is ook duidelijk op een wat ouder publiek gericht.
S: Hoe is die rubriek eigenlijk ontstaan?
G: De Rubrique-à-brac is min of meer de voortzetting van de reeks 'Les dingodossiers' die al sinds 1965 bestond. René Goscinny zorgde iedere week voor een uitgewerkte tekst over alle mogelijke onderwerpen. Ik heb iets meer dan 100 verhalen van (meestal) twee bladzijden getekend. Eind 1967 kreeg Goscinny het evenwel zo druk met zijn werk als hoofdredacteur (en later als directeur), dat hij de Dingodossiers moest laten schieten. Nu had een bepaald onderdeel uit de dossiers, namelijk de avonturen van 'leerling Chaprot' in die tijd nogal

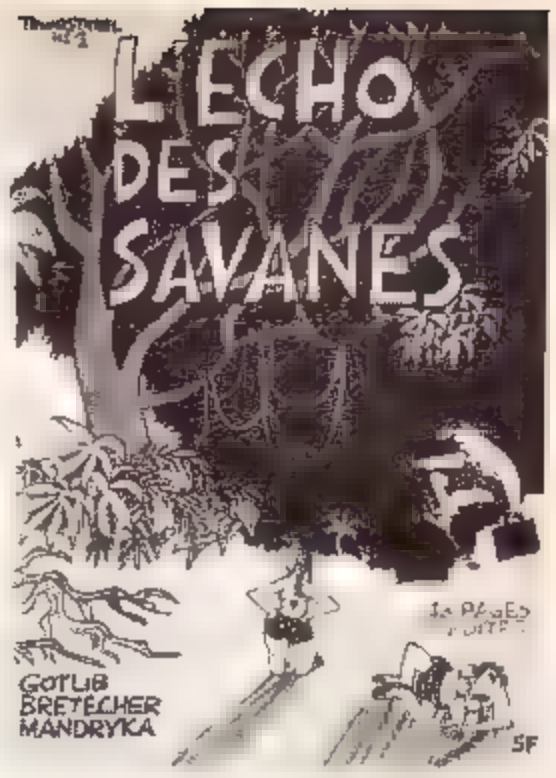

links: Gai Luron; boven: l'Echo des Savanes'; onder: Pilote

wat succes. (Chaprot vertelde af en toe de gebeurtenissen die hij op school meemaakte). Goscinny vroeg mij, of ik deze figuur zou willen voortzetten. Aangezien ik er weinig voor voelde aan één personnage vast te zitten heb ik héééél voorzichtig het idee geopperd om gewoon door te gaan met een soort dossiers, zij het dan met eigen teksten. Tot mijn stomme verbazing vond Goscinny het een prima oplossing, en dat was het begin van de Rubrique-à-brac. (Bric-à-brac betekent allegaartje, rommel).

S: De verhalen over Chaprot vielen vooral op door de duizenden spelfouten, die Goscinny en u door Chaprot lieten neerpennen. Heeft u daarop nooit boze brieven gekregen van onderwijzers?

G: Die hebben er ongetwijfeld slapeloze nachten van gehad!

liever korte verhalen

S: U tekent nu dus al acht jaar lang hetzelfde soort beeldverhalen.

Voelt u er niets voor eens wat anders te gaan doen? Ik denk nu aan, bijvoorbeeld, vervolgverhalen.

G: De traditionele avonturenstrip heeft mij eigenlijk nooit aangetrokken. Ik voel mij meer op mijn gemak in korte verhalen (tussen 1 en 12 bladzijden), en dan liefst humoristisch. Overigens wissel ik mijn tekenwerk zo nu en dan af met het schrijven van scenario's voor andere tekenaars. Op het ogenblik zijn dat 'Clopinettes' voor Mandryka en een reeks filmparodieën voor Alexis

S: Tekent u behalve de R.à.B. nog andere verhalen?

G: In het maandblad Rock & Folk verschijnt van mij een serie onder de naam 'De avonturen van scout Hamster Jovial'. Het zijn verhaaltjes van telkens 1 bladzijde.

censuur

S: U geeft zelf het tijdschrift 'L'echo des Savanes' uit. Waarom zijn Mandryka, Bretécher en u met dit blad begonnen? Ligt de reden soms in het feit dat, ondanks de vrijheid die de tekenaars tegenwoordig bij Pilote hebben, u toch nog de last van de dreigende censuur voelt?

G: Met Nikita Mandryka en Claire Bretécher om precies te zijn. We hebben de 'Echo des Savanes' uitgegeven om één enkele reden: OMDAT WE HET LEUK VONDEN EN ER ZIN IN HADDEN HET TE DOEN.

In de wereld waarin we leven voelt men *overal* de last van de censuur (het valt te betwijfelen of dit in het tegenwoordige Nederland ook nog geldt, HvdB). De censuur is net zo goed in Pilote aanwezig als in de 'echo'. Het enige wat je kan doen is je neus dichthouden

S: In Frankrijk kan de minister zondermeer verbieden, dat voor een blad reclame gemaakt wordt en dat het blad ter verkoop aangeboden wordt. (dit heeft o.a. Charlie-hebdo ondervonden toen het blad nog Hara-Kiri hebdo heette.) Dat is nog niet met de 'echo' gebeurd?

G: De 'echo des Savanes is tot nu toe nog door geen enkel verbod getroffen. Geen verbod op 'publicité', geen verbod op affichage', geen verbod op niks. Maar dat zit misschien voor morgen of overmorgen in het

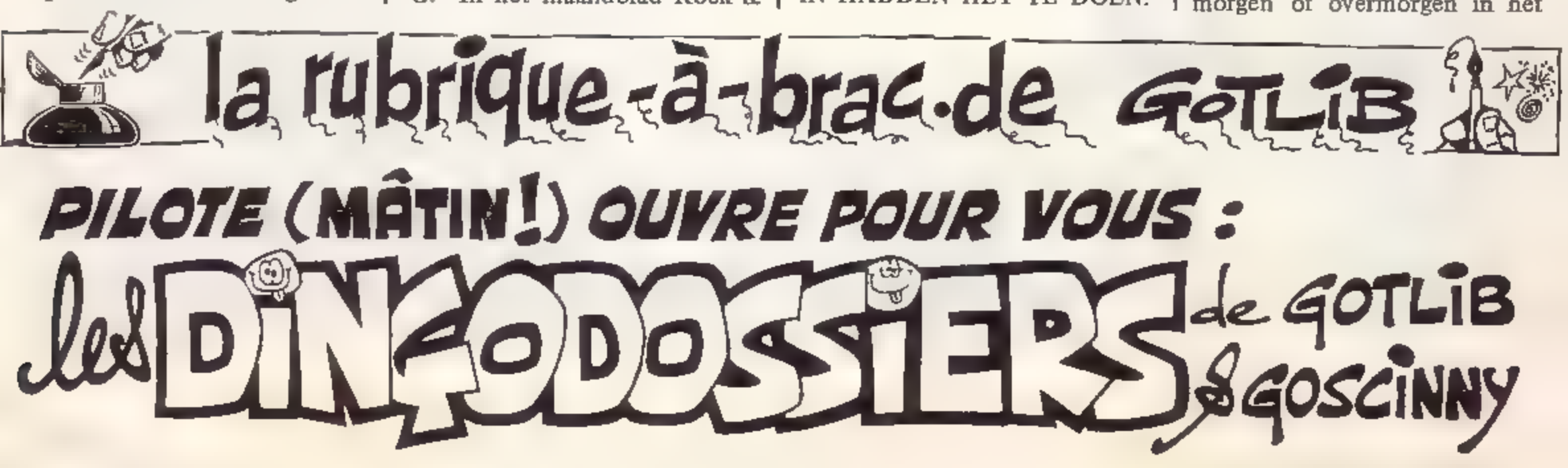

Gai Luron als Mona Lisa

leerling Chaprot; copyright Dargaud

Taras Boulba van Alexis; copyright Dargaud

Clopinettes van Mandryka; copyright Dargaud

Scout Hamster Jovial, copyright Dargaud

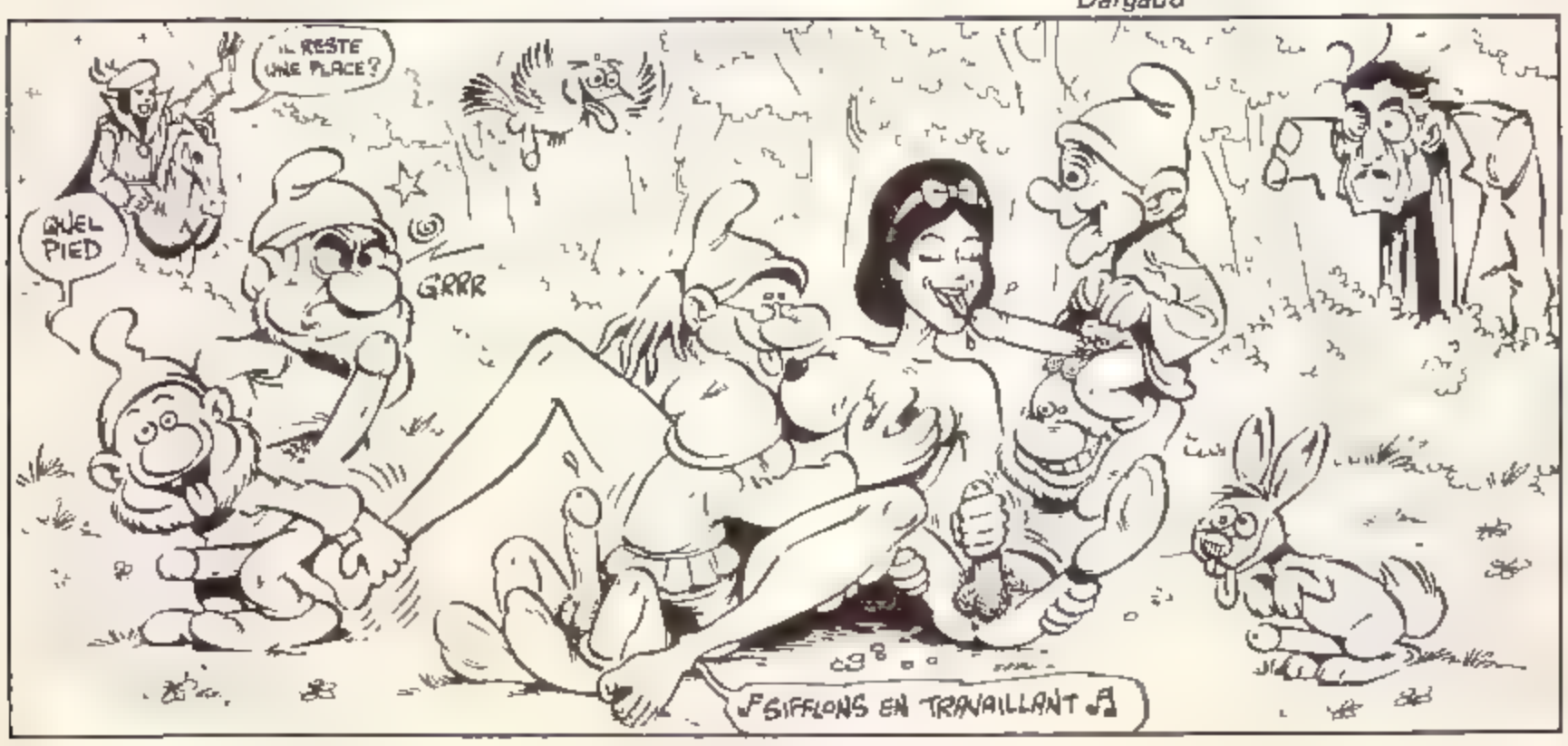

Sneeuwwitje over de schreef

vet. Als dat gebeurt wordt ik ogenblikkelijk gaatjesknipper in de métro (daar houden we hem aan, red.).

onderwerpen

S: Waar haalt u de onderwerpen vandaan voor de rubrique-à-brac?

G: Ik gebruik alles wat me voor de voeten komt. De R à.b. is uit meerdere onderdelen opgebouwd, wat mij veel vrijheid laat. Terugkerende onderwerpen zijn o.a. de onderzoeken van commissaris Bougret en de biologische lessen van professor Burp. Een tijdlang heb ik een serie parodieën op bekende sprookjes gedaan. Andere inspiratiebronnen zijn film en televisie. Soms verwerk ik ook ware gebeurtenissen in de strips. Zo heb ik eens een aflevering getekend naar aanleiding van een massagekuur. Lezers sturen mij vaak suggesties en ideeën, maar daar is bijna nooit iets bruikbaars bij.

S: U maakt weinig gebruik van kleuren?

G: Als ik probeer iets in te kleuren is het meestal niet om aan te zien. De verhalen in kleur die een enkele keer in Pilote verschijnen en de kleuren in de albums worden door de studio's van Dargaud verzorgd. Een enkele keer geef ik wel aanwijzingen, bijvoorbeeld als de situatie een knalrood gezicht vereist of zo.

bijfiguren

S. In de R.à.b. komen telkens dezelfde bijfiguren terug. Sinds jaren loopt er in het décor een kevertje rond. Ook verschijnt geregeld een mannetje dat gebukt gaat onder de naam Isaac Newton, en zo zijn er meer te noemen. Heeft U daar een bepaalde bedoeling mee?

G; Het enige wat ik van de geschiedenislessen op school onthouden heb zijn de idiote anecdotes, zoals het ei van Columbus, de vaas van Soissons (dit is een plaatselijke gebeurtenis uit 400 na Ch.), enzovoorts. Isaac Newton zou zijn graviteitstheorie hebben uitgedacht toen hij een appel uit een boom zag vallen. Ik ben begonnen de appel op Newton's hoofd te laten neerkomen; al gauw werden dat meer appels, toen de boom zelf, een zebra en zelfs een kangaroe. Na ongeveer 2 jaar kon hij dat niet meer zo waarderen en is hij met de noorderzon vertrokken

Het kevertje heeft weer een neel andere reden. Ik ben er nu eenmaal gek op de achtergrond van m'n verhalen te meubileren met allerlei extra grapjes. Mocht de lezer het onderwerp van de week niet zo geweldig vinden, dan heeft hij of zij altijd die kleine grapjes nog. Bovendien gebruik ik deze toevoegingen vaak om de hoofdtekst in het belachelijke te trekken. Op het ogenblik is zoals gezegd een kevertje (een soort neurotisch uitgevallen lieveheersbeestje, red.) het slachtoffer, maar dat hoeft natuurlijk niet.

ET MAINTENANT...
EN ROUTE VERS
DE NOUVELLES
AVENTURES!

links: Charolles (Gotlib), rechts Bougret (Gébé), copyright Dargaud

UN BIEN BEAU MÉTIER!
D'ACCORD... MAIS C'EST TOUJOURS PAREIL... LA SIRÈNE TOUTE LA JOURNÉE... ENCORE UNE FOIS C'EST L'AURICULAIRE QUI EN PREND UN COUP...
AH OUI, GNIK GNIK
GNIK GNIK
TOM TOM TOM TOM TOM TOM

massagekuur; copyright Dargaud

Professor Burp; copyright Dargaud

Isaac Newton, copyright Dargaud

't Gotlib-kevertje, copyright Dargaud

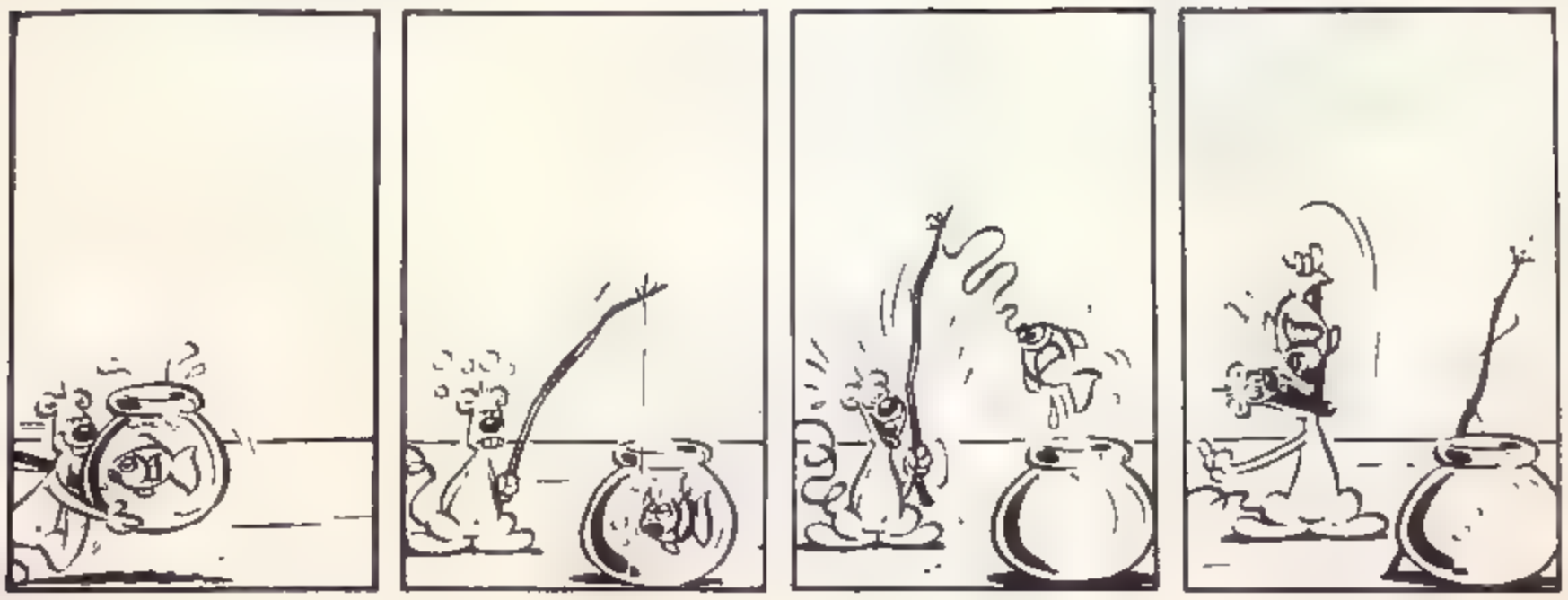

het muisje uit Gai Luron

In Gai-Luron (voor Vaillant-/Pif) had een muisje dezelfde rol.

S: Van wanneer tot wanneer heeft U Gai-Luron getekend?

G: Deze serie is gestart in 1962 en loopt nog steeds. Oorspronkelijk heette de strip 'Nanar et Jujube', later werd dat 'Jujube et Gai-Luron', en tegenwoordig 'Gai-Luron ou la joie de vivre'. Tot 1969 heb ik de reeks geheel zonder hulp gerealiseerd. Na die tijd heb ik gedeelten van het werk aan mijn assistent Dufranne overgelaten (die mij overigens al enige tijd hielp met het tekenen van een driemaandelijks pocketboekje van Gai-Luron). Sinds 1½ jaar ongeveer doet Dufranne zowel tekst als tekeningen van de strip, à raison van twee bladzijden per week.

S: Werkt u op het ogenblik met assistenten?

G: Ik werk tegenwoordig zonder de hulp van assistenten Volgens mij zouden ze er bijzonder weinig aan hebben om bij mij in de leer te zijn. Ik ben namelijk een nogal slecht leraar. Dat heb ik met Dufranne wel geconstateerd. Een goed onderwijzer dient de persoonlijkheid van zijn leerlingen aan te moedigen, en zijn eigen stijl en standpunt zoveel mogelijk op de achtergrond te houden. Na een paar jaar assistentschap bij mij is Dufranne nu echter in veel opzichten een 'tweede Gotlib' geworden. Hopelijk zal de eigen stijl van Dufranne alsnog te voorschijn komen, nu ik mij helemaal niet meer met hem bemoei.

S: U weet hoogstwaarschijnlijk dat er in Nederland en België een behoorlijk grote groep liefhebbers van uw tekeningen bestaat (waaronder uiteraard de schrijver van dit artikel). Hoe komt het dan toch dat uw verhalen tot nu toe buiten Frankrijk nergens gepubliceerd worden?

G: Integendeel, dat hoor ik voor het eerst. Ik wist absoluut niet dat ik in de Benelux ook lezers had en ik vind het geweldig dat nieuwtje te horen. Het is juist dat mijn stripverhalen in het buitenland niet erg goed geëxploiteerd worden. Misschien is de promotie, die uitgever Dargaud S.A. eraan geeft nog onvoldoende. Niettemin is sinds een of twee jaar op dat gebied een behoorlijke verbetering ingetreden. Maar de belangrijkste oorzaak ligt, denk ik, in het feit dat mijn verhalen vermoedelijk nogal wat problemen opleveren op het gebied van de vertaling.

bougret & charolles

S: Denkt u nog lang door te gaan met het tekenen van avonturen van commissaris Bougret en zijn adjunct-inspecteur Charolles?

G: Af en toe, de laatste tijd zelfs vrij vaak, teken ik inderdaad verhalen met deze personnages. Commissaris Bougret is sprekend de tekenaar Gébé, zijn adjunct ben ik, en de twee verdachten – altijd dezelfde – zijn de tekenaar Fred (in de strip:

Aristides (Fred); copyright Dargaud

Blondeau (Goscinny), copyright Dargaud

Aristides Othon – Frédéric – Wilfrid) en Goscinny (Blondeau Georges – Jacques – Babylas). Het is duidelijk dat het verhaal geïnspireerd is op de TV-serie 'de laatste vijf minuten'. Een dergelijk verhaal in de R.à b vind ik van tijd tot tijd een plezierige afwisseling, en de lezers zijn het daar blijkens de vele reacties mee eens. Toch zijn het in totaal niet eens zo veel verhalen geweest. Iedere aflevering verloopt volgens het volgende patroon: De commissaris en Charolles onderzoeken een raadselachtige moord en vinden twee verdachten, nl. Aristides en Blondeau. Deze laatste (Goscinny dus) is altijd de schuldige. De tekeningen zitten vol met overvloedige aanwijzingen waaruit dat blijkt, maar daar maakt de commissaris geen gebruik van. Uiteindelijk constateert hij inderdaad dat Blondeau schuldig is, maar op volkomen waanzinnige gronden, zo onlogisch als maar mogelijk is.

interviews

S: Wordt u zo onderhand niet doodziek van al die vervelende interviews? Hoeveel heeft u er eigenlijk al gegeven?
G: Tot op heden heb ik 24.395 587.621 376 en een half interview gegeven, en ik had er na afloop van het tweede al genoeg van. Ondanks dit alles wil ik, uitsluitend voor jullie, en omdat jullie blad me erg sympathiek lijkt, voor één keer het volgende nog wel even herhalen:
Ten eerste: Ik teken hoofdzakelijk met een pen.
Ten tweede: In 1962 ben ik begonnen stripverhalen te tekenen.
Ten derde: Ik ben beïnvloed door Franquin en de ploeg van 'Mad'.
Ten vierde: Ik houd van cassoulet (een soort ragoût uit de Languedoc) en van popmuziek.
Ten vijfde: Ik draag een donkere bril omdat ik last heb van allerlei soorten diarrhee en ingewandstoornissen.

S: Een laatste woordje?
G: Ik wil graag de hartelijke groeten doen aan al mijn buitenlandse lezers, in het bijzonder aan alle lieve Hollandse meisjes met hun tulpen, hun klompen en hun molens (Kennelijk heeft ook hier de Nederlandse propaganda toegeslagen, red.).

les rois du rire — Gai Luron

Rubrique-à-brac-album

informatie

Belangrijkste albums van Gotlib.
bij Uitgeverij Dargaud S.A. (Parijs):
Les Dingodossiers deel 1 – 100 blz. – 1967
Les Dingodossiers deel 2 – 100 blz. 1972
La Rubrique-à-brac deel 1 – 100 blz. – 1970
La Rubrique-à-brac deel 2 – 100 blz. – 1971
La Rubrique-à-brac deel 3 – 100 blz. – 1972
bij Uitgeverij Vaillant (Parijs):
In collection 'Les rois du rire': deel 10 'Gai-Luron' – 48 blz. – 1969

Een enorme hoeveelheid informatie over Gotlib is te vinden in 'Les Cahiers de la BD'. Nummer 13 hiervan is namelijk uitsluitend aan hem gewijd. Dit tijdschrift is te verkrijgen bij Jacques Glenat, 17 avenue Alsace, Lorraine, 38000 Grenoble in Frankrijk. U vindt hierin uitgebreide artikelen over het werk van Gotlib en tevens een uitputtend overzicht van alles wat hij ooit getekend heeft.

les Dingodossiers-album

Bourrex (voorloper Bougret?) copyright Dargaud

Hoewel, helemaal compleet is dat overzicht toch niet. De researchafdeling van Stripschrift is namelijk een stripverhaal op het spoor gekomen, dat in het overzicht niet vermeld is! (Tsss . .) Het betreft een stripverhaal van twee halve bladzijden met de titel 'L'erreur' (de vergissing), dat gepubliceerd is in Pilote in augustus 1966. Dit verhaal is des te meer interessant omdat het duidelijk een voorloper is van de commissaris Bougretverhalen in de R.à.b.. De politiefunctionaris heet in dit geval Bourrex, maar verder is de uitwerking hetzelfde als in de latere strips van Bougret.
Marcel Gotlieb was zo vriendelijk ons toestemming te geven een verhaal uit zijn blad 'L'echo des Savanes' te herdrukken. Indien u na dit verhaal gelezen te hebben belangstelling gekregen heeft voor de rest van het blad, dan moet U Stripschrift 41/42 nog maar even opslaan. Op blz. 50 staat nl. precies hoe u er aan kunt komen.

Een vrolijke
Frisse
Morgen

GRAT
GRAT
AAAAOUUF
GRAT
GRAT

PF
PF
PF
PF
PF

KROF
KROF
KROF
KROF
KROF

KROF
KROF
KROF
KROF

UUUGRGL

NKRRRRRR

FLOUF

SKRITCH
SKRITCH

MN MN
MN
MN

GRAT GRAT

PSSSSSSSSS

PSSSSSS

GRAT GRAT

PSSSSSS

PLINK PLONK

PLIC

PLOC

PLIC

3

SLLLLOORRP

RMCH CHMRFF

CHOMPF

GLORPF

CHORF

?

SCHLIF

!

Ptouy-Soir

OLLUTION

RRIIIIIP

AAAAAAT...
AAAAAAT...

4

TCHAAAA

TUUUT

SHNIF SHNIF

HHHHHHHPPP...

BROOO

5

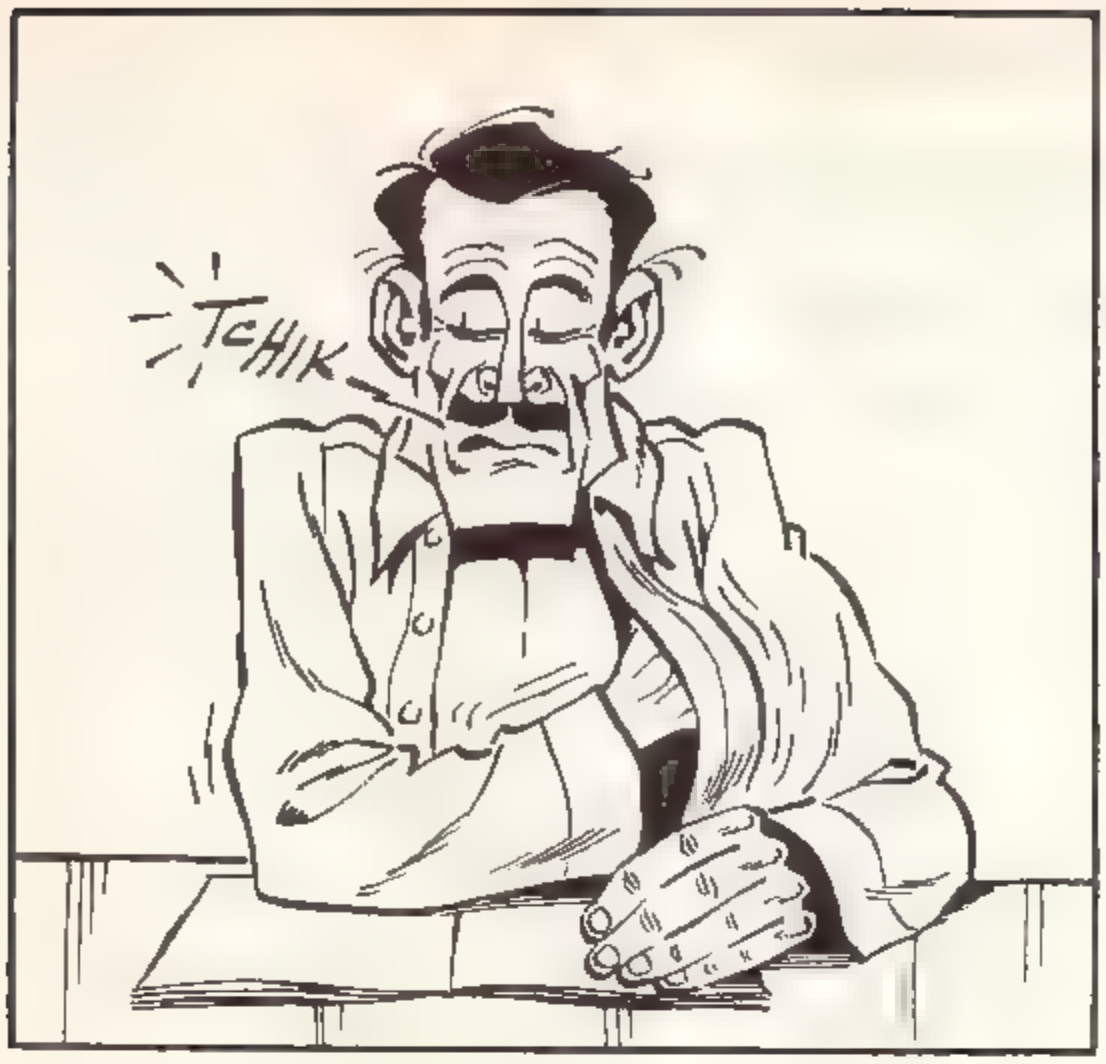
TCHIK

SSSNIIIFF

KROTCH
KROTCH

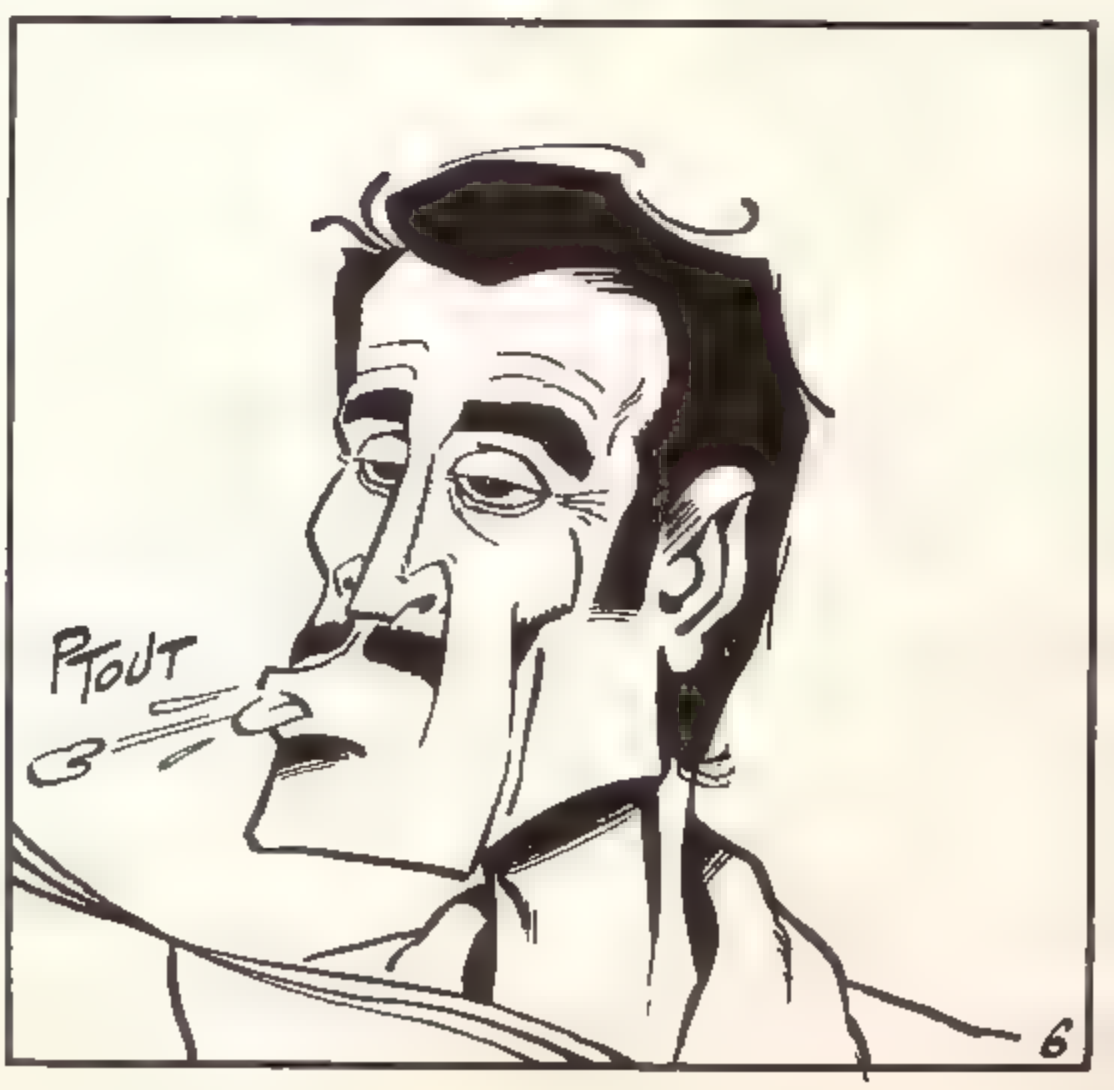
PTOUT
6

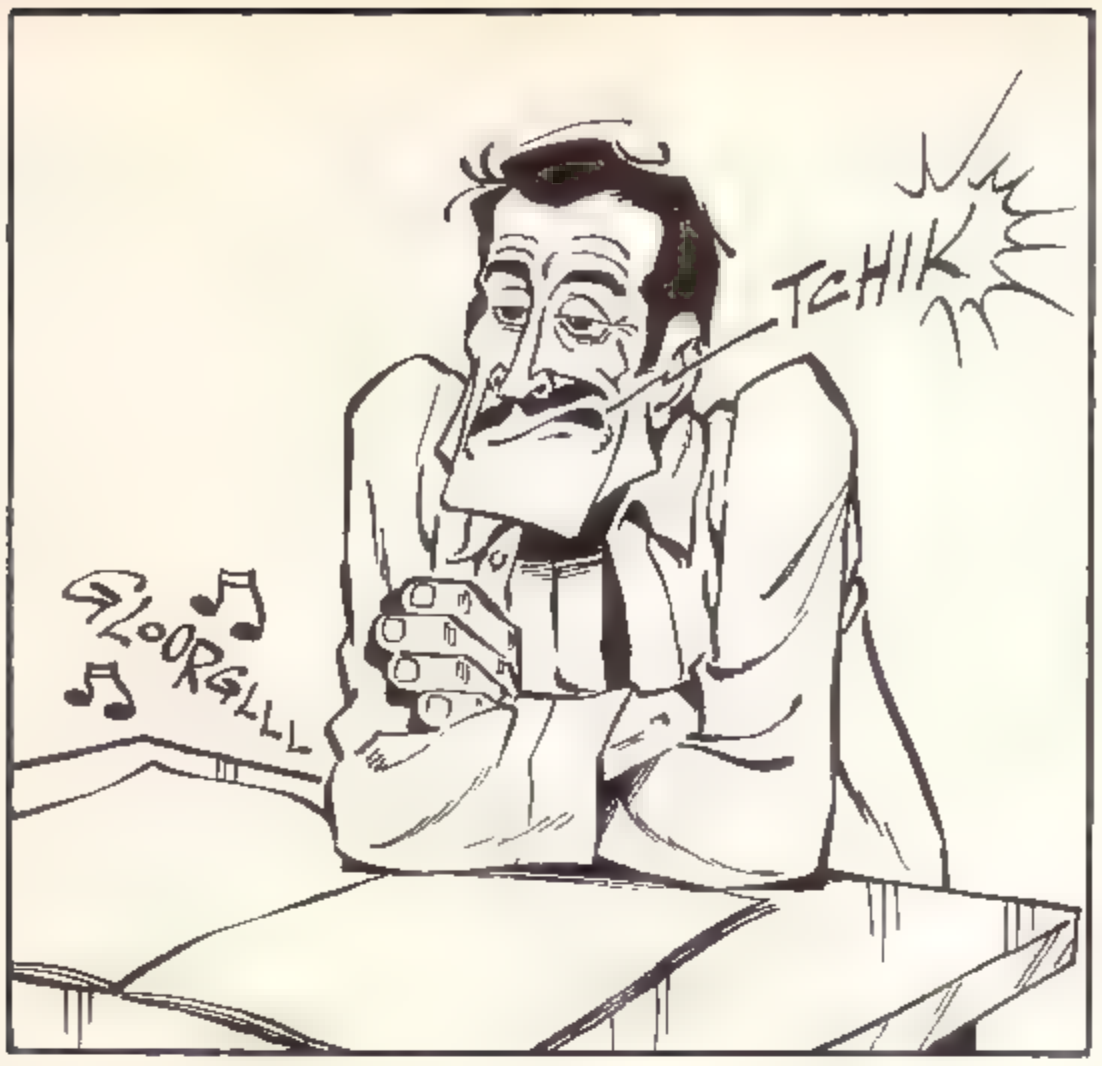
TCHIK
FLOORGLLL

TCHIK

OUILLE

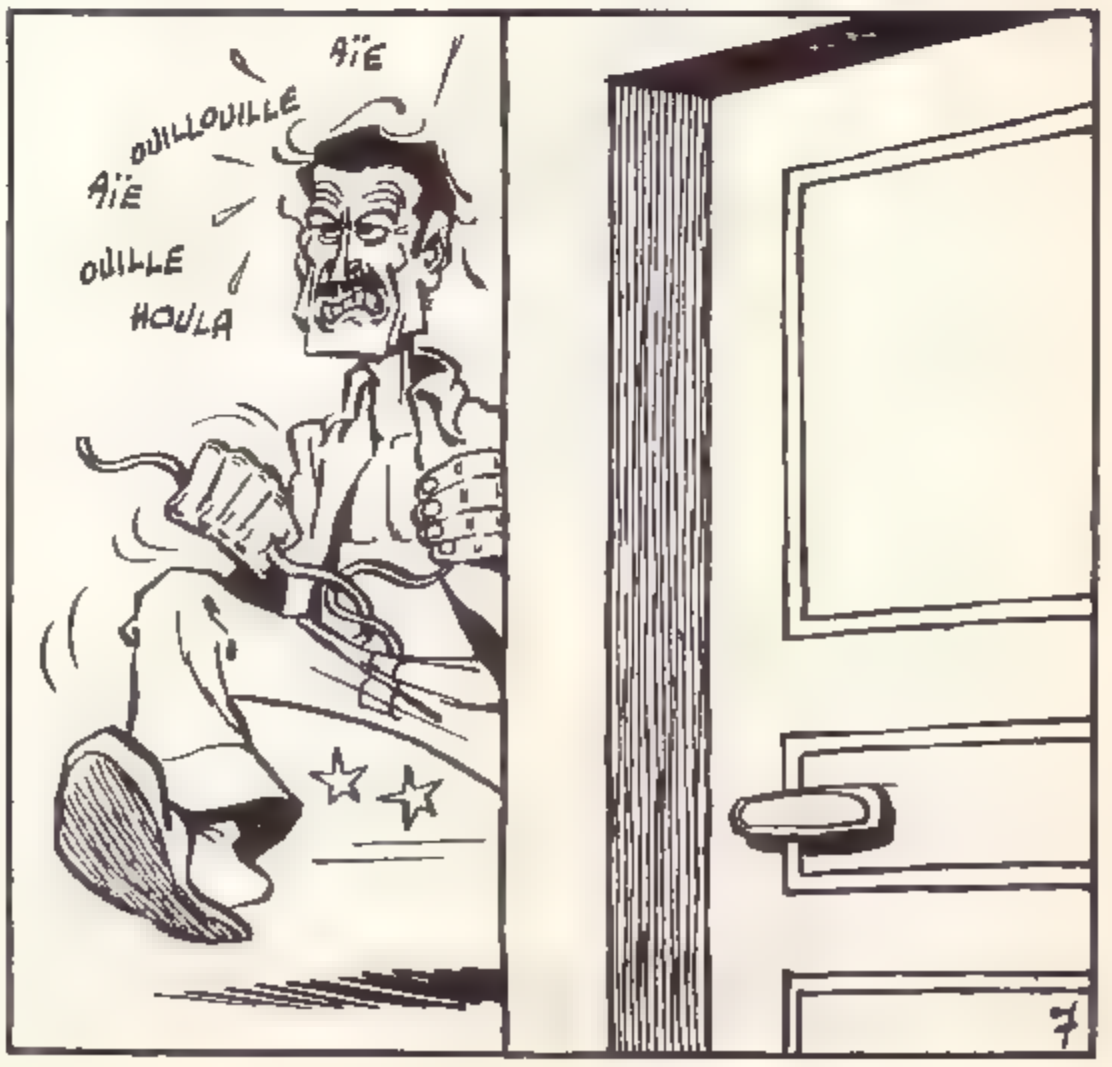
AÏE
OUILLOUILLE
AÏE
OUILLE
HOULA
7

GNNN GNNNN

GNNNNGHH

PAOUF

KRITCH

SCHIAFF

FLOJACHT

9

BLAM

PEEET

POM POLOM YODLAÏTOU

PARRA PA-PAAA

RAMONAAA

CONCIERGE

TRA-LI LAAAA

HÉ ZEG, JONGEMAN!
JE ZOU OP Z'N MINST
PARDON KUNNEN ZEGGEN!

't IS HARD
NODIG DAT
JE GOEIE
MANIEREN
LEERT!

Einde
GOTLIB
12

NIET ALLEEN VOOR STRIPS BIJ ONS BINNEN WIPPEN!

Oók voor boeken - pop elpees (die van *f* 14,90 weetjewel!) - posters - undergroundbladen - enz.

DE BOEKENBEURS
1e Middellandstraat 23, Rotterdam.

DE BENGEL
Voorstraat 283, Dordrecht

Modern Papier
VOOR EEN WAANZIN IN WOORD & BEELD ABONNEMENT F 5 VOOR 5 STUKS #5 2,5,6,7,8,9 NOG LEVERBAAR ★ GIRO 2755059 TNV J SWARIE TE HAARLEM ONS ADRES IS BREESTRAAT 6 HAARLEM

NERO INTERSTRIP

STUNT NATUURLIJK MEE

i.v.m. grootscheepse reorganisatie, nijpend ruimtegebrek en gezonde concurrentie overwegingen bieden wij aan in de winkel Zwaanshals 215B (010 - 671580) te Rotterdam:

oude Dupuis (vrijwel de meeste titels)
oude Suske en Wiske's (vlaams en nederlands, vele titels)
oude Collecties Jong Europa
oude Chick Bill's
oude Lombard's (ook harde kaften)
oude Eric de Noorman-boekjes (vlaams en nederlands)
oude Kapitein Rob's
oude Tom Poes uitgaven (ook puzzles)

andere oude Toonder uitgaven: Kappie, Panda, Hollewijn enz.
alle mogelijke soorten andere oude uitgaven, vrijwel de meeste titels, nu voor *f* 2,50 - 5 voor *f* 10,—.

Kom naar Rotterdam. Verzending per post is tegen deze condities vrijwel onmogelijk.

Tot ziens, Arie de Koff - Nero Interstrip

P.S. Zojuist is de katalogus verschenen; in de winkel verkrijgbaar.

Verschenen is:
een HERZIENE herdruk van STRIPSCHRIFT's KRESSE-nummer; met Eric en de Dodenridders en Tarzan van de Apen.
Giro 226312 tnv Stripschrift, de Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk zh, onder vermelding: nr 25/26 h.
Prijs f 3,25.

wil je eens wat anders lezen dan stripverhalen? neem dan een abonnement op de as voor twaalf guldentjes per jaar. je krijgt dan zes nummers thuisgestuurd. natuurlijk kan je ook eerst een proefnummer aanvragen. dat kost je alleen maar even een briefkaartje naar
bickerstraat 2c, rotterdam-4.

DE AS
tijdschrift voor politiek en kultuur

DEZE RUBRIEK STAAT ONDER REDAKTIE VAN KEES DE BREE EN FRANS NETSCHER. STRIPNIEUWS EN WETENSWAARDIGHEDEN KUNT U BIJ HEN KWIJT; HOE MEER HOE LIEVER. STUREN AAN: KEES DE BREE, KINKERSTRAAT 59'", AMSTERDAM.

GUSTAVE VERBEEK

In Stripschrift 49-50 heb ik aan het eind van mijn artikel: 'Genie zette wereld meer dan een jaar op zijn kop' over Gustave Verbeek en zijn Upside Down strips geschreven dat van alle strips die Verbeek ooit heeft gemaakt, slechts de 64 Upside Downs uit de jaren 1903-1905 bewaard zijn gebleven, op microfilm zijn vastgelegd en voor publikatie beschikbaar zijn gesteld. Dit blijkt achteraf een veel te rooskleurige kijk op de werkelijke stand van zaken te zijn. De microfilm is vermetigd. Het enige wat bewaard is gebleven zijn de 20 Upside Downs die in 1963 zijn verschenen bij Rajah Press, Box 23, Summit, New Jersey, onder de titel 'The Incredible Upside Downs of Gustave Verbeek', voorzien van 2 inleidingen; één voor kinderen en één voor volwassenen, geschreven door George M. Naimark. Optimistischer dan het bovenstaande is het feit dat Olaf Stoop (Real Free Press) sinds augustus 1972 de nederlandse rechten van dit (volkomen uitverkochte) boek in handen heeft. Lente 1973 zal Olaf, de man die al jaren lang met onstuitbare energie het amerikaanse en het franse stripwezen in Nederland meer bekendheid tracht te geven, de 20 Upside Downs uit de Rajah Press uitgave op de markt brengen. Het boek zal vermeerderd worden met 7 in Zwitserland gevonden Upside Downs, die dus voor 't eerst sinds 68 jaar weer publiek gemaakt zullen worden. De engelstalige 'lente-editie' zal in tegenstelling tot de Rajah-uitgave een van kleuren voorziene voorflap hebben.
Alle Real Free Press-uitgaven en -importen zullen eerdaags in een, nog te openen, winkeltje in de Oude Nieuwstraat 10 te Amsterdam te bezichtigen (en te koop) zijn.
Kees de Bree.

WILL EISNER

In een supplement bij de Krupp katalogus nr. 6 worden 3 nieuwe underground strips aangekondigd, die bij het ter perse gaan van dit nummer waarschijnlijk net zijn verschenen. Het betreft 'Pagfeek Papers' waarin we het werk van de nog niet al te beste 'cartoonist' Mark Morrison aantreffen.
Het 2e boekje is 'Death Rattle 2' met een zeer sterke 'afschrikwekkende' gruwel-cover van John Pound die in 'Death Rattle 1' naam verwierf met zijn 'Ronald Rabbit'-verhaal.
In het tweede nummer is hij vertegenwoordigd met het Science Fiction verhaal 'Foreshadow'. Verder krijgen we afwisselend goed en slecht werk voorgeschoteld van Mike Olshan en Mike Vosburg 'A normal Event on the New York Subway', Tim Boxell en tenslotte enig gruwelwerk van de debuterende Peter Manesis.

Verreweg het beste van de 3 nieuwe comics is echter 'The Will Eisner Spirit'. De amerikaanse tekenaar Will Eisner is algemeen bekend en erkend als een meester op het gebied van de comic door kreaties als 'Sheena, Queen of the Jungle', 'Doll Man', 'The Blackhawks' en nog vele andere superhelden van wie 'The Spirit' toch wel het bekendste is geworden. In het begin van de jaren vijftig het Eisner de comic in de steek om zijn talenten op andere gebieden te ontplooien. Nu, meer dan 20 jaar later, is Eisner via de undergroundkanalen bij de comic teruggekeerd, waar hij kan werken met stof en onderwerpen die hij nog nooit eerder in zijn comics heeft verwerkt. In dit 1e boekje in de reeks van nieuwe 'Spirit Comics' zijn 4 klassieke Eisner vertalen uit 1946 herdrukt afgewisseld door nieuw (underground) materiaal en met een cover (voor- en achterkant) waarop zowel Eisner nieuwe stijl als Eisner oude stijl is verwerkt. Het boekje wordt ingeleid door de specialist op het gebied van de 'superhero', Maurice Horn. Deze comic is zowel voor underground liefhebbers als voor superhero-fans ten zeerste aan te bevelen. Prijs ongeveer f. 3,- per deeltje. Geimporteerd door Real Free Press

GEORGE GROSZ

In samenwerking met uitgevers in W Duitsland, Engeland en de V.S. zal uitgeverij Van Gennep dit voorjaar 2 boeken van George Grosz, de tekenaar die zijn grootste beroemdheid tussen de twee wereldoorlogen verwierf, herdrukken. De 2 boeken zullen in één paperback (groot formaat) worden ondergebracht.
De boeken, **Das Gesicht der herrschenden Klasse** en **Abrechnung folgt!** verschenen in 1921 en 1923 bij Malik Verlag in Berlijn. De thema's armoede, uitbuiting, militarisme, hypocriet burgerdom en het geweld van de heersende klasse, die de gedachtenwereld van Grosz geheel beheersten komen in de bovengenoemde werkjes haarscherp naar voren. Wie de tekeningen van Grosz kent zal niet verbaasd zijn te horen dat zijn vlijmscherpe kritiek die in de tekeningen tot uitdrukking werd gebracht niet zomaar door iedereen geslikt werd. Grosz kreeg verschillende processen wegens belediging van de Reichswehr, godslastering en schending van de openbare moraal en goede zeden. De prijs van het bij van Gennep te verschijnen boek is relatief laag (of hoog, het is van welke kant je het bekijkt) f. 17,50. Het boek bevat behalve een korte biografie ook nog een inleiding van Grosz zelf, onder de titel 'In plaats van een biografie', over de rol van de kunstenaar in de klassenstrijd. Paperback. 132 pag. Een boek dat waarschijnlijk meer voor-, dan tegenstanders zal hebben.

GIJS GOOCHEM

De wat oudere striplezers, kenners en verzamelaars zullen bij het horen van deze naam uit hun stoel opveren. Bedaart! Bedaart! Gijsje Goochem is de schepping van Bram Vermeulen die maandelijks op de achterkant van het 'maandblad voor Amsterdamse scholieren' (oplage 20.000) prijkt. Voor de 'Goochem' fanaten is het handig te weten dat het maandblad 'PLUS' geen abonnees telt, de verspreiding via scholen geschiedt en dat losse nummers gratis bij CISCA (hal Stadsschouwburg te A'dam) verkrijgbaar zijn. Op de achterkant van het maart/april nummer 'Gijs Goochem en de Hygiene'

BRUNA

Verschenen een heruitgave van de klassieke strip Stiemer en Stalma.
Tekst A. Koolhaas, prenten van Leo Vroman, in oblongformaat voor f 10, .

OMEGA BOEK

Jimmy Brown van Carol Voges is als heruitgave verschenen.
Deel 1. J.B. als voetballer; deel 2. J.B. als wielrenner; deel 3. J.B. als bokser zal in juni en deel 4. J B. als autorenner zal in september verschijnen.
Jeugdsentiment voor f 2,95.

SCROUNCHWINKEL

Op zaterdag kan strip- en popminnend Nederland terecht in de winkel van Harm en Annemieke van Fulpen in de Daniël Stalpertstraat 86 in Amsterdam. Niet-Amsterdammers behoeven niet te treuren want Postorderbedrijf Scrounch zendt alles zonder portokosten te berekenen toe.

NON, CE N'EST PAS HERGÉ

Het zou wel eens kunnen dat Casterman u aardig in de war brengt dit jaar. Rond het verschijnen van dit Stripschriftnummer brengt Casterman het album 'Kuifje en het Haaienmeer' op de markt en dat is om te beginnen al *niet* het album waar al zo lang naar wordt uitgekeken (dat is: 'Kuifje en de Picaros', waarvan 'Les Cahiers de la Bande Dessinée' al twee bladzijden afdrukte). Neen, het gaat hier om de albumversie van de gelijknamige film die in België reeds met Kerstmis '72 in première ging, maar in Nederland pas in september of december van dit jaar verwacht wordt. Na het echec van 'Kuifje en de Zonnetempel' zagen de Belvision Studio's terecht er geen heil in om nog eens een bestaand album te verfilmen. Voor het plan om een nieuw verhaal speciaal voor het witte doek te schrijven, voelde Hergé bitter weinig (hij zat zonnig aan zijn Picaros te prutsen, nietwaar), dus zette Greg zich aan het schrijven van een filmscenario. Naar deze film ging Casterman een album uitgeven, dat in België dus logisch nà de film verschijnt. Maar ons wordt een kool gestoofd In Nederland lezen we eerst het Haaienmeer, en wat maanden later lopen we zoals het hoort te gillen dat de film niet met het boek klopt. Gefopt. Het lijkt wel 1 april. Het beste is dit stripalbum niet te kopen, een advies dat al gold voor de filmfotoboeken 'Kuifje en het Geheim van het Gulden Vlies' en 'Kuifje en de blauwe sinaasappels'. Het hoort er gewoon niet bij. Net zo min als Kuifjeposters van de Sabena, Haddockpoppetjes van Esso, Belgische kaaswikkels van Kiri ('de kaas voor fijnproevers in de korte broek') en in de toekomst zakjes vogelzangzaad tot het kopen waarvan de weelderige boezem van Bianca Castafiore verlokt.
Vindt Hergé het zelf ook zo'n rotboek? In een recent interview in HP van 31 maart 1973 zegt hij ervan: 'Non, ce n'est pas Hergé en de tekenfilm heb ik ook niet gemaakt. Daarom staat mijn naam niet op dit album, u vindt alleen de vermelding Studio's Hergé, want de décors voor de film zijn hier getekend. Ik heb er geen enkel aandeel in gehad ' De HP-reporters vinden het ook maar naar dat Hergé zijn figuren zo aan de filmindustrie verkwanselt. Ze vragen, samenzwerend met de meester, of de film voor de echte liefhebbers geen teleurstelling zijn zal. Hergé. 'Eeh . ik denk van wel, ja. De film is een andere manier van een verhaal vertellen dan de strip. Maar nu ik eenmaal geaccepteerd heb dat er van Kuifje ook films worden gemaakt, kan ik me ook niet verzetten tegen het vervolg daarop in boekvorm. Een echec? Nee, dat vind ik niet, maar ik sta er helemaal buiten, ik bén het niet meer.' en Pilatus waschte zijne handen
C J Aarts.

NIEUWS EN LEUTERLUSSIES

HUGO PRATT

Met een eerste nummer dat geheel gewijd zal zijn aan Hugo Pratt zal de EUROPEAN CARTOONIST, het eerste magazine dat monografieen biedt van de beroemdste en de beste artiesten van Europa, in mei van start gaan. De intentie van dit magazine is om de amerikaanse striplezers en stripliefhebbers kennis te laten maken met het werk van striptekenaars die op het Europese continent als grootheden op hun gebied worden gezien. Omdat de italiaanse uitgever Nino Bernazzali voornamelijk op de amerikaanse markt mikt, zal het tijdschrift in de engelse taal gedrukt worden.
Het magazine dat dus steeds één striptekenaar behandelt zal o.a. een chronologische bibliografie van het komplete werk, voorzien van vele illustraties, van de auteurs bevatten. Verder zullen er nog andere rubrieken instaan, zoals interviews etc. Voor de koper en lezer is het van groot belang te weten dat in ieder nummer van de EUROPEAN CARTOONIST 20 pagina's of meer gereserveerd worden voor een strip die het meest typerend is voor de tekenaar, of anders gezegd, een strip waar hij zijn grote bekendheid aan heeft te danken
Het blad zal in totaal 72 pagina's bevatten. De cover is full-color. Na het eerste nummer dat dus aan Hugo Pratt (strip Corto Maltese) gewijd zal zijn, komen in de volgende nummers o.a. de volgende tekenaars aan bod: Esteban Maroto, Victor de la Fuente, Jean Giraud (Gir), Joseph Gillain (Jijé), Philip Druillet, Hans G. Kresse (jaja! !) etc., etc. De nummers zullen $3.00 per stuk kosten. Als u het 1e, in mei verschijnende, nummer wilt bestellen, kunt u dat doen door in het Engels op een briefje te krabbelen dat u dit deel wilt ontvangen. U schrijft uw naam, adres en land op en u sluit een bij de bank te verkrijgen cheque van $3 00 in de enveloppe die u richt aan. European Cartoonist Publishing.
Via G. Modugno, 5 16156 Pegli Genoa – Italy. De drukker en uitgever Nino Bernazzali houdt zich overigens aanbevolen voor suggesties van het publiek over striptekenaars die in de toekomst het behandelen (en uitgeven) waard zijn

WERELDKARTOENALE

Van 1 juli tot 2 september 1973 zal te Knokke-Heist (België) Wereldkartoenale XII gehouden worden. De organisatie is in handen van de v.z.w. Humorfestival die de Wereldkartoenale inricht ten gunste van de UNICEF, het Kinderfonds van de Verenigde Naties Het geheel wordt mogelijk gemaakt door de medewerking van het Noordstarfonds, culturele stichting van de Vlaamse verzekeringsmij. de Noordstar en Boerhaave. De deelnemers aan de Kartoenale (op persoonlijke uitnodiging) moeten hun inzendingen uiterlijk op 26 mei doen toekomen aan Wereldkartoenale '73, stadhuis, Verweeplein bureau 13, 8300 Knokke-Heist (België). Hier zijn ook voor iedereen inlichtingen verkrijgbaar
Het onderwerp van de kartoens is vrij. Drie categorieën zijn voorzien
1. De gewone kartoen en/of de tijdkritische tekening.
2. Opgelegde thema: 'Humor in het verkeer'
3. Humoristische gebruiksgrafiek (affiches, advertenties, geboortekaartjes, boekomslagen, verpakkingen etc.)
Een kartoenboek wordt aan de hand van de tentoongestelde werken samengesteld en uitgegeven ten bate van de UNICEF. In iedere categorie wordt één prijs van 25 000 Bfr. beschikbaar gesteld. Op 30 juni 1973 zal de proklamatie geschieden. In het verleden zijn er verscheidene Nederlandse prijswinnaars geweest 1965 – Ton Smits; 1968 Van Malsen (tijdkritische tekening) en Van den Born (karikatuur. Vorig jaar was de winnaar van categorie 1 Ferruh Dogan (Turkije), van categorie 2 Yasar Tonguc (Turkije) en van categorie 3 Peter Sollberger (Zwitserland).

De hierbij afgebeelde illustratie die al jaren lang als Wereldkartoenale-embleem dienst doet is van de hand van Ton Smits. Mocht u zelf geen deelnemer zijn dan kunt u altijd het werk van de talrijke deelnemende kartoenisten dus bekijken vanaf 1 juli in het stadhuis te Knokke-Heist.

VALIANT

Bij uitgeverij Amsterdam Boek is onlangs deel 2 van Prins Valiant uitgekomen. De paperback, **De strijd tegen de Hunnen**, getiteld is een vertaling van het destijds bij Hastings Inc. New York uitgegeven boek **Prince Valiant fights Atilla the Hun.** Ook de uitvoering is (op de harde kaft in Amerika– na) evenals het formaat (16,5 x 24,5) identiek aan de amerikaanse uitgave. In dit tweede deel valt een wilde horde barbaren Europa binnen, rooft, verwoest; kortom angst en chaos alom. Gelukkig hoeft niemand te vrezen want de door Harold Foster geschapen strijder voor recht en eer, prins Valiant, is er ook nog. En waar Valiant aanwezig is, is nu eenmaal geen plaats voor booswichten. De vijandige Hunnen worden dan ook verslagen en Europa is gered. Prijs van dit boekje f. 4,95. Bij deze Prins Valiant-uitgave krijgt iedereen weer een kleurig miniatuur-riddertje kado.
Tekst Max Trell, tekeningen Harold Foster. Hopelijk komen de 5 resterende deeltjes uit deze serie ook nog aan de beurt.

FOUTJE

Door een vergissing bij het drukken is in Stripschrift 49-50, bij het artikel in de Nieuwsrubriek over het pas verschenen boek *Trigtë* een zin weggevallen. Waar het de in Duitsland verschijnende SUPER-sonderhefft uitgaven betreft (reeds 10 albums verschenen) stond: 'Zo zijn er in deze reeks al minstens 2 albums verschenen'. Dit moet zijn: 'Zo zijn er in deze reeks al minstens 2 albums **van de Italiaanse tekenaar Jacovitti** verschenen.'
Red.

CLASSICS

Nieuwe uitgaven.
Caspar het Spookje en Suldaat Maffe voor f 0,90, Calimero voor f 1, . Paardrijden met de Ponyclub, met tips en rijlessen voor f 1, ; Het eerste album van Korak de zoon van Tarzan, 'Opar de stad des Doods', prijs f 1,95.

Paul Hans Frankfurther heeft samen met C. Boost en F. Valk van CRM het verzoek gekregen (en aanvaard), een reizende striptentoonstelling te organiseren in het kader van de Nederlandse Kunststichting Tentoonstellings-Kollekties Hedendaagse Beeldende Kunst Nederland 1973. (ja, ja nu nog maar even wachten tot O en W ook de strip ontdekt.

TINA

Onder de jeugduitgaven van Oberon B.V. neemt Tina, om verschillende redenen, een bijzondere plaats in. Tina, het enige nederlandse meisjesblad, heeft binnen de 5 jaar van haar bestaan een oplage verworven van meer dan 250.000 exemplaren. Van de 692.000 meisjes tussen de 13 en 19 jaar in Nederland blijkt 28%, oftewel 195.000 meisjes, Tina te lezen. De meisjes beneden de 13 jaar zijn hierbij nog niet eens meegeteld. In het licht van deze cijfers wilde de uitgeverij eindelijk wel eens weten wie en wat de Tina-lezeres is.
Enige indruk hoe een 'Tina-meisje' er uitzag had de uitgeverij natuurlijk al naar aanleiding van een in juli/augustus uitgeschreven Tina-Dagboekwedstrijd. De inzendingen gaven een redelijk beeld van wat er al zo leeft onder de meisjes van de verschillende leeftijdsgroepen, die tot de lezeressen van Tina behoren. We drukken hier 2 van deze dagboekinzendingen af:
Annette, 12 jaar, uit Middelburg
Lief dagboek. Er is een nieuwe jongen op school gekomen. Hij heet Hans. Ik word helemaal spannend als ik aan hem denk en mijn zusje zegt dat is net zo iets als de menopauze, die krijg je als je oud wordt, zo ongeveer 35. Maar vanmiddag viel ik van de trap af op school en toen kwam hij er net aan en toen keek hij midden in mijn broek.
Gea, 15 jaar, uit Tholen (Zeel.)
Lief schattig snoezepoes. Gisteren bracht Henk Jansen me thuis, want we waren naar een kampvuur geweest. Ik moest op z'n stang gaan zitten, ik moest sturen en hij zou trappen, toen zat hij maar aan m'n borst te voelen en ik kon het stuur niet loslaten, wel vlogen we tegen de stoeprand op wat voor Henk een gebroken been betekende, arme hij!

Dit zijn natuurlijk maar 2 van de vele brieven. Aan 250 inzendingen werd een prijs toegekend. De uitgeverij wilde echter een wat exacter vastgesteld beeld van haar lezerskring hebben dan het toch wat vage beeld dat men gevormd had naar aanleiding van de vrij openhartige dagboeknotities. Er werden vragen samengesteld die nadien door de Nederlandse Onderneming van Uitgevers Marktonderzoek Novum, geredigeerd en voor de computer geschikt werden gemaakt. Van de 26 000 inzendingen werden er 5000 door de computer verwerkt. Ook nu weer is gebleken dat evenals bij vorige Tina-wedstrijden het geval was, in de onderscheiden leeftijdsgroepen van 10-16 jaar, dezelfde percentages antwoorden binnenkwamen, waarbij de top duidelijk bij de 14-jarigen ligt (23 procent). Volgens de computer ziet het ideale Tina-lezeresje er als volgt uit: Ze is geboren in 1958, ze is een Maagd met donkerblond haar en lichtblauwe ogen. Haar gewicht is omstreeks 55 kg. en ze is ongeveer 1.67 lang. Zij draagt geen bril, loopt liefst in T-shirt en spijkerbroek, doet graag aan sport, is dol op pop-muziek en praat daar graag over. Zij wil graag een liefdevol verpleegster zijn en ze zit op de huishoudschool. Ze gaat op vakantie met haar ouders, maar ze zou liever met een groep tieners op stap gaan. Als ze uitgaat, gaat ze het liefst naar de bioscoop. De computer heeft precies uitgezocht welk lezeresje het allerdichtst het ideale beeld benadert. Uit de duizenden inzendingen bleef uiteindelijk één naam over, die van Jolanda Haspels uit Eindhoven. Haar portret is hierbij afgedrukt, en haar eigenschappen en liefhebbertjes hebben we eigenlijk al genoemd. De mening van Jolanda over Tina: 'Harstikke goed'

K.d.B.

NIEUWS EN LEUTERLUSSIES

UNIEBOEK

De Paulusserie wordt voortgezet met:

5. De reis naar de Puntster
6 Van Oela's en oorkraaien. Prijs f 4,95

Uitgekomen zijn reeds 2 delen van de 'kinderen Zwerfsteen' een prettig ogende, op de historie geënte kinderstrip.

1 De kinderen Zwerfsteen gaan naar Egypte.
2 De kinderen Zwerfsteen ontdekken Amerika.
3. De kinderen Zwerfsteen – De oerlympische spelen (in voorber.)

Al deze vrolijkheid voor f 4,95.
Verschenen in de serie heruitgaven Jommeke: voor f 2,95.

1. De plastic Walvis
2. De zingende oorbellen.

Deel 3. Het geheim van de put en deel 4. Met Fifi op reis, zullen binnen enkele weken verschijnen.

HAXTUR

Het tijdschrift 'De Lach' dat in de loop der jaren vele malen een andere naam heeft aangenomen ('Lach '69, 'Lach', 'Lach-Manoeuvre', 'Mach') is opnieuw van naam veranderd. Om met een schone lei te beginnen, is het 'nieuwe' tijdschrift; 'De Nieuwe Lach' ook met een 1e jaargangnummer 1 uitgekomen. In dit 1e nummer (2 maart 1973) werd aanzienlijk minder aandacht aan het vrouwelijk schoon besteed dan in de vorige verschijningsvormen van 'Lach'. In De Nieuwe Lach is er meer ruimte beschikbaar gesteld voor andere rubrieken, waardoor het 'een luchtig weekblad voor het hele gezin' is geworden.

In deze nieuwe opzet is er plaats vrijgekomen voor 6 pagina's strip Men is in het 1e nummer van start gegaan met 6 kleurenpagina's van de strip 'Haxtur' van de Spaanse tekenaar Victor de la Fuente. Deze uitmuntende strip heeft in het Spaanse striptijdschrift 'Trinca' gelopen en is in het Spaans en in het Frans in albumvorm uitgekomen. De 6 pagina's zijn steeds, ondanks het ingebouwde vervolg, een afgerond geheel. Alleen voor deze strip is het al de moeite waard om u wekelijks voor f. 1,65 De Nieuwe Lach, een uitgave van Acta Uitg. B.V., Leidsestraat 49, A'dam, aan te schaffen. Na 7 à 8 weken bent u in het bezit van de inhoud van het album zoals dat in Spanje en Frankrijk is uitgegeven. Meer informatie omtrent Haxtur vindt u in Stripschrift 49-50.

De NOS komt in de zomer van '73 met een herhaling van de Paulus films.

VOETBAL

Voetbal in strips neemt steeds meer toe. Kijkt u zelf maar: Kick Wilstra, Vincent Larcher, Appie Happie, Jimmy Brown, Ketelbinkie, Piet Keizer, Johan Cruyff, Abe, de Macaroni's, Sjors en Sjimmie, terwijl het voetbalgebeuren uit Vader & Zoon ook niet meer weg te denken is

Van Kick Wilstra zijn zojuist deel 3 en 4 in de Skarabee reeks uitgekomen. Deel 3: 'De oude en de nieuwe tijd', 'Wiebe, de jager en een profcontract', 'Harde trappen en rake klappen'; deel 4 - 'Kick Wilstra als gladiator', 'Voetbalrevoluties', 'Kick Wilstra gaat op de vuist'. Hoewel uitg. Skarabee normaliter uitstekende uitgaven verzorgt is het bar en boos dat de beide deeltjes midden in een verhaal ophouden en in het volgend boekje voortgezet worden. Prijs per deel f 7,90. De herdrukken van Jimmy Brown en Ketelbinkie als voetballers staan elders in deze rubriek vermeld. *Abe, hot story van een voetballerina*, tekst Nico Scheepmaker en tekeningen Theo van den Boogaard, is een reeds vele malen aangekondigd en nu eindelijk verschenen boekje in kleur. De prijs is hoger dan werd verwacht, f 6,90. Niet zo'n beste uitgave van de Bezige Bij. Als ik *Abe* lees en als ik er aan denk dat Nico Scheepmaker in Gard Sivik (nov./dec. '63) een gedicht heeft geschreven dat als volgt eindigde: 'Alleen als Abe Lenstra/ zwijgend speelt / met tegenstanders en een / oerbesef, - / laat ik een traan / op 't asfalt van de kunst / Want ik vind het mooi / ik kan er niets aan doen.', dan kan ik niet anders tot de slotsom komen dat de teksten in Abe, hot story . . . armetierig zijn.

Wijze lessen van Ajax-vedette Johan Cruyff zijn tegenwoordig te koop bij Hero Cassis,, Cerise, Framboise of Groseille. Bij twee literflessen van dit vruchtensap leren we van Johan hoe we moeten koppen, stoppen, trainen, trappen, drijven en inwerpen. In totaal zijn er 6 boekjes. Elke 14 dagen verschijnt er een nieuw boekje. Maar, om met de woorden van Guus Luyters te spreken (naar aanleiding van de film Nummer 14 – Johan Cruyff),: 'Voorlopig is het beste beeld van Cruyff in ieder geval nog in het stadion te halen'. Daar dartelt de echte Cruyff, door W. Wilmink in een gedicht als 'De heilige Johan' betiteld: 'Johan Cruyff de danser / de faun de adelaar / der dalen / maar toen we zijn bergrede kwamen halen / had hij het over belasting betalen.' En belasting zal Johan inderdaad moeten betalen over al deze extra inkomsten. De strip 'Met Cruyff aan de bal' verschijnt ook in de Telegraaf.

Een andere grootmeester uit het Nederlandse voetbal geeft voetbalonderwijs in Het Parool. De les is in stripvorm en heet 'Leer 't van Piet Keizer' (let op de tweeledige betekenis van het woordje 'leer'). De tekeningen zijn van Kick Wilstra – tekenaar Henk Sprenger. Ondanks de wat houterige manier van tekenen, blijft deze strip me wel boeien, maar dat ligt waarschijnlijk aan de hoogst subjectieve wijze waarmee ik alle voetbalverrichtingen van Pieter gadesla. De dichter Henk Spaan heeft terecht al eens een prachtig gedicht aan deze geniale voetballer gewijd in PC. Dit zal bij iedere voetballiefhebber genoegzaam bekend zijn. Minder bekend is het gedicht dat ik een paar weken geleden in een obscuur blaadje vond maar dat beslist niet van minder liefde voor Keizer getuigt dan het gedicht van Henk. Het is van ene J. Desprez en luidt als volgt: 'Piet staat stil / en luistert naar het gras / dat pril / de eerste lentezon begroet. / De bal ploft / in een vette voorjaarsplas / Piet kijkt, verzet zijn voet / gaat schijnbaar rechts / maar draait linksom / Opnieuw ziet zijne tegenstander slechts / d'achterkant van Neêrlands / grootste voetbalster / die voorzet van heel ver. / Onhoudbaar krom draait de bal / ineens in 't doel. / Een ieder juicht! / Op één man na, / die wrijft de modder / van zijn smoel.' Misschien wat weinig subtiel, maar er spreekt liefde en melancholie uit het gedicht. Als we iets meer aan deze dingen denken bij het lezen van de slaapverwekkende voetbalstrips, komen er nieuwe dingen tot leven, de papieren bal wordt weer leer en de poppen die schoppen zijn mensen. Meer voetbalstrips en we leren weer onze fantasie te gebruiken. Het moet wel!

K. de Bree

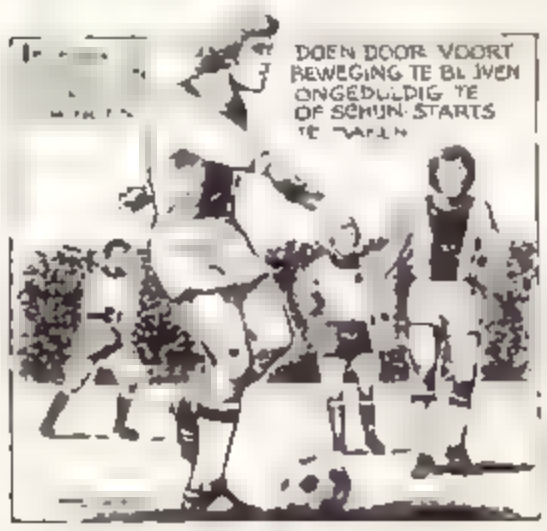

BROMMY EN TOMMY

Tekenaar Jan van Exter heeft samen met Gé Tol een boekje striptips voor adspirant zeilers gemaakt, uitgegeven bij Hollandia voor f 9,75.

EDITIONS ROSSEL

Het tweede deel van Haxtur 'Le pays des Maléfiches' is verkrijgbaar ad 90 Bfr. bij Editions Rossel Place du Louvain 9 Bruxelles.

TOM POES

In 1963 verschenen bij uitgeverij Blitz te Laren 2 episodes uit het leven van een Heer voor f 1,75, samengebracht in boekje A3. Dit werkje bevatte de verhalen 'de Bommellegende' en de 'Spliterwt'. De aanschaf van dit inmiddels antikwarisch geworden boekje is aanzienlijk duurder geworden. Het zal de bij de Tom Poes uitgaven betrokken uitgeverijen zeker verdrieten dat deze verhalen door enkele 'snode' illegale uitgevers opnieuw op de markt zijn gebracht. Bij het lezen van dit bericht zullen de verzamelaars niet in staat zijn een milde glimlach te onderdrukken, vooral niet als ze horen dat de beide verhalen, die in twee deeltjes zijn ondergebracht, druktechnisch van subliemе kwaliteit zijn.

De boekjes de *Bommellegende* (prijs f 3,50) en de *Spliterwt* (prijs f 2,90) zijn van een kleurig omslag voorzien en gedrukt op hetzelfde formaat (13 x 19) als de Blitz-uitgaven

Kees de Bree

SEC

In het februarinummer van SEC (uitgave van de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit-COC) wordt gevraagd om strips over homoseksualiteit, die bij voorlichtingsaktiviteiten te gebruiken zijn. Dergelijke strips kunnen worden gestuurd naar COC, Postbus 117, Utrecht. Ook brieven voor inlichtingen kunnen naar dit adres worden gestuurd.

Gerard Kool

FRANQUIN

Op *15 Mei* aanstaande is Franquin 's middags in Boekhandel Ila, J.G. Sandbrinkstraat 39. Veenendaal. Franquin zal daar zijn albums signeren

SNOOPY

Rome – Kenden reeds de oude Romeinen Snoopy, het hondje van Charley Brown uit de Amerikaanse Peanuts strip?

'Ja', zegt het Romeinse dagblad Il Giornale d'Italia, dat verscheen met de opzienbarende kop: 'Snoopy was een Romein'.

Archeologen, die aan het graven zijn onder de basiliek Santa Maria Maggiore, hebben op een muur een 1600 jaar oude afbeelding ontdekt van een hondje, dat inderdaad zeer grote gelijkenis met Snoopy vertoont.

(gelezen in het dagblad Tubantia)

NIEUWS EN LEUTERLUSSIES

RUILBEURS

Zaterdag 12 mei aanstaande organiseert het belgische stripdokumentatiecentrum 'Jommeke' van Karel Driesen een stripruilbeurs. De ruilbeurs vindt plaats in Antwerpen in 'Bijard Palace', Koningin Astridplein 40 (voor 't station). Het ruilen vangt aan om 9.30 uur en eindigt om 13.30 uur.

FROETS

Onlangs beleefde Froets, een creatie van Lex Overeijnder (bekend van de Gabbers) alweer de derde televisie-uitzending in het woensdagmiddag-jeugdprogramma 'de kijkkast'
De Froets doen het goed bij het jeugdig kijkerspubliek. Inmiddels zijn er ook Froets puzzles (houten kleuterpuzzles en legpuzzles) op de markt die gretig aftrek vinden.

REISINGER

Kort geleden heeft uitgeverij Meulenhoff te Baarn onder de titel **Amor, Amor** een 92 pagina's tellend bundeltje cartoons van de, in Zagreb geboren, bekende tekenaar Otto Reisinger uitgegeven. In Het Parool troffen we de volgende uitspraak van Reisinger aan: 'Ik teken karikaturen alleen maar om de beste karikaturist onder de architecten te zijn en ik heb de vermoeiende studie van architect uitsluitend volgehouden om de beste architect onder de vele Joegoslavische karikaturisten te worden'. Een tentoonstelling van Reisingers originele tekeningen is in de Galerie van Uitgeversmij. Diligentia, Tesselschadestraat 18-22, Amsterdam te bezichtigen. Geopend van maandag 9 april t/m vrijdag 4 mei (alleen op werkdagen en in kantooruren). Hierbij één van de geëxposeerde tekeningen.

PEP

Nog voor nummer 20 verschijnt in PEP de onestop 'Guiseppe' van Jacovitti. Na 'Cocco Kakel' zal in PEP het eerste verhaal van Zorrykid starten. Het betreft een verhaal van totaal 22 pagina's, getiteld 'Zorry contra Zorry'. In PEP 21 begint het nieuwe verhaal van Wellington Wish, werktitel 'Oh Octopus'. Wellington Wish is een creatie van Fred. A. Julsing. Niet erg ver daarna hoopt de PEP-redaktie het nieuwe avontuur van Bernard Voorzichtig te kunnen plaatsen

In PEP 24 (en misschien al eerder) start het Bob de Moor/Greg-verhaal 'Kuifje en het haaienmeer'. Het is niet de versie van het weekblad Kuifje, maar de krantenediție, die geheel in lijn is uitgevoerd. De krantenversie wordt door Oberon ingekleurd. De vertaling is van Jan van Erp.

GÉBÉ

Van de tekenaar Gébé is zojuist in de serie Bête et Méchante het boekje L'an 0 1 verschenen. Prijs Ffr 11

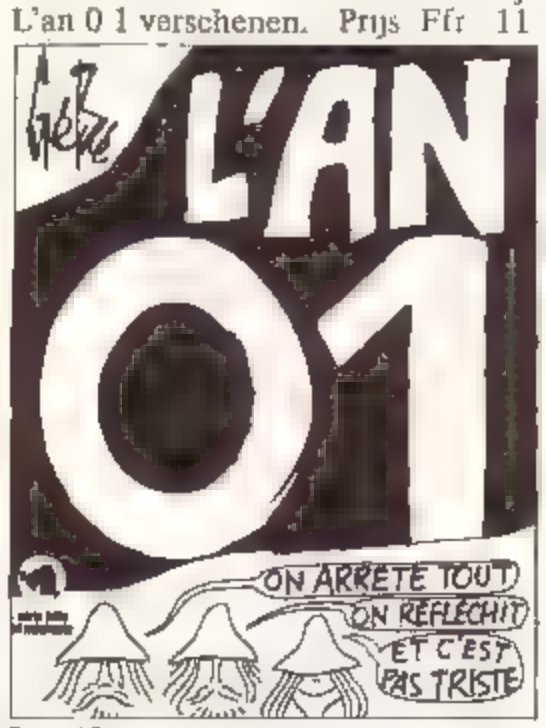

Dezelfde tekenaar heeft ook onder dezelfde naam als het boekje samen met Doillon een film uitgebracht (UZ produktie). Er is ook een grammofoonplaat met filmmuziek van L'an 0 1 verschenen.. Woorden van Gebé en muziek door Francois Beranget.

VRIJBUITER

Bij uitgeverij de Vrijbuiter verschijnen sinds kort een paar zeer goede albums.
a. De avonturen van Pythagoras en Co. door Derib en Job. Er zijn reeds 2 albums verschenen, namelijk 1. *Pythagoras contra Brazerro* en 2 *Operatie Neushoorn.* Beide albums 48 pagina's. Prijs f. 3,25
b. De avonturen van de wekelijks in het jeugdblad Kuifje ronddartelende TAKA TAKATA, scenario VICQ, tekeningen JO-EL AZARA.
Van deze nederige broeder van het 'hemelse rijk' zijn reeds verschenen' 1. *Kamikazefietser* en 2. *Lama-Elevator.* Binnenkort zullen de delen 3. *Overlevingsoperatie* en 4. *De Karateka* verschijnen.
Evenals de bovengenoemde albums 48 pagina's dik en f. 3,25 per deel. Peter van Dalfsen.

AMIGO

In de 'Amigo'-reeks, uitgegeven door uitgeverij De Vrijbuiter/De Schorpioen is zojuist deel 5 uitgekomen: *Olé! San-Antonio,* waarin we de komische avonturen van de, in Frankrijk beroemde, commissaris San-Antonio aantreffen. Scenario San-Antonio, tekeningen Studio Henri Desclez en adaptie Patrice Dard. Verantwoordelijk uitgever van deze geheim-agent persiflage is M. Wattenbergh.
Eerder in de 'Amigo'-reeks verschenen
deel 1 — Zipi en Zapi reizen om de wereld
deel 2 — Zipi en Zapi en de Tovertoon
deel 3 — De Guerrilleros (5 avonturen)
deel 4 — De Guerrilleros (6 avonturen)
Weldra zullen verschijnen:
deel 6 — Ukkie kampioen
deel 7 Hector
Prijs per deel f. 3,25.

BP SMURF

Begin april is bij BP het 17e Smurfpoppetje uitgebracht; het is de IJdele Smurf. In de loop van het jaar zullen nog ongeveer 4 andere Smurf-poppetjes verschijnen, waaronder de Verdrietige Smurf.
Degenen, die de plaatjes van het destijds door BP uitgebrachte album 'Rondsmurfing in stripland' nog niet kompleet hebben, kunnen de ontbrekende plaatjes nu aanvragen bij BP, Afdeling ASP, Frederiksplein 42, Amsterdam. Wel even de nummers van de plaatjes er bij vermelden.

MOEDER

Bij het publiek en bij de boekhandel is Peter van Straaten hoofdzakelijk bekend door zijn briljante strip 'Vader & Zoon'. Van de drie bundels die tot nog toe verschenen, zijn inmiddels al meer dan 75.000 exemplaren verkocht. Toch zijn de Vader & Zoon strips niet de enige activiteit van Peter. Elke week verschijnt er b.v. in Vrij Nederland een wat grotere tekening, meestal geent op een politiek onderwerp. Deze tekeningen krijgen echter veel minder aandacht dan bovengenoemde strips. Uitgeverij Van Gennep, Nes 128,

A'dam heeft in het boekje *Moeder ik ben niet gelukkig,* een genre bijeengebracht dat praktisch niemand kent. Het zijn de melancholieke, uiterst sfeervolle tekeningen waarin Van Straaten het menselijk falen en tekortschieten met een soort Carmuggelt-humor tekent en beschrijft. Eind deze maand, begin volgende maand zal het boekje verschijnen. Paperback, groot formaat, 96 pag. Prijs ca. f 9,90.

IKON

Ter gelegenheid van het 19e IKON-CONGRES, gehouden in Leiden (voorjaar 1973) is een IKON-bulletin uitgegeven. Het bulletin is bedoeld deels als aanvulling op het congres van 22 en 23 februari en deels als documentatie over het stripverhaal.

Het bulletin is in bijna alle stripantiquariaten te koop voor f. 2,50.
Tevens te bestellen bij K. Heyning, Lange Mare 41, Leiden, tel.: 01710-22016

FORMULE S

Medio april verscheen nummer 1 van Formule S, een op Tante Leny en Modern Papier geënt stripblad (24 pag.). In Formule S werk van Jasch, Fred. Marschal, Rob Figee en Dick Maas, welke laatste tevens als uitgever optreedt (telefonisch bereikbaar 3385993 te Haarlem). Oplage is voorlopig 1000 exemplaren; prijs f 1,50.

CASTERMAN

De aangekondigde Kresse Indianenverhalen zullen ook in het frans verschijnen.
In juni zullen alleen in het frans 2 delen verschijnen van Aventures de Corto Maltese van Hugo Pratt.
1. Rendez-vous à Bahia
2. L'Aigle du Biesil.

STRIPCENTRUM

Karel Driesen leeft tussen striphelden als Suske en Wiske, Robbedoes en Tom Poes. Waar je elders een devote foto van een of ander familielid zou aantreffen, vind je bij Karel slechts portretten van stripfiguren. Het hele huis hangt er vol mee. Karel Driesen heeft immers een stripdokumentatiecentrum.
Het begon allemaal in 1970 toen Karel op 3 oktober zijn stripantiquariaat 'Suske en Wiske' opende. Dit duurde tot 17 maart 1971. De dag daarna namelijk ging Karel van start met een stripinformatie- en dokumentatiecentrum onder diezelfde naam 'Suske en Wiske'
Op aandringen van de Standaard-uitgeverij heeft hij deze naam echter moeten laten vallen. Op 27 januari 1972 doopte hij zijn stripcentrum om in 'Tom & Marie-Ann', naar de gelijknamig stripcreatie van Marcel Steurbaut.
Het doel van Karel is om ooit nog eens via dit centrum een kompleet stripmuseum op te richten.
Hij heeft reeds een voorraad originele tekeningen weten op te bouwen van onder andere: Frans Piet, Marten Toonder, Dick Matena, Erik, Hermann, J. Nys, Jacques Martin, J. Laudy, Rob-Vel, François Craenhals, Bob de Moor, E. Ryssack, Morris, E. De Rop, Franquin en vele andeten.
Daarnaast beschikt het stripcentrum over ongeveer 2500 stripverhalen, waaronder: De avonturen van Wo-Wang en Simmi (1936) door Piet, Rikki en Wiske, Tarawa de bloedige Atol, Becassine (1927), het tot op heden onbekende verhaal van Willy Vandersteen 'De Pantoscaaf' (1949 K.S.A. Jong Vlaanderen), het verhaal van Hergé 'Tin Tin au pays des Soviets' (herdruk 1969 luxe-editie) door hem geschonken, enz.

Op 27 januari 1973 vierde Karel het éénjarig bestaan van zijn stripcentrum, dat inmiddels definitief 'Jommeke' zal gaan heten. Willy Vandersteen werd tijdens die gelegenheid tot erelid benoemd.

NIEUWS EN LEUTERLUSSIES

BULLETJE EN BONESTAAK

DE EERSTE NEDERLANDSE GROTE STRIP

door Jan Kooijman

A.M. de Jong

Speciaal bij vele ouderen zullen de namen van de twee oer-hollandse jongens Bulletje en Bonestaak dierbare herinneringen oproepen. Ze herinneren zich hoe avond aan avond de verschillende dagbladen van de socialistische beweging de avonturen en lotgevallen in tekst en prenten van dit tweetal brachten. En dat was in een tijd dat een stripverhaal nagenoeg onbekend was. Terecht mag daarom vastgesteld worden dat Bulletje en Bonestaak een van de eerste Nederlandse strips was.
Maar ook na de oorlog waren de belevenissen van Bulletje en Bonestaak bij de jeugd (ouderen) in trek. Honderdduizenden exemplaren van de achttien deeltjes, die toen opnieuw verschenen, werden gelezen, herlezen en stukgelezen. De hernieuwde belangstelling werd in niet geringe mate gestimuleerd door het opnieuw publiceren van gedeelten (nu in kleur) van het verhaal in Het Vrije Volk en in Vara's Radiogids. Trouwens enkele jaren geleden is de Arbeiderspers begonnen met de heruitgave van de strip in de originele versie van 1924 in bijzonder smaakvol uitgevoerde boekjes. Wie was de schrijver en wie de tekenaar?

A.M. DE JONG

De schrijver was niemand minder dan de in ons land zoveel gelezen en altijd nog geliefde romanschrijver A. M. de Jong. Een verteller zonder weerga, die zijn lezers(essen) tot op de dag van vandaag in de ban houdt van zijn oorspronkelijk talent. Wie kent niet de cyclus Merijntje Gijzen van acht delen? De Jong, die in 1887 in Nieuw Vosmeer geboren is, schrijft in 1939 een brochure tegen Hitler. De Nazi's hebben hem dit nooit vergeven. In 1943 werd hij op last van de Duitse bezetter in zijn woning te Blaricum laaghartig vermoord. (een zogenaamde Silbertanne moord).

GEORGE VAN RAEMDONCK

De man die in duizenden prentjes de boeiende en levendige tekst van Bulletje en Bonestaak aanschouwelijk maakte was de Vlaming George van Raemdonck die in 1888 in Antwerpen werd geboren en die in 1966 op 77-jarige leeftijd in Boechout bij Antwerpen overleed. In de jaren 1914 tot 1929 woonde hij in Bergen op Zoom en het was daar dat hij met A. M. de Jong een vriendschap voor het leven sloot. Het was zonder twijfel A. M. de Jong, die hem tot de meesterlijke politieke prenten inspireerde, die in vele jaargangen van de Notenkraker bewaard worden. Ook was van Raemdonck de kundige en zwierige illustrator van talloze boeken. Een stripverhaal over Tijl Uilenspiegel en over Smedje Smee, gepubliceerd in het Gentse Dagblad Vooruit waren dan ook een kolfje naar zijn hand.
In 1921 begon Bulletje en Bonestaak als eerste oorspronkelijke Nederlandse krantenstrip in Het Volk te verschijnen. De Jong en Van Raemdonck die samen met veel plezier de dagelijkse belevenissen van de twee Hollandse jongens schreven en tekenden hebben dit zonder onderbreking jarenlang (tot 1935) op hetzelfde hoge peil volgehouden. Het gehele verhaal bestaat uit plm. 4500 afleveringen, dat wil zeggen dat van Raemdonck plm. 9000 plaatjes tekende.

Bonestaaks vader was kapitein van de Herkules, een stoere vrachtvaarder, waarop de vader van Bulletje als stuurman voer. De beide jongens besloten stiletjes toen de Herkules vertrok als verstekelingen aan boord te gaan. Het was het begin van de meest avontuurlijke reis, die je je maar denken kon en waarvan Bulletje en Bonestaak, na de moeilijkheden die op de ontdekking volgden, volop hebben genoten. En vooral van de vele 'ware' verhalen die Ouwe Hein met onuitputtelijke fantasie steeds weer vertelde en die in aparte boekjes met als titel: Bulletje en Bonestaak op het onbewoonde eiland, Ouwe Hein's avonturen in de Sargossozee, Vertellingen van een menseneter, Het Neptunusfeest op de Herkules, Ouwe Hein onder de reuzen etz. met de regelmaat van een klok, eerst bij de Uitgeverij Ontwikkeling, daarna bij de Arbeiderspers verschenen.
Ouwe Hein zou het besterven van schrik en narigheid, wanneer hij merkte, dat er kinderen of grote mensen zijn, zo ongelooflijk wantrouwig, dat ze zijn simpele vertellingen voor verzinsels aanzien, zo lezen we in een van deze boekjes.
In Duitsland waar vier deeltjes uitkwamen waren onze jonge vrienden bekend als Dickerle und Bohnenstange en in het Franse gedeelte van België als Fil-de-Fer et Boule-de-Gomme. Verschillende bladen in het buitenland publiceerden ook avond aan avond de avonturen van de beide wereldreizigers.

GEZONDE JONGENS

In een 'schuchter voorwoord aan bezorgde, hoewel ijverig meelezende ouders' deelde A. M. de Jong mede dat Bulletje en Bonestaak enkel maar bedoeld waren als een paar stevig gezonde, natuurlijke jongens. Hij zag ze als een reactie op de naargeestige en zoutloze Jopie-Slimmerij. (Jopie Slim en Dikkie Bigmans was een nogal slijmerige uit het Engelse vertaalde strip in De Telegraaf). De Jong vond zijn geesteskinderen 'geen modellen voor een van ethica uitpuilende theorie-opvoederij'.

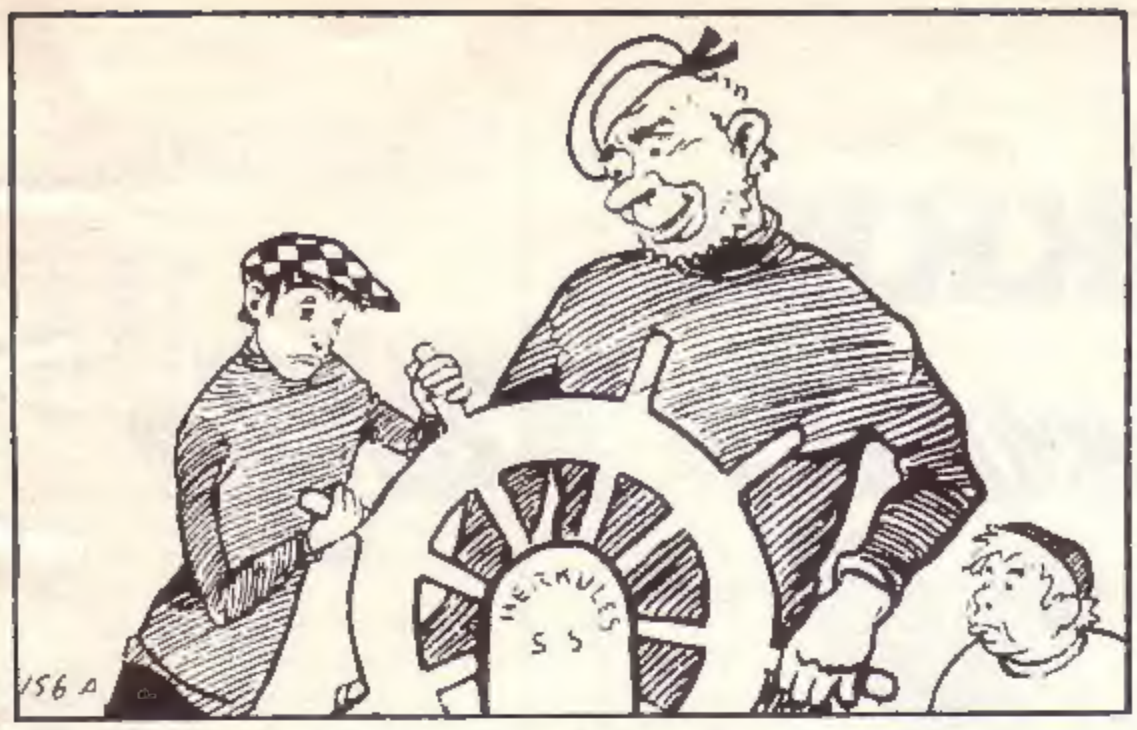

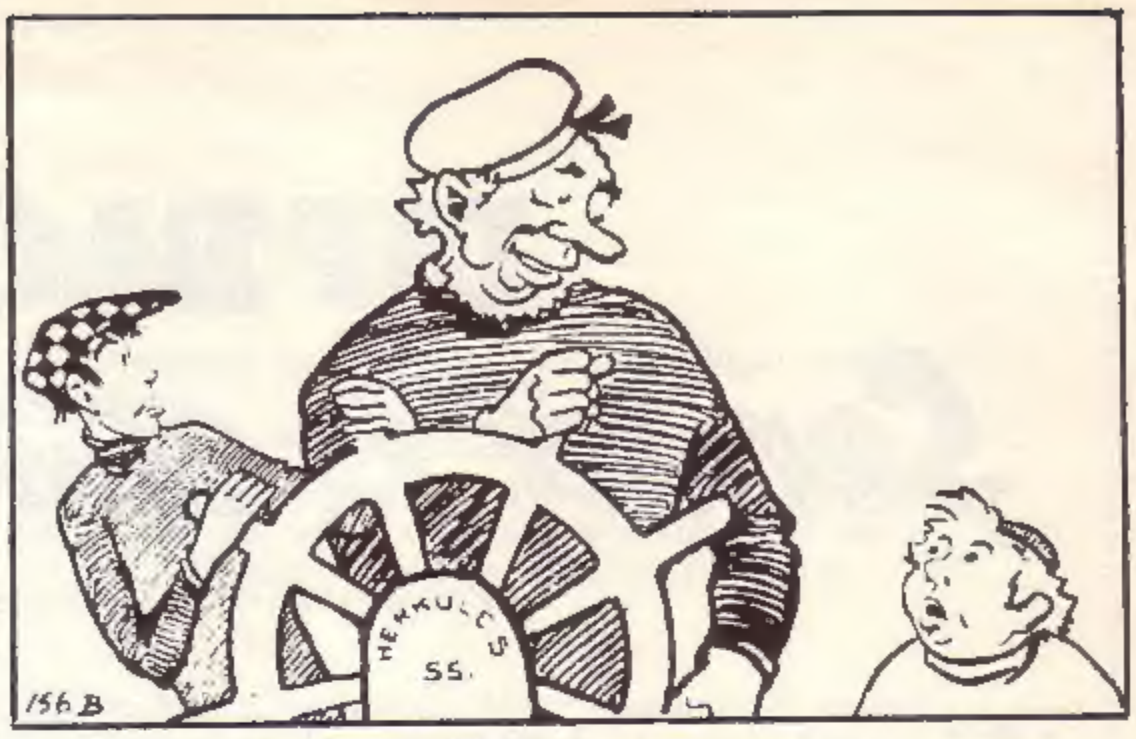

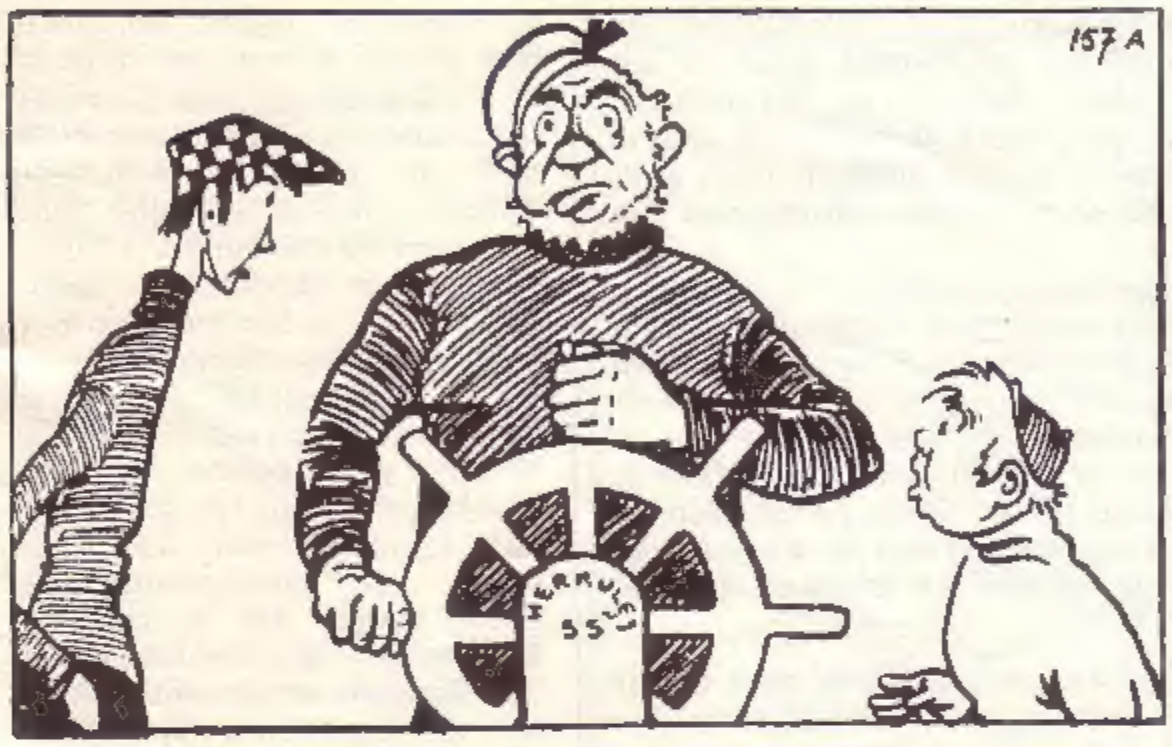

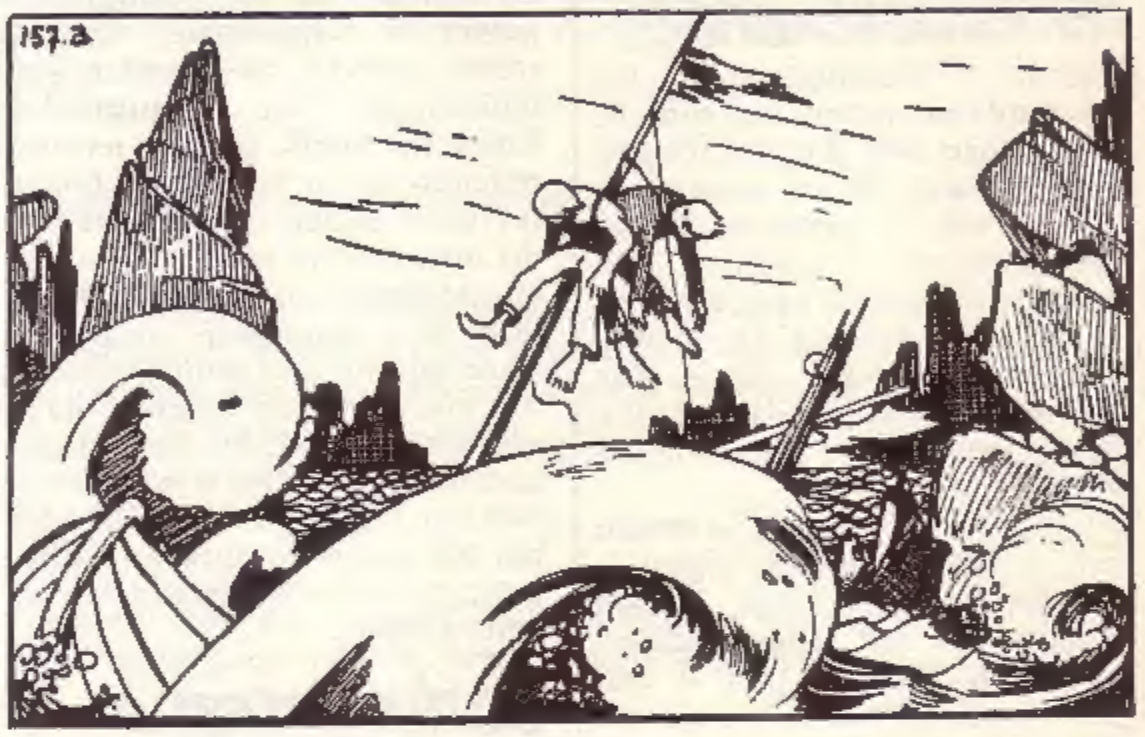

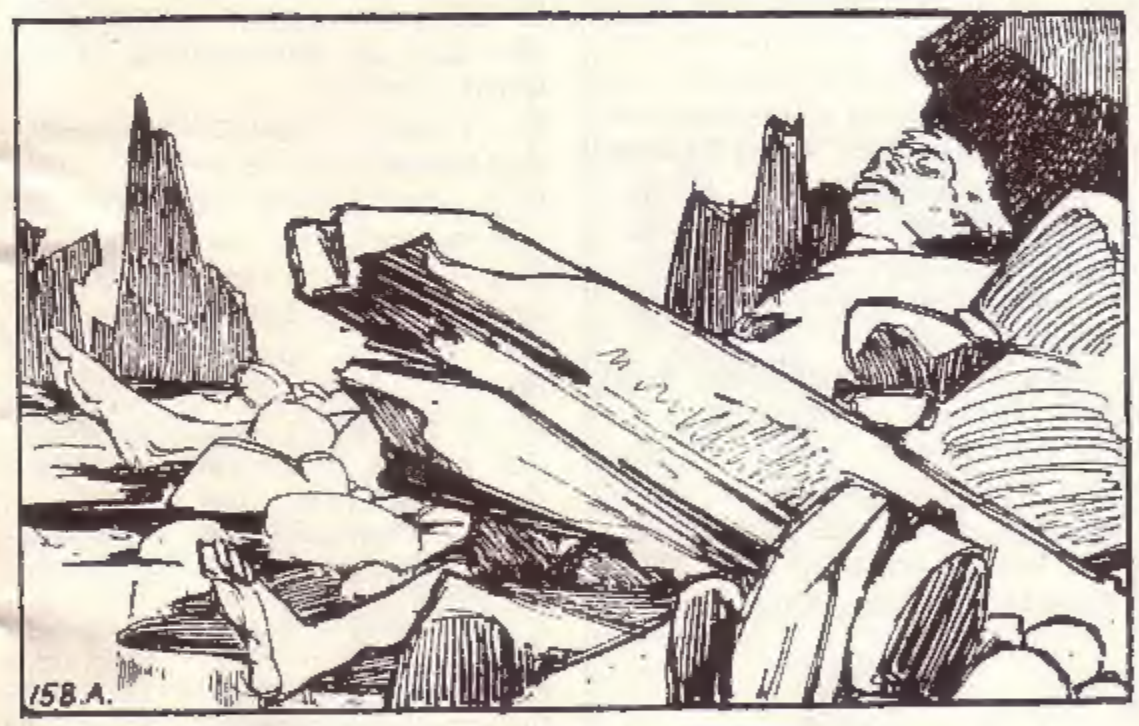

Toe, Ouwe Hein, vertel nou. En Ouwe Hein vertelt van zijn eerste schipbreuk

LEDEN VAN DE FAMILIE

In de jaren dat de avonturen van Bulletje en Bonestaak in Het Volk en andere door de Arbeiderspers uitgegeven dagbladen verschenen, waren deze beide knapen zo populair, dat ze werkelijk levende figuren werden, die onverbrekelijk tot de grote rode familie uit die dagen behoorde. Tekenaars, in het bijzonder George van Raemdonck zelf, maakten daarvan een dankbaar gebruik in hun politieke prenten van de Notenkraker. En wie zorgvuldig de jaargangen van de Notenkraker uit de crisisjaren van voor de oorlog doorbladert komt Bulletje en Bonestaak verschillende malen tegen als deelnemers aan het strijdbare en zeer moeilijke leven van de arbeidersklasse uit die dagen. De stripfiguren Bulletje en Bonestaak hoorden erbij.

HERINNERING

De goede herinnering die bij vele ouderen aan de strip van Bulletje en Bonestaak is gebleven, heeft tot gevolg gehad dat vele vooroorlogse boekjes als dierbare kostbaarheden zijn bewaard gebleven. Uit talloze brieven bleek dat deze enthousiastelingen verloren gegane exemplaren gaarne willen aanvullen. De heer Oei Hien Tjo uit Surabaja schreef mij enige tijd geleden dat hij een portret van A. M. de Jong als schepper van Bulletje en Bonestaak schilderde en dat de beeltenis omgeven was met de belangrijkste figuren uit de strip. Hij hoopte dat zijn schilderij in het A. M. de Jong museum in Nieuw-Vosmeer een plaats zal krijgen. Hij ziet zijn bijdrage als een eerbetoon aan de auteur wiens verhaal in zijn jeugd zo'n onuitwisbare indruk op hem gemaakt had.

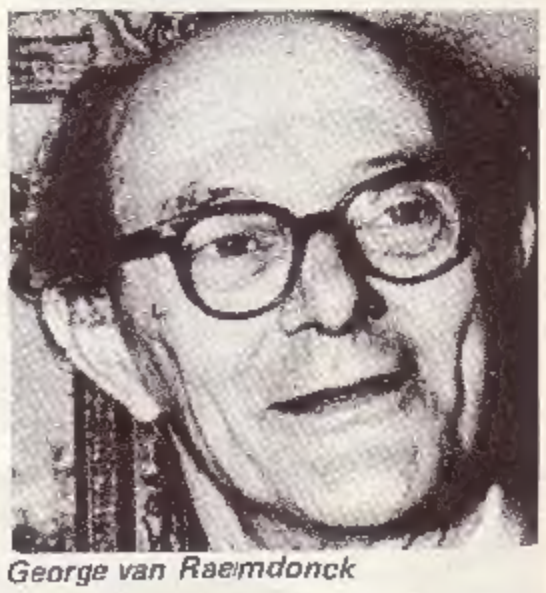

George van Raemdonck

Letterkundige Gerrit Kouwenaar verklaarde in 1956: 'Een bijzonder grote plaats in mijn hart nam en neemt in De Wereldreis van Bulletje en Bonestaak, saamgebonden in een dik langwerpig boekwerk, waarin ik een geparfumeerde boekenlegger bewaarde, door een vriendinnetje mij geschonken.'

Er is in onze tijd een enorme belangstelling voor stripverhalen. De Albert I-bibliotheek in Brussel organiseerde in 1968 een grote tentoonstelling over Het stripverhaal in België. Roger Clausse, professor aan de Vrije Universiteit te Brussel leidde de uitvoerige catalogus in. In ons eigen land heeft het Stripschap dat dit blad uitgeeft tot doel de waardering te bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

In dit grote koor mocht mijn lofzang op Bulletje en Bonestaak, het verhaal dat qua inhoud en afkomst zo'n bijzondere positie inneemt, niet ontbreken.

IJF BLOKKER:

Servet is een soort Kuifje

door Rob van Eijck met medewerking van Martin Wassington

IJf Blokker, bij teeveeminnend Nederland beter bekend als Barend Servet, in Stripschrift? Velen onder u zullen zich afvragen of de reden hiervan niet louter kommercieël is: Barend staat in het middelpunt der belangstelling dus: Barend in Stripschrift. Enigszins gelijk hebt u natuurlijk wel, maar er zijn toch andere redenen aan te voeren die het strippend lezerspubliek de ogen weer tevreden zullen doen sluiten en de kommerciële achtergrond van dit interviewtje zullen verhullen.
Op de eerste plaats opent Barend Servet de Stripdag '73. Akkoord, hoor ik u mompelen, maar toen staatssecretaris Vonhoff dat deed, werd hij ook niet door Stripschrift geïnterviewd. Goed, dan komen we met sterkere troeven: IJf Blokker is dol op strips en heeft vroeger, rond 1948, zelf strips getekend. En dan tot slot, om de laatste argwaan bij u weg te nemen: er schijnt een sterke relatie te bestaan tussen de Fred Haché/Barend Servet Show en de strip, in het bijzonder de show en Kuifje. Maar over het hoe en wat daarvan kunnen we beter Barend Servet zelf, oftewel IJf Blokker, aan het woord laten.

reklametekenaar

Martin Wassington: De belangrijkste reden waarom ik je gevraagd heb die Stripdag te openen, was de verwantschap die wij meenden te onderkennen tussen de Servet-shows en strips. Toen ik je opbelde, zei je: 'Ja, ik ben helemaal stripgek'. Zou je daar iets over willen vertellen, welke strips lees je en hoe stripgek ben je?
IJf Blokker: Omdat ik 'n beetje kan tekenen, ben ik eigenlijk daardoor gek op strips. Ik heb vroeger ook zelf strips trachten te maken. Weet je, toen ik een jaar of achttien was had ik een wekelijkse aflevering in de Helderse Courant; dat was in 1948 of zo. Ik maak tegenwoordig nog wel eens 'n cartoontje voor het vakblad van muzikanten; want uiteindelijk ben ik muzikant. Dat zijn dan cartoontjes over aktuele zaken in ons vak.
Rob van Eyck: Had je, toen je die strips maakte, het idee om daarmee door te gaan?
IJ.B.: Dat kwam zo, ik heb een opleiding gehad voor reklametekenaar, want ja, god, je moest een vak leren. Vader en moeder zeiden: je moet een vak leren, anders mag je geen muzikant worden. Muzikant was blijkbaar geen vak, toentertijd. Daarom heb ik die opleiding gevolgd, maar het is niet mijn bedoeling geweest daarin door te gaan, nee, ik wilde slagwerker worden.
M: Wat waren dat voor strips, die je voor de krant tekende?
IJ.B.: Dat waren korte gagstrips, het is een van mijn jeugdzonden. Het was in de beginperiode dat ik stripliefhebber was. In die tijd las ik vooral Bommel en Tom Poes.
R: Was jouw strip ook in de stijl van Tom Poes?
IJ.B.: Ja, ik geloof wel dat ik daardoor beïnvloed was, het waren in ieder geval humoristische tekeningen.
R: Je was niet geïnteresseerd in realistische strips?
IJ.B.: Nou nee. Ik was wel geïnteresseerd in Kapitein Rob, bijvoorbeeld. Hoewel . . . die man tekende altijd van die grote koppen, hè. Dat was toch niet mijn favoriete strip, Kapitein Rob.

oorlogsstrip

M: En Dick Bos?
IJ.B.: Ja, die wel, vooral in de oorlog. Toen was ik zo'n jaar of dertien, veertien en het was heel bijzonder dat je toen een strip in boekvorm kon krijgen. Dat kwam één keer per maand uit en dan liep je weer te wachten tot het de helft van de maand was en dan liep je naar de boekhandel waar het nieuwe deel al in de etalage lag. En dan, in de oorlog, had je ook die reklamestrips van een mevrouw die zo lekker kon koken met de rotzooi die je toen had; daar kwam iedere week weer een aflevering van. Dan had je ook nog zo'n NSB-strip van een flinke jongen die bij de Nederlandse jeugddienst was of zoiets; hij liep naast zijn schoenen van verwaandheid, want hij was bij de Nederlandse Hitlerjugend. Omdat het strips waren, keek ik er altijd naar, niet omdat ik het er mee eens was, hoor.
R: Ben ja na de oorlog ook nog steeds strips blijven lezen?
IJ.B.: Ja, maar ik ben er een tijdje uit geweest, toen ik in Duitsland zat, als drummer. Daar had je die strip over Nick Knatterton; die vond ik erg goed, daar heb ik nog wat afleveringen van liggen. Hij heeft hier geloof ik nog een tijdje in de Volkskrant gestaan. Toen, in Duitsland, heb ik ook een boek met de totale werken van Wilhelm Busch gekocht, met Max und Moritz en zo. Toen ik na een jaar of vier weer terugkwam, had ik hier vnl. die Belgische strips, Robbedoes en Kuifje. Aanvankelijk volgde ik de weekbladen, later ben ik ook boeken gaan kopen. Ik vond Robbedoes altijd erg goed, met dat figuurtje met die lange staart, de marsupilami; erg goed, vooral dat verhaal van Robbedoes in Zuid-Amerika, 'De dictator en de paddestoel', met dat leger, zo'n typisch Hitlerleger; dat demonstreren van die tank in dat verhaal zal ik nooit vergeten.
R: Volg je tegenwoordig ook nog strips?
IJ.B.: Ja, ik koop tegenwoordig wel 'ns verhalen van Crumb. Ik ben wel geïnteresseerd in underground, het is weer een heel nieuwe aanpak, een heel nieuwe vorm. Tekentechnisch klopt het af en toe niet, maar dat is niet belangrijk, het gaat om de intentie. Ook de Nederlandse underground, Tante Leny bijvoorbeeld, daar zitten prima dingen bij.
R: Lees je Stripschrift ook?
IJ.B.: Een enkele keer. Ik koop het niet altijd, er wordt af en toe zo'n wetenschap van de strip gemaakt en dat vind ik ook niet zo nodig.

haché=haddock

R: Wat vind je van eventuele relaties die er zouden zijn tussen de Barend Servet show en de strip? Het soort humor bijvoorbeeld?
IJ.B.: Dat zie ik erg zitten, die relatie. Ik vind er erg veel in terug van Kuifje: Fred Haché en Kapitein Haddock, hè, dat bralferige; en Servet zie ik als 'n soort Kuifje. Ik geloof dat die vier jongens die de shows schrijven toch wel die figuren voor ogen hebben.
R: Maar Barend Servet is toch een andere figuur dan Kuifje; Servet is iemand die nog al 'ns wat verkeerd doet, die in zeven sloten tegelijk loopt, terwijl Kuifje toch onfeilbaar is.
IJ.B.: Kuifje is doortastender dan Barend, onfeilbaar ook, maar er zijn wel overeenkom-

sten, zelfs met de geestelijke vader van Kuifje. Ik heb er eens een gesprekover gehad met een Belgische journalist. Hij vroeg mij: 'Wat voor sterrebeeld heb jij?' Nou, mijn sterrebeeld is maagd. Toen keek hij vreselijk op en zei; 'Het sterrebeeld van Kuifje is ook maagd en Hergé is ook maagd'. En dat vonden we toch wel erg toevallig, of misschien juist niet toevallig. Maar het gaat nou misschien allemaal een beetje te wetenschappelijk worden.

M: En de manier waarop de teksten in de Servet show gebruikt worden, vind je dat ook stripachtig?

IJ.B.: Ja, omdat ik precies de tekst moet zeggen zoals die opgeschreven is, ik mag er geen woord aan veranderen, zelfs niet aan de volgorde van de woorden; en daar ben ik het ook mee eens. Het is een tekst, vind ik, die je zo in een strip zou kunnen terugvinden. Daarom zie ik Servet helemaal als een stripfiguur. Theo van den Boogaard had indertijd het plan er ook een strip over te tekenen. Of het ooit zover zal komen weet ik niet. Het moet natuurlijk kommerciëel een beetje haalbaar zijn, anders zit die jongen maar te tekenen en levert het niks op.

R: Toen je bij de Fred Haché show kwam en met de makers praatte, werd er toen door hen ook al gezegd dat de show stripachtig moest worden?

IJ.B.: Ze vroegen mij wel of ik wel 'ns Kuifje las. Toen zaten ze natuurlijk goed met mij, want ik lees veel strips en ook Kuifje, dus ik wist onmiddellijk waar ze het over hadden; dat ze met Haché de richting van Haddock op wilden en zo. Zo moest ik hem ongeveer zien. Maar Fred zelf had nog nooit van Kuifje gehoord, laat staan van Haddock. En hij wilde het niet lezen ook, want hij vindt het gewoon kinderachtig. Maar hij was wel de uitgerekende figuur voor Haddock.

per ongeluk barend servet

R: Hoe ben je eigenlijk in de Fred Haché show terechtgekomen?

IJ.B.: Dat is eigenlijk per ongeluk gegaan. Ze zochten eerst alleen een Fred Haché en waren aan het testen in de studio's. Bij Holland Occasion (bureau voor figuranten en modellen) hadden ze foto's van geschikte mensen zitten uitzoeken; daar zit ik ook in de bakken met foto's, maar ze hadden mij niet uitgezocht. Ze hadden er twintig, maar een van die mensen werd ziek en toen heeft Holland Occasion mij er maar heen ge-

stuurd. Maar Holland Occasion had mij gestuurd met de opdracht: Je moet daar even figureren. Ik liep daar Gied-Jaspars in de armen en Gied wist er helemaal niks van dat er een ander zou komen. Hij zei: We hebben u helemaal niet uitgezocht, we hebben u niet besteld. Dus ik zei: Nou, niks aan de hand, dan ga ik weer, ik kom ook helemaal niet voor een test, ik kom voor een figuratie. Maar toen zei Gied: Doe die test tôch maar. Maar ik voelde helemaal niet voor een test, dat roept allemaal weerstanden bij mij op. Maar Gied ging er maar op door en op een gegeven moment dacht ik: wat kan het mij ook verrekken; ik ging het als een geintje zien en heb die test toch gedaan. Toen vroegen ze of ik nog een test wilde doen en

nog een, steeds met zijn tweeen, met telkens een andere figuur er bij. Ik heb vier tests gedaan en toen ging er bij mij al een lichtje branden. Ze hebben die middag geen Haché gevonden, maar ze hebben het roer meteen omgegooid en gezegd: we maken er een duo van. Mij hadden ze dus al, maar geen Haché, want al die andere twintig zijn er niet doorgekomen.

cartoon van IJf Blokker in Muziekwereld

Pas op het laatste moment, via Rijk de Gooyer, hebben ze Harry Touw gevonden.

Maar de buitenopnamen, voor 'Pech onderweg', waren toen al gemaakt. Op het laatste ogenblik zijn ze op Harry Touw getipt en ze zagen meteen toen ze bij hem kwamen: ja, dat is hem. Hij heeft niet meer hoeven testen, het was meteen okee.

lulligheid

Ik heb dit werk eigenlijk nooit geambieerd, ik kan het ook helemaal niet; anders zou ik er voor gestudeerd hebben. Het is me zomaar in de schoot geworpen. De hoofdzaak is geloof ik mijn lulligheid, het lullig-doen, en dat komt, dacht ik, vrij goed over.

R: In hoeverre is er een overeenkomst tussen Barend Servet en jezelf?

IJ.B.: Die jongens gingen op den duur, toen ze mij leerden kennen, naar mijn karakter schrijven. Ik speelde Barend natuurlijk al een beetje naar mezelf, ik kan nogal lullig doen en dat buit je dan uit; en dat gaan die jongens bij het schrijven natuurlijk ook uitbuiten.

Toen ze na die test bij mij thuis zijn geweest om de zaak te bepraten, zei ik: Jongens, overschat me nou niet, want ik zie het niet zo zitten. Toen zeiden ze meteen: Daar heb jij je niet mee te bemoeien, dat maken wij wel uit. Toen zei ik: Okee, dan heb ik geen verantwoordelijkheid meer. Als ik het er op had aangestuurd dit werk te gaan doen, dan was het niet gelukt, omdat ik het gewoon niet kan. Ik vind het erg leuk, maar het is nog steeds zo, dat het allemaal niet zo erg hóéft. Ik kan ook rustig zeggen: nou, de zaak is afgelopen en ik blijf gewoon doortrommelen. Maar dat wil niet zeggen, dat ik het niet leuk vind, ik vind het reuze leuk.

Maar het is niet van levensbelang, ik heb er niet voor gevochten. En ik vind het wel eens zielig voor andere mensen, die naar de toneelschool gaan, en voor zangers, die hun hele leven geprobeerd hebben om een plaatje te krijgen, dat het bij mij allemaal zomaar is binnen komen vallen.

ZATERDAG 19 MEI STRIP '73

WAAR MOET DAT HEEN HOE ZAL DAT GAAN?

POLLENS

EEN OF ANDERE MAFFE STRIPDAG OPENEN

EN INLEIDEN OOK DUS, ALS HET WARE.

WAT MOET IK DAAR NOU MEE?

IK WORD EEN PEU NERVEU!

VALSTRIK BAREND, OPGELET!

IK DENK DAT IK HET MAAR DOORSPEEL AAN SJEFKE VAN OEKEL!...

DAMES EN HEREN!

HARTELIJK WELKOM EN WELKOM GEFELICITEERD

REEDS.

DAT IS TENSLOTTE EEN VAKMAN.

©THEO VAN DEN BOOGAARD.

WAT IS NU STRIP?

OM DEZE VRAAG NU **GOED** TE KUNNEN BEANTWOORDEN, DIENEN WIJ ONS TE VERDIEPEN IN DE PRE HISTORIESE MENSHEID, DIE REEDS ALLERLEI BEELDENREEKSEN VERZAMELDE.

"VERDIEPEN?"

KLAP!

...ZULT U ZEGGEN? ....JA, VERDIEPEN!

IK ZAL HET KORT HOUDEN, WANT IK MOET ONTZETTEND NODIG NAAR DE WC.

P.P.Ppp

ZIET U WEL? DAAR HEB JE HET AL.

PARDON REEDS.

WAT NU IS DE FUNCTIE VAN DE STRIP IN DEZE MODERNE TIJD?

WAAROM WILLEN DE MENSEN STRIPS, EN: WORDEN ER OOK STRIPS GETEKEND IN HET DIERENRIJK?

NEE...

DAT HEB GEEN NUT...

STRIPS!

HET WOORD ZEGT HET AL!

MAAR WAAR HEB DAT NU VOOR NODIG EN WAAR GAAT HET NU EIGENLIJK OM? KUNNEN WIJ ZONDER STRIPS? ZOUDEN WIJ? EN JA, WAAROM DUS. EN NIEMAND BEWEERT OOK WANT STRIPS, HEBBEN, JA, KRIJGEN ...MOETEN WIJ, GAAN EN ZITTEN, WONDERBAARLIJKE BEELDEN REEKSEN ??!!!

POTVERDOMME

IK WORD NIET GOED !!!

NEE, DAT KAN NIET! ALS DIE MAN DAAR EVEN EEN POTJE GAAT STAAN BRAKEN, DAT WORDT MIJ VEEL TE MODERN. NU JA, PECH GEHAD. DAN DOE IK HET DUS ZELF MAAR, DAT INLEIDEN DUS.

KOP OP, BAREND. JE KOMT ER WEL UIT. FORTES FORTUNA ADJUVAT! AGO QUOD AGO. CONCORDIA PARVAE RES CRESCUNT, DISCORDIA MAXIMAE DILABUNTUR.

HOEWEL.